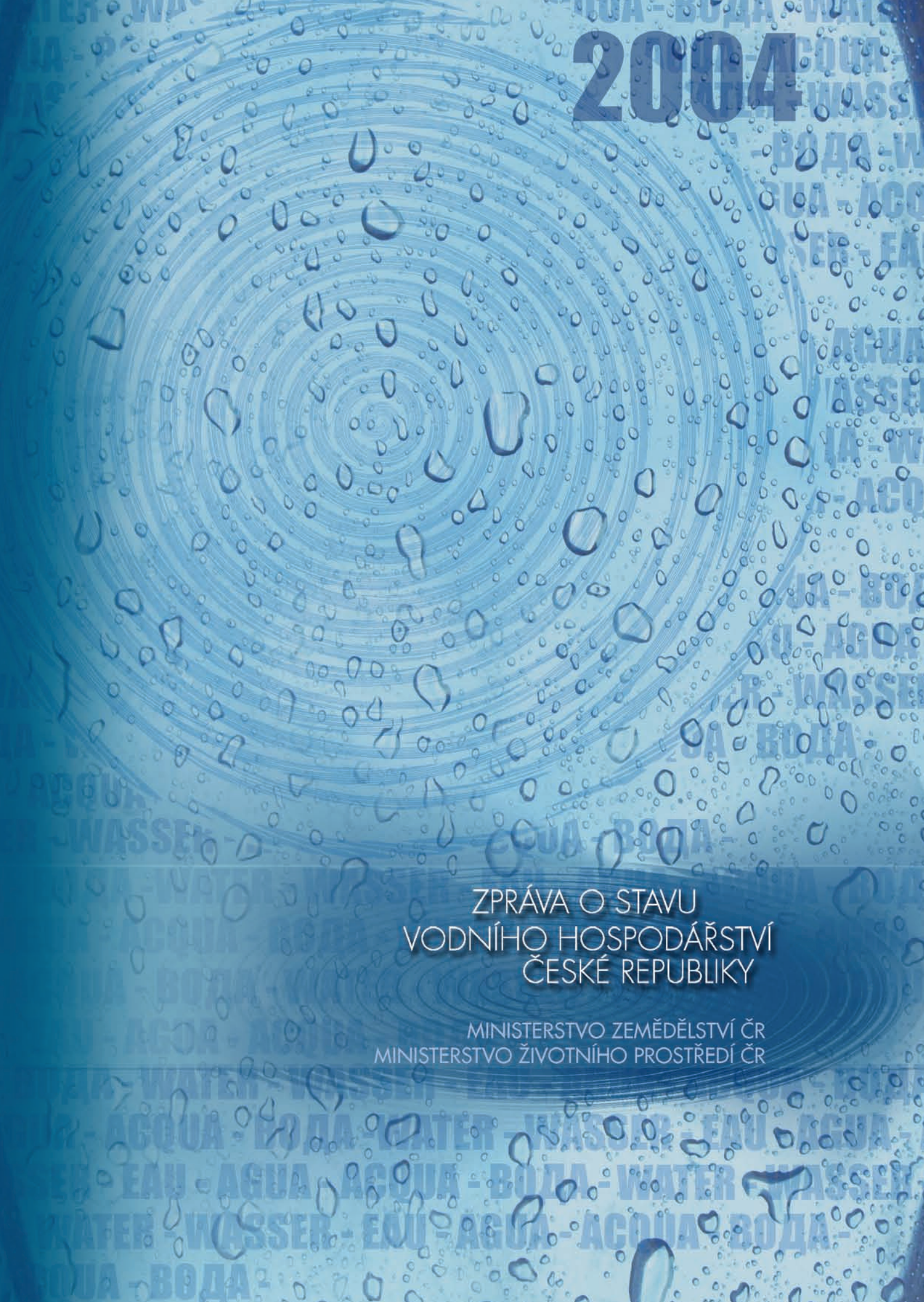

The background of the entire page is a deep blue color. It features a series of concentric circles that create a ripple effect, centered around the middle of the page. Overlaid on these circles are numerous water droplets of various sizes, some of which are in sharp focus while others are blurred, giving a sense of depth and movement. The overall aesthetic is clean, modern, and thematic, representing water and the environment.

2004

ZPRÁVA O STAVU VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ ČR
MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČR

ZPRÁVA O STAVU VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2004

Stav k 31. 12. 2004

■ Ministerstvo zemědělství ČR
■ Ministerstvo životního prostředí ČR

ÚVODNÍ SLOVO

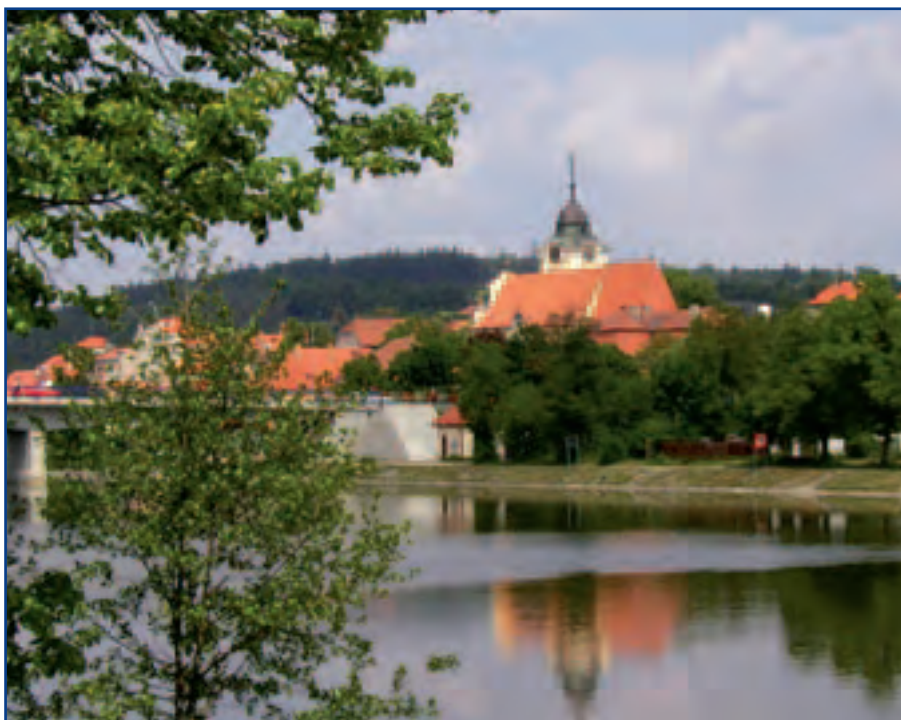

Vážení čtenáři,

právě se Vám dostává do rukou „Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2004“, stručně označovaná jako Modrá zpráva, která je pravidelně vydávána již osmým rokem. Tato publikace je souhrnným informačním materiálem o všech oblastech a aktivitách ve vodním hospodářství za rok 2004 a navazuje na předešlé zprávy zpracované za roky 1997 – 2003, které Ministerstvo zemědělství každoročně zveřejňuje.

Jednotlivé, tématicky zaměřené kapitoly, obsahují zejména popis stavu vodního hospodářství a ochrany vod v hlavních ukazatelích, který je pro vybrané oblasti doplněn vývojovými trendy. Zpráva hodnotí celkové množství vod a kvantifikuje jeho nejvýznamnější faktory v oblasti srážek, odtokových poměrů a režimu podzemních vod. V návaznosti na předchozí léta pak zahrnuje výstupy vodohospodářské bilance, správu vodních toků, oblast veřejných vodovodů a kanalizací, zdroje znečištění vod, ochranu vod a realizaci různých druhů finančních podpor poskytovaných v rámci vodního hospodářství.

V dalších částech je zpráva zaměřena na nová legislativní opatření, mezinárodní vztahy, rybářství a rybníkářství, výzkum a vývoj v rámci vodního hospodářství a v samostatné kapitole je vyhodnocena oblast vodohospodářského plánování. Vstupem České republiky do Evropské unie se plánování v oblasti vod stalo hlavním nástrojem prosazování vodohospodářské politiky ke zlepšení ochrany vod z hlediska množství a jakosti, k podpoře udržitelného užívání vod, k řešení problémů na vodách přesahujících státní hranice, k ochraně vodních a navazujících suchozemských ekosystémů a mokřadů a k ochraně před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod.

Ve srovnání s předchozími lety, kdy se v roce 2002 vyskytovaly mimořádné srážky s následkem katastrofální povodně a následující rok se projevil opačný extrém, neboť rok 2003 byl vyhodnocen jako srážkově nejsušší za posledních 30 let, byl srážkově loňský rok na území České republiky normální. Část zprávy, která se následkům těchto extrémních jevů ve větší míře v posledních dvou letech věnovala, byla nyní zaměřena na prioritní úkoly a stěžejní dokumenty ve vodním hospodářství, mezi něž patří zejména Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství ČR pro období po vstupu do Evropské unie do roku 2010, která byla zpracována jako součást celkové resortní politiky. Tato Koncepce byla vládou projednána a schválena dne 16. 6. 2004, usnesením č. 617.

Podrobnější informace o jakosti povrchových a podzemních vod, zdrojích znečištění a opatřeních k ochraně vod, čtenář nalezne ve „Zprávě o stavu ochrany vod před znečištěním“, zpracovávané souběžně Ministerstvem životního prostředí. Detailní údaje o zásobování pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu a o odkanalizování a čištění městských odpadních vod se pak nacházejí v materiálu „Vodovody a kanalizace ČR 2004“, zpracovaném Ministerstvem zemědělství v průběhu června 2005.

Věřím, že tato publikace ani letos neujde Vaší pozornosti a stane se vyhledávaným informačním zdrojem všem, kteří jsou svou profesí, či svými zájmy, spjatí s oblastí vodního hospodářství.

Ing. Petr Zgarba
ministr zemědělství ČR

OBSAH

1.	Stav povrchových a podzemních vod	7
1.1	Hydrologická bilance	7
1.2	Jakost povrchových vod	10
1.3	Jakost podzemních vod	15
2.	Vodohospodářská bilance – nakládání s vodami	17
2.1	Odběry povrchových vod	17
2.2	Odběry podzemních vod	18
2.3	Vypouštění odpadních a důlních vod	19
3.	Správa vodních toků	21
3.1	Odborná správa vodních toků	21
3.2	Státní podniky Povodí	23
3.3	Zemědělská vodohospodářská správa	27
3.4	Lesy ČR, s.p. - oblastní správy toků	29
3.5	Vodní cesty	31
4.	Prioritní úkoly a stěžejní dokumenty ve vodním hospodářství	33
4.1	Koncepce vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství ČR pro období po vstupu do EU	33
4.2	Realizace preventivních opatření na ochranu před povodněmi a odstraňování povodňových škod z minulých let	34
4.3	Projekty v rámci mezinárodní spolupráce	35
5.	Vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu	37
5.1	Zásobování pitnou vodou	37
5.2	Odvádění a čištění komunálních odpadních vod	38
5.3	Vývoj cen vody pitné a cen vody odpadní odvedené	39
6.	Zdroje znečištění a ochrana vod	41
6.1	Bodové zdroje znečištění	41
6.2	Plošné znečištění	43
6.3	Havarijní znečištění	43

7.	Státní finanční podpora vodního hospodářství	45
7.1	Finanční podpory Ministerstva zemědělství	45
7.2	Finanční podpory Ministerstva životního prostředí	49
7.3	Státní fond životního prostředí	50
7.4	Finanční podpory z mezinárodních zdrojů	51
8.	Legislativní opatření	53
8.1	Novelizace zákona o vodách a o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu	53
8.2	Prováděcí předpisy k zákonu o vodách a další související předpisy	54
8.3	Prováděcí a vnitřní předpisy k zákonu o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu	54
8.4	Kontrola výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství	55
9.	Plánování v oblasti vodního hospodářství	57
9.1	Plánování v oblasti vod	57
9.2	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro území krajů	59
10.	Mezinárodní vztahy	61
10.1	Mezinárodní spolupráce na hraničních vodách	61
10.2	Mezinárodní a regionální spolupráce v povodí evropských řek Labe, Odry a Dunaje a Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer	62
10.3	Postup implementace předpisů EU v roce přijetí ČR do Evropské unie	63
11.	Rybářství a rybníkářství	65
11.1	Rybářství a rybníkářství v roce 2004	65
11.2	Změny stavu rybníčního fondu	67
12.	Výzkum a vývoj ve vodním hospodářství	69
12.1	Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva zemědělství	69
12.2	Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva životního prostředí	71
	<i>Důležité kontakty ve vodním hospodářství</i>	72
	<i>Vysvětlivky zkratk v textu</i>	74

1.

STAV POVRCHOVÝCH A PODZEMNÍCH VOD

1.1 Hydrologická bilance

■ **Srážkově byl rok 2004 na území ČR normální, zejména ve srovnání s rokem předchozím, který byl hodnocen jako srážkově nejsušší za posledních 30 let.**

Průměrný úhrn srážek na celém našem území dosáhl 680 mm, což představuje 101 % srážkového normálu. Při srovnání s předšlým rokem spadlo tento rok na území republiky průměrně o 164 mm srážek více a byl tak o plných 24 % srážkového normálu vlhčí. Z porovnání s měsíčními dlouhodobými normály vyplývá, že leden, únor, březen, červen a listopad byly srážkově nadnormální. Z hlediska absolutních srážkových úhrnů byl v roce 2004 nejdeštivějším měsícem červen s 96 mm srážek, což odpovídá 114 % srážkového normálu. Naopak nejsušším měsícem byl prosinec, kdy spadlo jen 24 mm srážek, což odpovídá 48 % srážkového normálu.

■ **Za kalendářní rok 2004 oteklo z území ČR celkem 12 796 mil. m³ povrchové vody. Tento rok byl ve většině povodí odtokově podnormální.**

Tento rok byl ve většině povodí odtokově podnormální, se 70 až 90 % Q_a , odtokově průměrné bylo povodí Jihlavy (95 % Q_a), Otavy (103 % Q_a), Lužnice (109 % Q_a) a Olše (112 % Q_a). Mírně nad dlouhodobými měsíčními průměry bylo jen období února až března z důvodu tání sněhu v horských oblastech, zejména v povodí Odry a Moravy. Naopak výrazně podprůměrné bylo období od července do října, a to opět především v povodí Odry a Moravy, kde průměrné průtoky nedosahovaly ani 50 % Q_{ma} . V povodí Labe a Vltavy byla situace příznivější, v průběhu celého roku Q_{ma} většinou nepoklesly pod hodnotu 50 % Q_{ma} .

Tabulka 1.1.1 Obnovitelné vodní zdroje v letech 1995 – 2004 v mil. m³

Položka	Roční hodnoty									
	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Srážky	61 514	54 890	57 809	56 153	49 291	54 733	63 960	71 298	40 695	53 629
Evapotranspirace	43 950	37 461	39 859	42 750	35 381	40 353	48 537	48 533	29 319	41473
Roční přítok ¹⁾	645	825	653	541	550	573	761	1 341	524	640
Roční odtok ²⁾	18 209	18 254	18 603	13 944	14 460	14 953	16 184	24 106	11 900	12 796
Zdroje povrchových vod ³⁾	5 840	7 086	6 200	4 825	4 875	4 789	6 600	6 506	3 758	4 270
Využitelné zdroje podzemních vod	1400	1 380	1 430	1 330	1 390	1 204	1 440	1 625	1 195	1 224 ⁴⁾

Pramen: ČHMÚ

¹⁾ Roční přítok na území ČR z okolních států

²⁾ Roční odtok z území ČR

³⁾ Určuje se jako průtok v hlavních povodích s 95 % zabezpečeností

⁴⁾ Jedná se o kvalifikovaný odhad, upřesnění je reálné až v II. pololetí 2004

První čtvrtletí bylo průtokově zpočátku spíše průměrné až nadprůměrné (nejčastěji 70 až 150 Q_{ma}) v povodí Berounky a Lužické Nisy. V průběhu února průtoky v povodí Labe, Od-

ry a Moravy dosahovaly až 190 % Q_{ma} . V první polovině března došlo k poklesům průtoků pod dlouhodobé měsíční průměry, poté však opět v souvislosti s táním sněhu

Povodí Ohře - vodní dílo Jezeří

Povodí Ohře - vodní dílo Stanovice

průtoky výrazně vzrostly. Celkově byl březen normální či mírně nadnormální, v povodí Odry a Olše dokonce výrazně nadnormální (190 až 300 % Q_{ma}). Naopak odtoky z povodí Berounky a Ohře byly v březnu výrazně nižší - okolo 50 % Q_{ma} .

Ve druhém čtvrtletí hladiny toků většinou klesaly. Ve většině povodí se průtoky pohybovaly mezi 40 až 140 % Q_{ma} . Výrazně nižší byly na Orlici, Cidlině, Sázavě, Bečvě, Odře a Olši v průběhu května, kdy poklesly na

50 až 25 % Q_{ma} . V červnu došlo k mírnému zvýšení hodnot průměrných průtoků, hlavně v povodí Vltavy, dolního Labe a na východě našeho území.

Ve třetím čtvrtletí byly hladiny toků setrvalé až mírně klesající. V červenci a srpnu byly zaznamenány ojedinělé krátkodobé vzestupy hladin způsobené přívalovými srážkami. V září, zejména v jeho druhé polovině, se vyskytly intenzivnější srážkové epizody, které se projeví ve všeobecných vzestupech hla-

din. V období od července do září byly průtoky většinou podprůměrné, nejčastěji mezi 20 až 90 % Q_{ma} . V srpnu měsíční průměry odpovídaly převážně 30 až 60 % Q_{ma} . V povodí Bečvy, na Orlici, Sázavě a na Lužnici se srpnové průměry pohybovaly dokonce jen na 10 až 30 % Q_{ma} . V září se pak měsíčnímu normálu přiblížily i některé toky v povodí horní Vltavy a Dyje.

V posledním čtvrtletí roku 2004 byly hladiny většinou setrvalé, či jen mírně stoupající. Tři výraznější období vzestupů se vyskytla v souvislosti se srážkami (a dílčím táním sněhu) v průběhu listopadu a jedno koncem prosince. V říjnu byly průtoky většinou podprůměrné, nejčastěji od 30 do 75 % Q_{ma} . Na horním Labi, horní Vltavě, Nežárce, Mži, Úhlavě, horní Ohři, Ploučnici a Jihlavě spíše průměrné, od 75 do 103 % Q_{ma} . V listopadu odtoky celkově vzrostly a pohybovaly se většinou od 70 do 150 % Q_{ma} . V prosinci pak průměrné měsíční průtoky byly většinou opět podprůměrné až průměrné, od 43 do 106 % Q_{ma} v povodí Labe a Vltavy, od 40 do 75 % Q_{ma} v povodí Odry a Moravy.

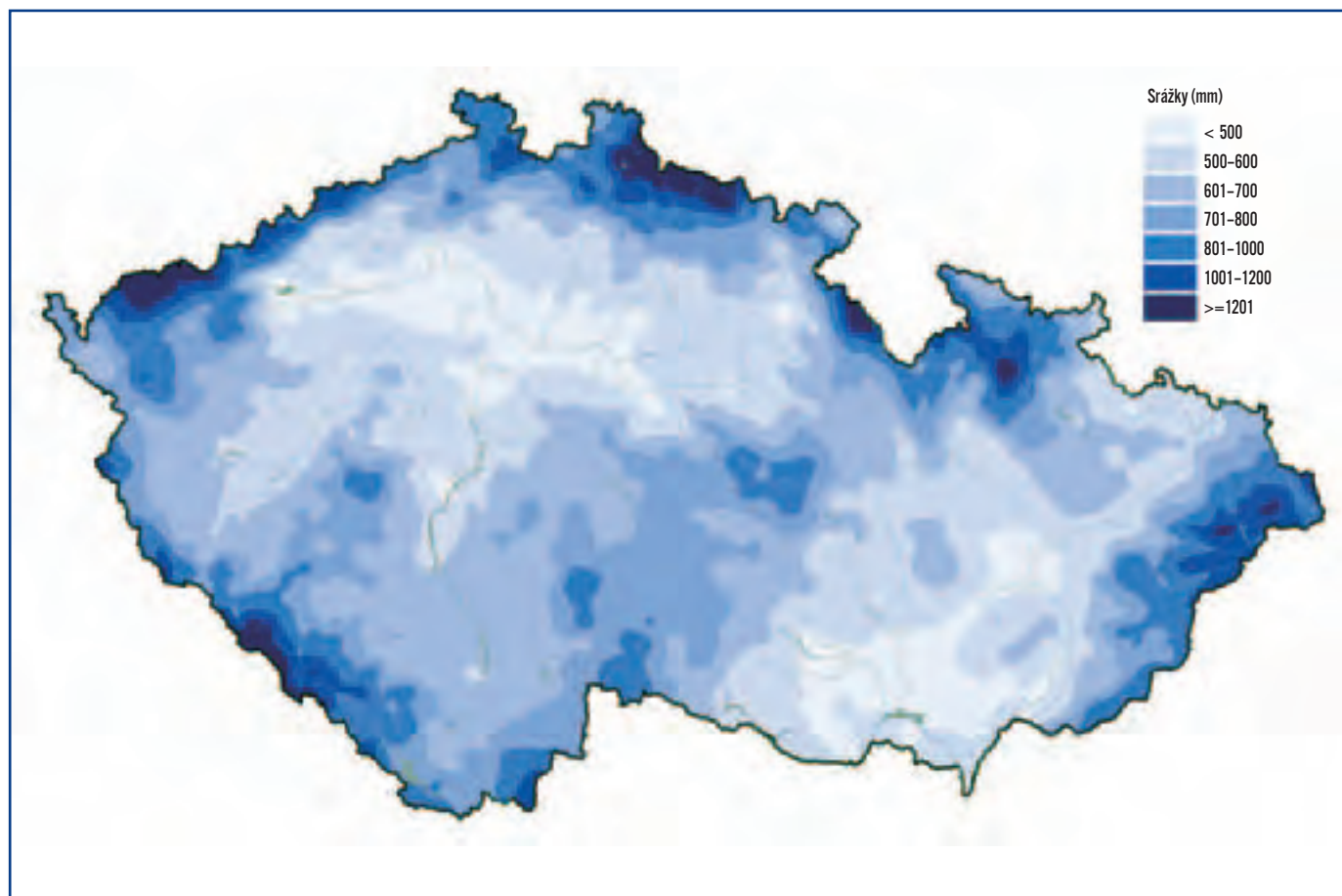
V roce 2004 nedošlo k významným povodňovým situacím, můžeme je označit za druhý rok relativního „povodňového klidu“ po extrémním roce 2002. Povodňové situace byly většinou málo významné a jejich výskyt byl spojen zejména s táním sněhu v lednu, únoru a březnu. V průběhu prosince roku 2003 a ledna 2004 došlo k významnějšímu vývoji ledových jevů na tocích. Lokálně, zejména v povodí Lužnice, Otavy a horní Vltavy, tak povodně byly komplikovány odchodem ledu a ledovými bariérami, které místně způsobily významné vzestupy hladin. Povodňové situace letního typu s dosažením 2. stupně povodňové aktivity byly zaznamenány jen v červnu a září.

■ **Hodnocení množství podzemních vod vycházelo z údajů naměřených v objektech pozorovací sítě podzemních vod a zejména v objektech hlášené sítě, v níž je 105 pramenů a 159 vrtů. V roce 2004 došlo k doplnění zásob podzemních vod, což se projevilo zvýšenými úrovněmi hladin ve vrtech a vyššími vydatnostmi pramenů, zejména v prvním pololetí.**

Přestože byl konec roku 2003 relativně suchý, stačily se zásoby podzemních vod na začátku roku 2004 doplnit a tak letní minima v srpnu a září v průměrech za celou republiku neklesla pod úroveň minim roku 2003.

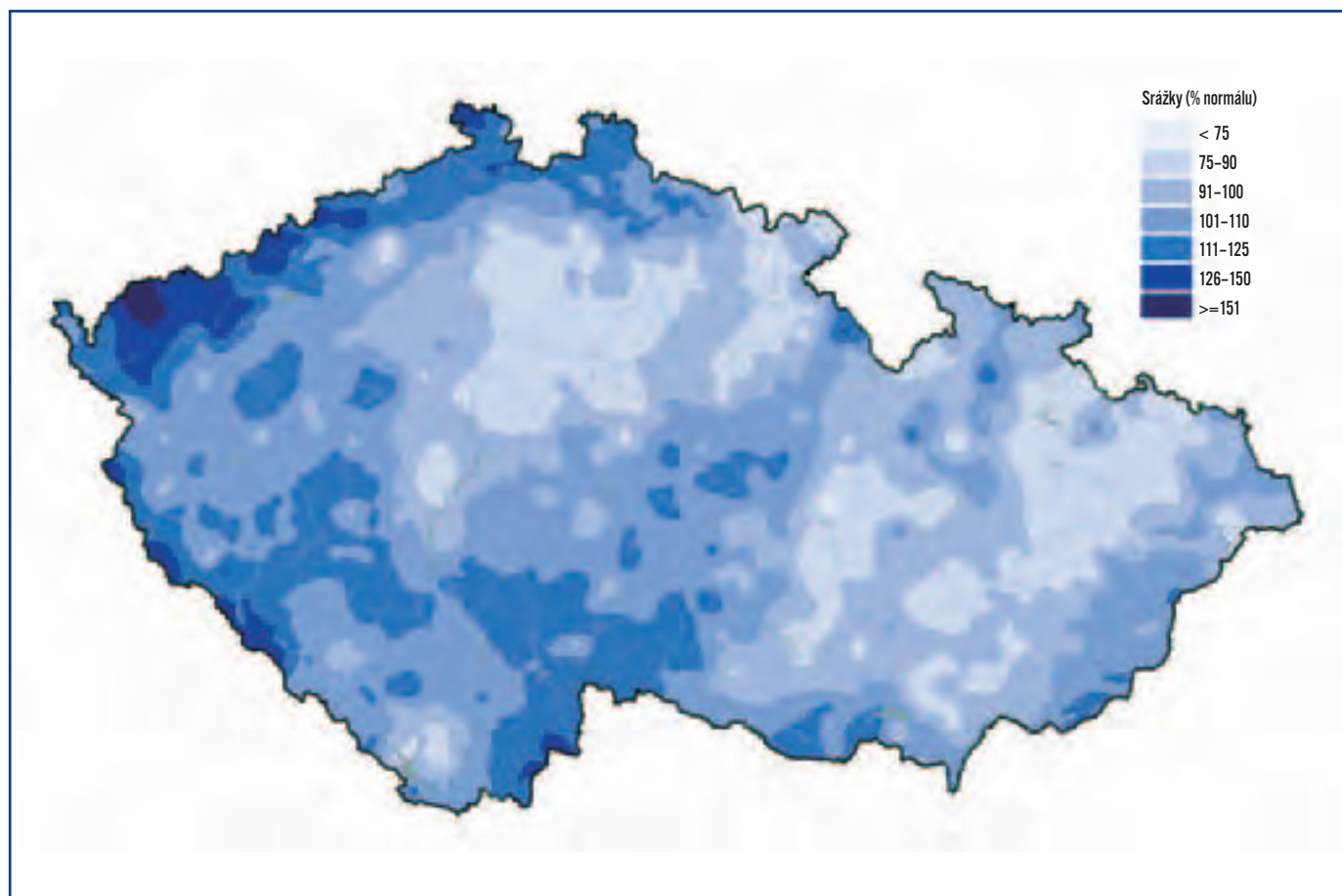
Podzemní vody byly doplněny hlavně v průběhu srážkově nadprůměrného ledna a po únorovém tání sněhu. Průměrné až mírně nadprůměrné srážky v jarních měsících

Obrázek 1.1.1 Úhrn srážek na území ČR v roce 2004 v milimetrech

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 1.1.2 Úhrn srážek na území ČR v roce 2004 v % normálu 1961 – 1990

Pramen: ČHMÚ

způsobily vzestup hladin podzemních vod a ve většině pozorovaných objektů byly v první polovině roku naměřeny hodnoty odpovídající nebo překračující dlouhodobý roční průměr.

Na území republiky byly zaznamenány nejvyšší vydatnosti pramenů a hladiny podzemní vody zejména v horní části povodí Vltavy a horní části povodí Labe. Také v povodí Odry byla maxima výrazná, ale nadprůměrné hodnoty zde byly jen v březnu a v dubnu. V povodí Moravy a Dyje došlo k vzestupu nad dlouhodobé průměry v únoru a pod dlouhodobé průměry hladiny a vydatnosti klesaly v květnu až v červnu. Naopak v povodí středního a dolního Labe a v povodí Berounky nebylo u většiny objektů hlášené sítě dosaženo ani průměrných hodnot.

Po dosažení ročních maxim v lednu, případně na přelomu března a dubna, následoval na celém území republiky pozvolný pokles hladin a vydatností. V červnu a v červenci byly téměř všechny naměřené hodnoty pod dlouhodobými průměry a pokles pokračoval do srpna nebo do září. V říjnu se pokles zastavil a v listopadu vlivem vyšších srážkových úhrnů začaly hladiny a vydatnosti pozvolna stoupat.

Minima nebyla tak nízká jako v roce 2003, i když se jim přibližovala. Regionální rozdíly ve vydatnostech pramenů, hladinách ve vrtech a v režimu podzemních vod závisí na místních hydrogeologických podmínkách, nadmořské výšce a na rozložení srážek. Roční minimální stavy ve vrtech byly zpravidla na hodnotách 85 až 90 %, kdežto minima vy-

datností pramenů byla mezi 75 a 90 %. Rozdíl je způsoben nadmořskou výškou, vrtý jsou většinou umístěny v pořičních zónách a naopak vydatnosti pramenů spíše charakterizují vyšší polohy. V povodí Moravy, kde jsou prameny v nižších polohách, byly vydatnosti v září a v říjnu na 90 % roční křivky překročení, kdežto v povodí horní Vltavy byla minima vydatností na 80 %. Nízké stavy podzemních vod byly také v povodí středního a dolního Labe, to znamená ve středních a severních Čechách.

V roce 2004 došlo k doplnění zásob podzemních vod, což se projevilo zvýšenými úrovněmi hladin ve vrtech a vyššími vydatnostmi pramenů v prvním pololetí. Ve druhé polovině roku však následoval pokles v srpnu a září. Výjimečně došlo i k větším poklesům, které byly způsobeny lokálními podmínkami. Většinou ale byly minimální hladiny a vydatnosti nad úrovní minim roku 2003 a tak i nad minimy za srovnávací období 1971 – 1990.

1.2 Jakost povrchových vod

■ Celkově je možno konstatovat, že z dlouhodobého hlediska se jakost vody v tocích trvale zlepšuje, což platilo i pro vývoj v průběhu roku 2004.

Pro hodnocení znečištění byla použita klasifikace jakosti povrchových vod podle ČSN 75 7221, údaje jsou převzaty ze státní sítě sledování jakosti povrchových vod, provozované Českým hydrometeorologickým ústavem (dále jen „CHMÚ“). Údaje za dvouletí 1991 – 1992 a 2003 – 2004 byly opět vyhodnocovány pomocí základní klasifikace, to znamená společným vyhodnocením šesti ukazatelů – BSK_5 , $CHSK_{Cr}$, $N-NH_4$, $N-NO_3$, P_{celk} a saprobního indexu makrozoobentosu.

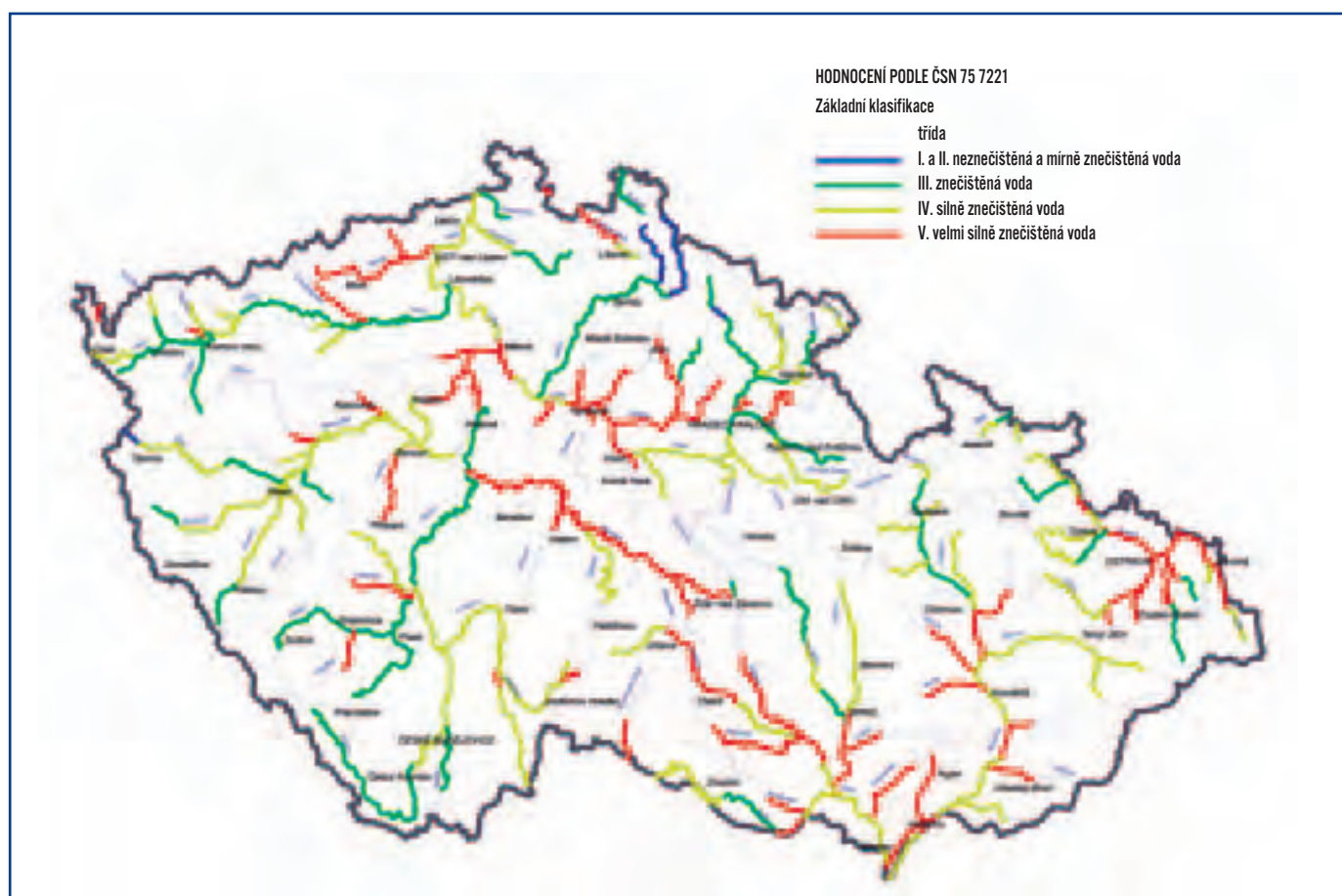
Od počátku devadesátých let výrazně poklesl v rámci sledovaných profilů jakosti povrchových vod jejich počet s nejhoršími třídami jakosti vody (V. a IV.). Postupně došlo k eliminaci V. třídy jakosti vod (velmi silně znečištěná voda) jak na hlavních tocích (Labe, Vltava, Morava a Odra), tak i na většině jejich významných přítoků. Ve dvouletí 2003 – 2004 uvedené hlavní toky již většinou dosahují III. třídy, kromě: Odry pod Jičínkou, krátkého úseku Labe nad soutokem s Vltavou a Moravy pod Olšavou a Kyjovkou. V menších tocích došlo k přechodu jakosti vody z V. třídy do IV. třídy (Lomnice, Rokytná, Oslava a další), případně i do III. třídy (úsek Sázavy, úseky Olše, Volyňka a další).

Dlouhodobé zlepšení jakosti vody bylo způsobeno především výstavbou nebo intenzifikací rozhodujících čistíren odpadních

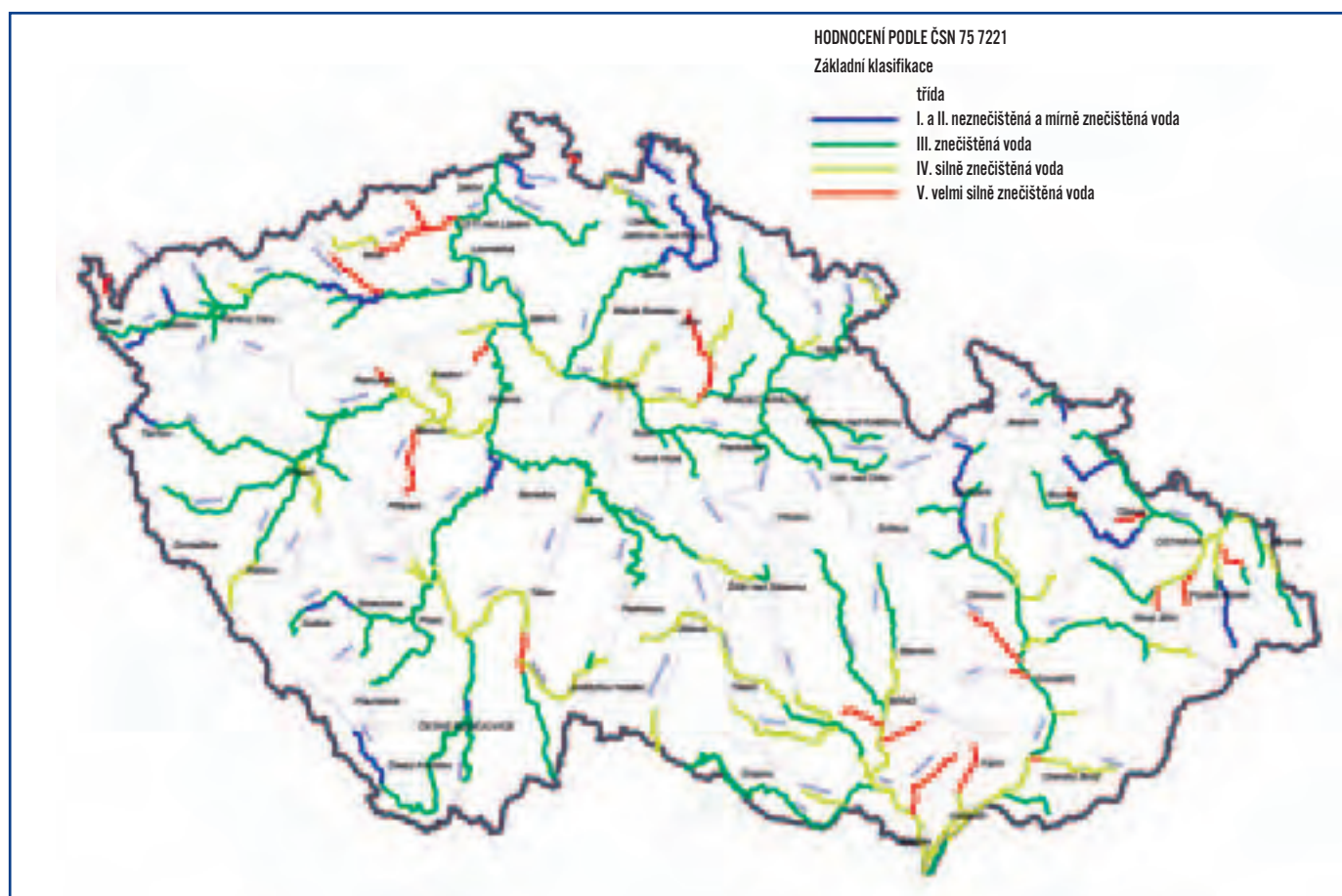
Povodí Ohře - vodní dílo Jirkov

Obrázek 1.2.1 Jakost vody v tocích ČR v letech 1991 – 1992

Pramen: VÚV T.G.M. z podkladů ČHMÚ

Obrázek 1.2.2 Jakost vody v tocích ČR v letech 2003 – 2004

Pramen: VÚV T.G.M. z podkladů ČHMÚ

vod, zrušením nebo omezením výroby řady průmyslových podniků i snížením používání hnojiv v zemědělské výrobě.

Přes dosažené zlepšení však nelze považovat současný stav za vyhovující; problematické jsou hlavně úseky vodních toků s menší vodností a vysokou kumulací zdrojů znečištění. Nejhorší jakost vody byla zaznamenána v Bílině; tento málo vodný tok je stále ovlivňován průmyslovými zdroji znečištění. Potom, co odpadní vody ze Spolku pro chemickou a hutní výrobu a.s. (dále jen „Spolchemie“) byly připojeny na městskou čistírnu odpadních vod (dále jen „ČOV“) v Ústí nad Labem, je hlavním zdrojem znečištění na Bílině Chempetrol, a.s., Litvínov. Další vodní toky, ve kterých byla nyní identifikována velmi silně znečištěná voda jsou: Lužnice (pod Veselím nad Lužnicí), Zákolanský potok (přítok Vltavy pod Prahou), Chomutovka, Bystřice (Teplický potok - přítok Bíliny), Lučina, Jičínka, Lubina, Valová, Haná, Olšava, Litava, Kyjovka, Cidlina, Rakovnický potok, Litavka, Bílý Halštrov, Mandava, Černý potok (Karlovec), Hvozdnice, Trkmanka a Bobrava. Jedná se o menší toky nebo krátké úseky, kterým je třeba dále věnovat mimořádnou pozornost.

V současné době lokální zlepšení na menších tocích přináší intenzifikace nebo dostavba ČOV a kanalizačních přívaděčů.

■ **Mikrobiální znečištění toků je významným faktorem zejména při úpravě povrchové vody na vodu pitnou a při užívání povrchových vod ke koupání. Vyhodnocení relevantních ukazatelů v profilech státní sítě ukazuje, že mikrobiální znečištění toků v ČR je vysoké; pochází především z komunálních zdrojů znečištění.**

Vodní toky (kromě nádrží) se ve velké většině nepovažují za vhodné pro koupání. Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZD“) ve spolupráci s Ministerstvem životního prostředí (dále jen „MŽP“) připravuje novelu vyhlášky č. 159/2003 Sb., kterou se stanoví povrchové vody využívané ke koupání osob; většinou se jedná o lokality na vodních nádržích a rekreačních rybnících, novela vyhlášky počítá s upřesněním těchto lokalit.

■ **Význam problematiky zvlášť nebezpečných a závadných látek ve vodním prostředí roste, rozšiřuje se také rozsah sledovaných látek. Trvalým úkolem v tomto směru je proto zařadit jejich unikům a řešení starých zátěží, které jsou potencionálním zdrojem kontaminace. Důležité je jejich zjišťování u možných zdrojů znečištění a integrovaná prevence emisí.**

Postupná regulace znečištění povrchových vod nebezpečnými látkami obsaženými v odpadních vodách je založena na emisních standardech a na kritériích pro povrchové vody – imisních standardech; obojí, jak emisní, tak imisní standardy jsou ustanoveny v nařízení vlády č. 61/2003 Sb. Dále jsou shrnuty významné konkrétní poznatky o zatížení povrchových vod nebezpečnými látkami.

Obsah rtuti v Bílině, který byl v minulosti v dolním úseku Bíliny zcela nevyhovující, se v posledních letech, po realizaci opatření ve Spolchemii, podstatně snížil – od roku 1991 až o dva řády; v roce 2004 dosáhl ve vodě uspokojivých hodnot. Zatížení plavenin a sedimentů ale ještě přetrvává.

Koncentrace hexachlorbenzenu v Bílině v profilu Ústí nad Labem, která ještě v průměru za rok 2002 přesahovala jakostní cíl Evropské unie (dále jen „EU“) (30 ng.l⁻¹), se řádově snížila v důsledku připojení kanalizace Spolchemie na ČOV v Ústí nad Labem – nyní je koncentrace vůči jakostnímu cíli vyhovující.

Znečištění charakterizované souhrnným ukazatelem absorbovatelné organicky vázané halogeny (AOX), které zahrnuje především těkavější chlorované látky, typické pro průmyslové aglomerace, je nejvyšší v Olši a Ostravici.

Znečištění polyaromatickými uhlovodíky (PAU), z nichž lze za nejdůležitější považovat fluoranthen a benzo(a)pyren, pochází z těžby uhlí, koksárenského průmyslu a některých výrob. Nejzávažnější zatížení těmito látkami bylo zjištěno v Olši, Ostravici a v Odře v úsecích před státními hranicemi.

Bílina přes značné zlepšení, které se projevilo například ve snížení znečištění rtutí, je stále velmi znečištěným tokem, charakteristické je nyní znečištění zejména chlorovanými látkami (trichlormethan, tetrachlormethan, trichlorethen, tetachlorethen, chlorované benzeny a chlorované fenoly); dále je Bílina znečištěna arsenem, borem a měďí – vysoký je rovněž celkový obsah dusíku.

Výrazné znečištění Labe nebezpečnými látkami začíná pod Pardubicemi, kde se nalézají hlavně chlorované benzeny, naftalensulfonany, nitrotolueny a aniliny; nížeji po toku, pod Neratovicemi přibývá znečištění 1,2-dichlorethanem, pod Ústím nad Labem se pak do Labe připojí znečištění z Bíliny.

Na Ostravsku je dusíkem a fosforem a také nitrotoluenem silně znečištěna Jičínka; dále je to Ostravice, která vnáší do Odry nitrobenzeny a adsorbovatelné organické halogenované látky (AOX). Olše je kromě AOX zatížena od horního úseku polyaromatickými uhlovodíky.

Na úseku řeky Moravy pod Dřevnicí se nepříznivě projevuje znečištění chlorovanými

fenoly. Svratka trpí zatížením chlorovanými látkami (trichlormethan, trichlorethen, tetrachlorethen), ale i rtutí.

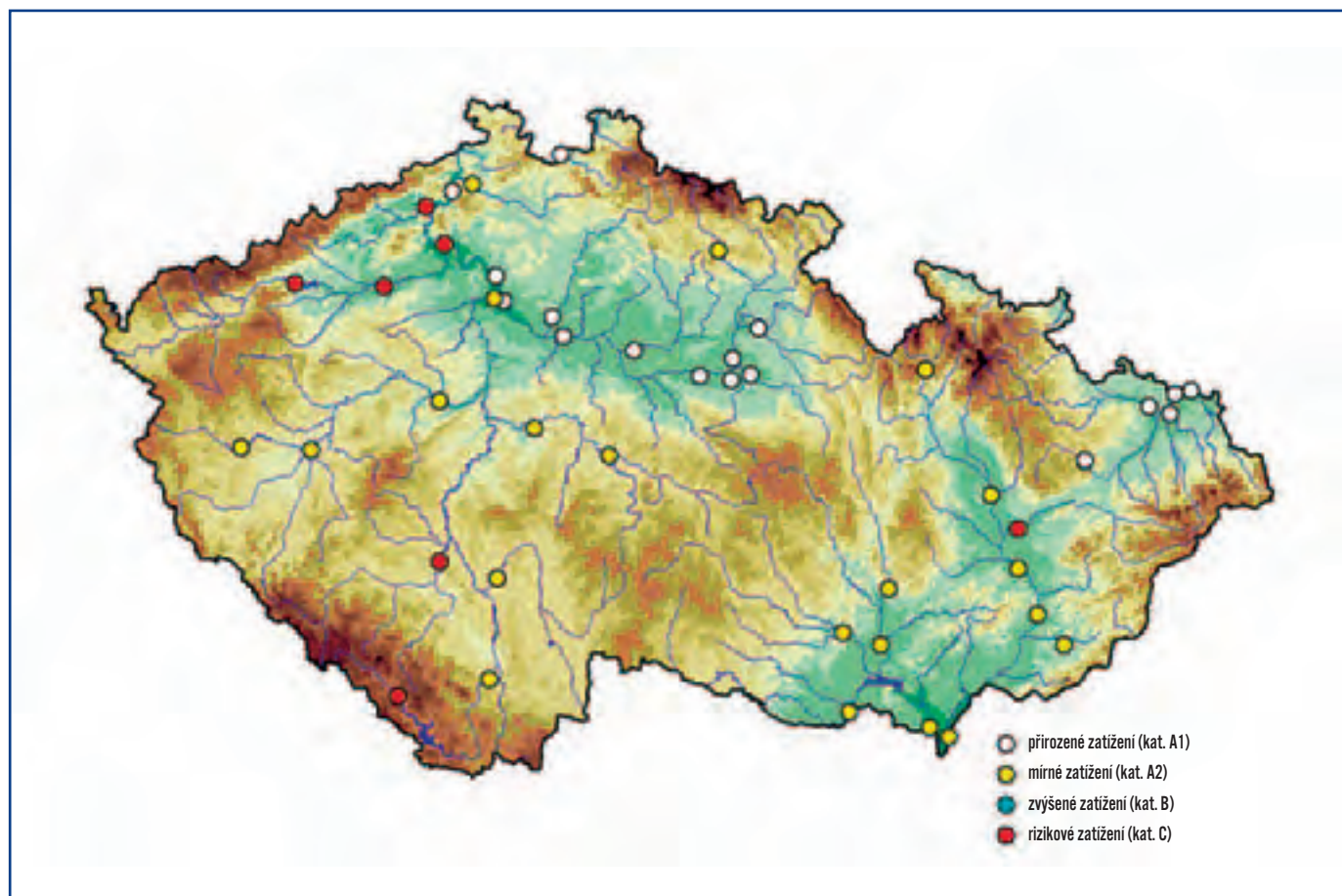
Další menší toky jsou značně znečištěny některými nebezpečnými látkami, například na vodárensky využívané Jizeře je to tetrachlorethen; Nisa, která kříží státní hranice je zatížena polyaromatickými uhlovodíky, ale také chromem, měďí a niklem. Litavka je znečištěna kadmíem, olovem a zinkem, převažující původ tohoto znečištění je ve starých zátěžích a důlních vodách.

Pro vodní ekosystémy je značně nebezpečné znečištění arsenem, jeho původ je ve spalování nebo zpracování uhlí; nejvyšší znečištění tohoto druhu je ve skupině toků v severozápadních Čechách u Sokolova (Bystřice v Ostrově nad Ohří a Chodovský potok). U některých typů nebezpečných látek převažuje původ znečištění ze starých zátěží, například polychlorované bifenyly (PCB) jsou problémem Labe pod Pardubicemi; pocházejí z dřívějších zátěží životního prostředí těmito látkami. U jiných typů lze hledat původ v zemědělském použití, například atrazin na Sázavě a Blanici. Zatížení toků nebezpečnými látkami dokresluje především poznatky o jejich obsahu v plaveninách a sedimentech.

V roce 2004 byl zpracován Program na snížení znečištění povrchových vod nebezpečnými látkami a zvlášť nebezpečnými závadnými látkami, který byl předán Evropské komisi. Program má všeobecnou část a speciální dokumenty pro jednotlivé relevantní nebezpečné látky. Program shrnuje legislativní i nelegislativní opatření z oblasti Voda i z dalších oblastí a vytyčuje cíle směřující k postupné eliminaci vnosu zvlášť nebezpečných závadných látek a k omezení vnosu nebezpečných závadných látek do povrchových vod.

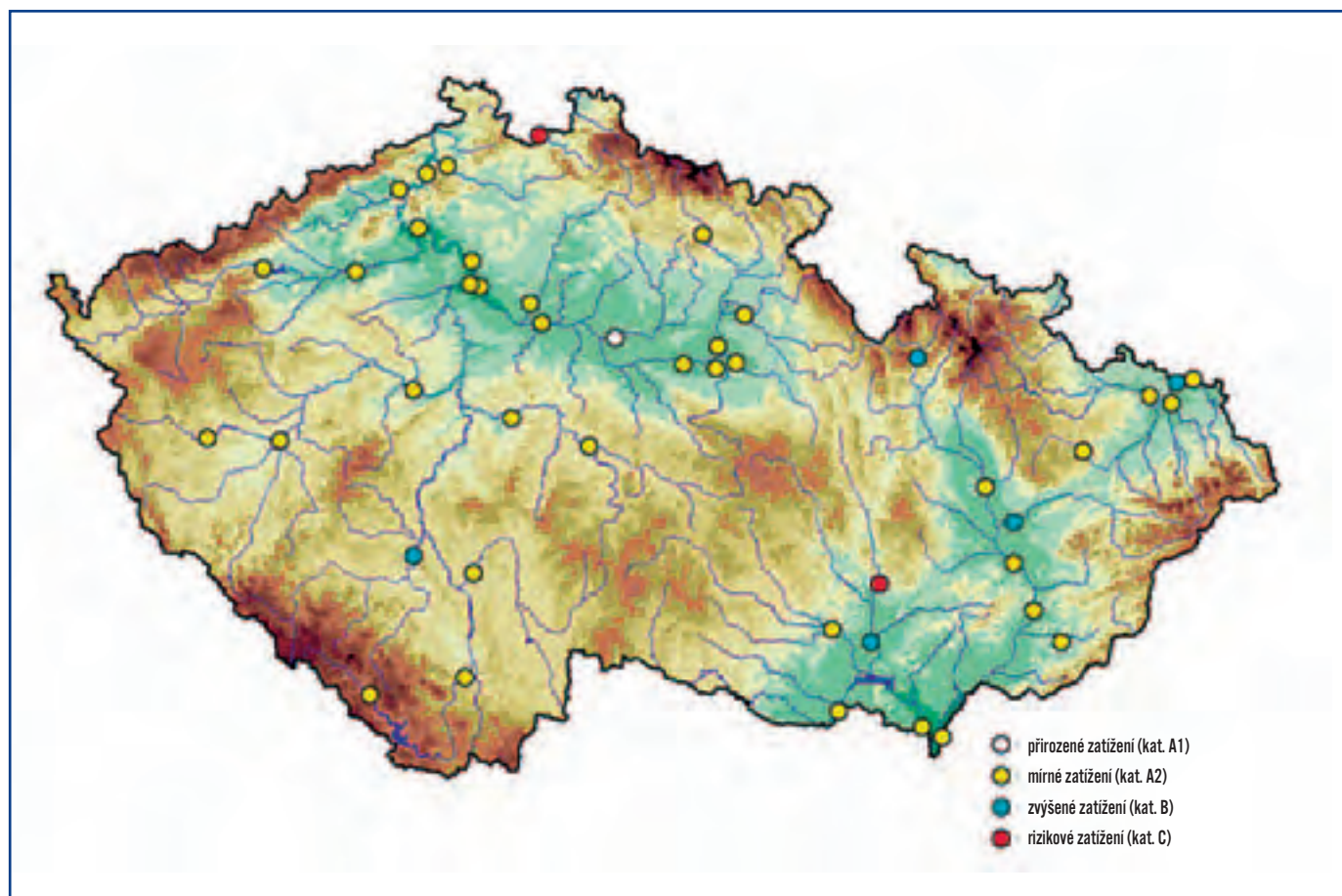
Látky, pro které byly zpracovány v rámci tohoto programu speciální dokumenty (dílčí programy) jsou: alachlor, aldrin, anilin, antimon, anthracen, arsen, atrazin, baryum, benzen, berylium, bor, chlorbenzen, 2-chlorfenol, chlorované alkany C10-13, chlorpyrifos, chrom, cín, čpavek, DDT a deriváty, desethylatrazin, di(2-ethylhexyl)ftalát (DEHP), 3,4-dichloranilin, dichlorbenzeny, 1,2-dichlorethan, dichloretheny, 2,4-dichlorfenol, dichlormethan, dieldrin, diuron, dusitany, kyselina etylen-diaminotetraoctová (EDTA), endosulfan, endrin, ethylbenzen, fenitrothion, fenol, fenthion, fluoridy, fosfor, hexachlorbenzen, hexachlorbutadien, hexachlorcyklohexany, hliník, isodrin, isopropylbenzen, isoproturon, kadmium, kobalt, kyanidy, malathion, mangan, měď, molybden, naftalen, nikl, nitrobenzen, nonylfenoly, kyselina nitrilotrioctová (NTA), olovo, oktylfenoly, pentachlorbenzen, pentachlorfenol, polycyklické aromatické uhlovodíky (PAU), polychlorované bifenyly (PCB), rtuť,

Obrázek 1.2.3 Zatížení plavenin arzenem v roce 2004

Pramen: ČHMÚ

Obrázek 1.2.4 Zatížení plavenin benzo(a)pyrenem v roce 2004

Pramen: ČHMÚ

selen, simazin, stříbro, tetrachlorethen, tetrachlormethan, titan, toluen, trifenylcín, trichlorbenzeny, trichlormethan, trifluralin, uran, vanad, vinylchlorid, xyleny a zinek. Tyto programy budou realizovány podle dohod s EU nejpozději do 31. prosince 2009.

■ **Radioaktivní látky byly v roce 2004 sledovány v 84 profilech státní sítě v ukazatelích celková objemová aktivita alfa, celková objemová aktivita beta, celková objemová aktivita beta po korekci ^{40}K , objemová aktivita radia 226 a koncentrace přírodního uranu.**

Ve vybraných profilech v návaznosti na kontrolu vlivu jaderných zařízení byla sledována objemová aktivita tritia. V rámci rozšíření státní sítě byly v roce 2004 ve 45 profilech sledovány hmotnostní aktivity radionuklidů v plaveninách a říčních dnových sedimentech.

Z výsledků sledování vyplývá, že přetrvávají vlivy dřívější těžby uranových rud v profilech pod výpustmi důlních vod a v úsecích toků ovlivněných průsaky z odvalů hlusiny a odkališť. Hodnoty odpovídající IV. třídě jakosti vody byly zjištěny v řece Kocábě v profilu Štěchovice a na Příbramském potoce v profilech Konětopy a Trhové Dušníky a V. třídě jakosti v řece Kocábě v profilu Višňová, Drásovském potoce v profilu Drásov, Dubeneckém potoce v profilu Dubenec, v Příbramském potoce v profilu Brod, Nežárce v profilu Račí potok a Hadůvce v profilu Skryje. V uvedených profilech byly zjištěny zejména vyšší koncentrace uranu. Při hodnocení změn obsahu radioaktivních látek v povrchových vodách za období 1990 – 2004 je možné konstatovat, že v průběhu tohoto období došlo k výraznému zlepšení jakosti vody a dalších složek vodního prostředí, zejména v povodí Ploučnice a v závěru hodnoceného období i v povodí Mže, Litávky a v Loučce.

Na základě sledování obsahu umělých radioaktivních látek v řece Jihlavě pod zaústěním odpadních vod z jaderné elektrárny Dukovany byla v roce 2004 zjištěna průměrná objemová aktivita tritia 90 Bq/l, což představuje 2,2 % imisního standardu pro tritium stanoveného pro povrchové toky nařízením vlády č. 61/2003 Sb. V řece Vltavě v profilu Solenice pod zaústěním odpadních vod z jaderné elektrárny Temelín v roce 2004 nepřekročila objemová aktivita tritia 36 Bq/l, to je 1 % imisního standardu pro tritium stanoveného podle citovaného nařízení vlády. Ostatní aktivační a štěpné produkty v důsledku provozu jaderných elektráren nebyly detekovány.

■ **V řadě vodních nádrží docházelo v roce 2004 k eutrofizaci vody,**

tj. procesu způsobenému zvýšeným obsahem minerálních živin, především sloučenin fosforu a též i dusíku ve vodách.

Větší problémy s jakostí vody ve vodních nádržích se vyskytly v letním období v nádržích s vodárenským využitím. Horka, Souš, Hamry, Vrchlice, Labská, Lučina, Žlutice, Pílská a v nevodárenských nádržích: Skalka, České Údolí (zde byl stav hodnocen jako nejhorší za posledních 20 let), Orlík, Rozkoš, Pastviny, Harcov, Mšeno, Pařížov, Les Království, Vranov, Nové Mlýny I, II, III, Horní Bečva, Oleksovice, Křetínka, Luhačovice, Plumlov, Jevišovice, Moravská Třebová a Brněnská přehrada. Při celkovém hodnocení lze konstatovat, že zhoršená kvalita vody v roce 2004 byla dostatečně provozně zvládnuta; nedošlo k omezení dodávky vody pro obyvatelstvo, pouze se omezila vodní rekreace (např. v nádržích Rozkoš, Mšeno, Harcov, Skalka, Brněnská přehrada). Již několik let uskutečňované letecké vápnění mělo pozitivní vliv na vývoj jakosti vody v nádrži Souš.

■ **Zemědělská vodohospodářská správa sleduje systematicky již od roku 1993 stav akvatických ekosystémů povrchových vod v rámci celé ČR. V roce 2004 byl tento monitoring, jehož cílem je zabezpečit neustálé zlepšování jakosti vod, provozován v celkem 321 profilech na drobných vodních tocích a 77 malých vodních nádržích na základě monitorovacích sítí rozdělených do pěti monitorovacích programů.**

Tyto programy splňují současné požadavky na sledování kvality povrchových vod jak ze strany státní správy ČR, tak ze strany Evropského společenství (dále jen „ES“) na implementaci jednotlivých směrnic a předpisů. Profily na drobných vodních tocích byly sledovány v rámci monitoringu pro státní síť (ČHMÚ) a monitoringu bodových zdrojů znečištění (BOD). Vybrané profily nádrží byly sledovány v programu malé vodní nádrže (MVN). Pro splnění požadavků směrnice Rady 91/676/EHS (nitrátová směrnice) byl prováděn monitoring dusičnanů, který reprezentuje znečištění ze zemědělských zdrojů. Rovněž byl provozován hydrobiologický monitoring (BIO), sloužící ke zhodnocení ekologického stavu drobných vodních toků dle společenstva makrozoobentosu, který byl prováděn na monitorovacích profilech programů ČHMÚ a BOD. U tohoto monitoringu se do roku 2006 v souladu s Rámcovou směrnicí předpokládá zavedení sledování všech biotických složek. V roce 2004 nebyl prováděn

den monitoring chemického stavu sedimentů (SED).

Financování jednotlivých monitorovacích programů zabezpečovalo Ministerstvo zemědělství (dále jen „MZe“). Zemědělská vodohospodářská správa (dále jen „ZVHS“) dále spolupracuje v oblasti provozu a koncepce monitoringu s MŽP, ČHMÚ, Výzkumným ústavem vodohospodářským T.G.M (dále jen „VÚV T.G.M.“) a Přírodovědeckou fakultou MU v Brně.

ZVHS provozuje v rámci standardního monitoringu jakosti vod on-line informační systém na stránkách internetové prezentace <http://www.zvhs.cz/monitoring/index.php>, jímž zabezpečuje přístup k výsledkům monitoringu pro všechny pověřené a zainteresované subjekty a který je mimo jiné volně přístupný pro externí uživatele z řad široké veřejnosti.

■ **V roce 2004 byly kvalitativní parametry plavenin a sedimentů sledovány na 45 profilech sítě komplexního sledování jakosti vod. Sledované ukazatele – těžké kovy, metaloidy a specifické organické látky byly monitorovány v plaveninách s četností 4x až 16x ročně, v sedimentech 2x ročně.**

Vzhledem k tomu, že dosud nebyly stanoveny v EU obecně platné kvalitativní limity pro pevné matrice, bylo zatížení zhodnoceno orientačně na základě porovnání měřených hodnot obsahů, příp. jejich charakteristických ročních hodnot s normativy Metodického pokynu odboru pro ekologické škody MŽP – kritéria znečištění zemin a podzemní vody z roku 1996. Překročení limitní hodnoty kategorie B tohoto normativu se již posuzuje jako znečištění, které může mít negativní vliv na zdraví člověka a jednotlivé složky životního prostředí. Dle požadavků směrnic EU 76/464/EHS a 2000/60/ES nesmí obsahy nebezpečných látek v pevných maticích v časové řadě vykazovat rostoucí trend.

Ve srovnání s rokem 2003 je možno konstatovat, že v plaveninách byl s výjimkou As, Ni a chlorfenolů zaznamenán nižší počet případů zvýšeného a rizikového znečištění, v některých ukazatelích až o 50 % (Hg, Zn, Pb, PAU). V sedimentech naopak došlo k mírnému nárůstu v procentuálním zastoupení případů s překročením kritéria B u Hg a PAU a současně se rozšířil počet látek s překročením rizikového kritéria C o látky skupiny chlorfenolů a As.

Celoplošně se jako nejzávažnější polutanty setrvaly v pevných maticích vyskytují rtuť a látky ze skupiny polyaromatických uhlovodíků, především benzo(a)pyren. Dalším vý-

znamným polutantem, ovšem s lokálním výskytem, je arsen a látky skupiny chlorfenolů. V dílci Rámcové směrnice jde o látky, jejichž výskyt ve vodním prostředí má být cíleně snižován a postupně eliminován.

Z celorepublikového zpracování obsahu sledovaných kovů a organických látek v sedimentech vyplývá relativně nízké zatížení sledované matrice hodnocenými nebezpečnými látkami, a to jak z pohledu zařazení statistických parametrů souborů dat, tak i z vypočtených procent překročení jednotlivých naměřených dat podle kritérií MŽP.

■ Sledování kontaminace biomasy škodlivými látkami ve státní síti, kterou provozuje Český hydrometeorologický ústav, pokračovalo i v roce 2004, celkem na 19 závěrových profilech hlavních řek ČR.

V rámci akumulčního biomonitoringu byly analyzovány indikátorové druhy makrozoobentosu *Asellus aquaticus*, *Erpobdella octoculata*, *Bithynia tentaculata*, *Sphaerium corneum*, chrostíci rodu *Hydropsyche* a z mlžů slávička mnohotvará (*Dreissena polymorpha*). Referenční populace mlžů byla exponována na plovácích, na kterých byly současně umístěny eternitové desky ke sledování biofilmu. Po dvou měsících v toku se mlži a biofilm vytvořený na deskách analyzují v laboratoři. Pokračovalo sledování bioakumulace v rybách. Z polutantů byly analyzovány těžké kovy (olovo, kadmium, rtuť a arsen), ze specifických organických látek indikátorové kongenery PCB (PCB-28, PCB-52, PCB-101, PCB-138, PCB-153 a PCB-180) a chlorované pesticidy (p,p a o,p-izomery DDT, DDD, DDE a izomery alfa, beta a gama HCH).

Celkově lze říci, že výsledky akumulčního biomonitoringu ukazují na znečištění chlorovanými pesticidy v závěrových profilech Labe, Bíliny a Vltavy a Dyje. Poměrně vysoké hodnoty PCB v indikátorových organismech se vyskytovaly na sledovaných profilech jižní i severní Moravy, v Čechách na Vltavě, Ohři, Lužické Nise a na Labi. Vysoké koncentrace rtuti (v indikátorových rybách) byly nalezeny na Vltavě, Bílině a v Děčíně. Nejvyšší hodnoty hexachlorbenzenu byly zjištěny na Labi, Bílině, Lužické Nise a na Moravě na Jihlavě, Svatce a na Opavě.

1.3 Jakost podzemních vod

■ U podzemních vod byla v roce 2004 ve státní monitorovací síti prováděna pozorování u 463 objektů, které tvoří 138 pramenů, 147 mělkých vrtů a 178 hlubokých vrtů. V oblasti ja-

kosti podzemních vod došlo v roce 2004 ve srovnání s rokem 2003 k mírnému zlepšení nejen v mělkých vrtech, ale projevilo se výrazné zlepšení ve skupině objektů hlubokých vrtů a pramenů.

V roce 2004 se ve státní monitorovací síti jakosti podzemních vod pozorovalo 463 objektů, které tvoří 138 pramenů (sledování pramenů dokumentuje přirozené odvodňování podzemních vod zejména v oblasti krystalinika a místní odvodnění křídových struktur), 147 mělkých vrtů (tyto objekty jsou soustředěny převážně v aluviích řek Labe, Orlice, Jizery, Ohře, Dyje, Moravy, Bečvy, Odry a Opavy – tyto podzemní vody jsou snadno zranitelné, s vysokým koeficientem filtrace a s rychlým postupem znečištění) a 178 hlubokých vrtů (objekty jsou soustředěny především v oblastech České křídové pánve, Českobudějovické a Třeboňské pánve a monitorují hlubinný oběh podzemní vody – přímá zranitelnost těchto vod není příliš velká, neboť kontaminace se zde projevuje až po delším časovém intervalu). Stanovovaných bylo celkem 120 ukazatelů s četností dvakrát za rok v obdobích jaro a podzim. Analýza specifických nebezpečných látek byla provedena jenom u jarního odběru vzorků.

Hodnocení výsledků jakosti podzemních vod za rok 2004 se vzhledem k požadavkům Rámcové směrnice 2000/60/ES orientovalo zejména na nebezpečné látky. V ČHMÚ bylo provedeno srovnání naměřených hodnot ukazatelů jakosti podzemních vod s hodnotami mezi stanovitelnosti, hodnotami kritérií A, B a C podle metodického pokynu MŽP z roku 1996 a limity pro pitnou vodu dle vyhlášky MZd č. 252/2004 Sb., kterou se stanoví požadavky na pitnou vodu a rozsah a četnost její kontroly (pro ukazatele, které nemají stanoven limit v této vyhlášce, byl použit limit stanovený normou ČSN 75 7111 Pitná voda).

Ze zpracovaných šetření ČHMÚ vyplynulo, že 18 ukazatelů minimálně jedenkrát v roce 2004 překročilo normativ C, přičemž nejvyšší procento překročení bylo zaznamenáno v ukazatelích chloridy (3,8 % všech vzorků, 8,2 % vzorků mělkých vrtů), amonné ionty (2,3 % všech vzorků, 4,5 % vzorků mělkých vrtů) a hliníků (1,2 % všech vzorků, bez významnějších rozdílů u jednotlivých typů objektů). Celkově výskyt ukazatelů překračujících normativ B a C je nejčastější v pod-

zemních vodách mělkých vrtů orientovaných do aluvií řek, které jsou antropogenní činností nejvíce ovlivněny.

Z hlediska srovnání jakostních ukazatelů oproti roku 2003 je možno konstatovat, že v mělkých vrtech došlo k mírnému zlepšení v procentuálním zastoupení objektů s překročením kritérií B nebo C (podle Metodického pokynu MŽP z 15. 9. 1996 část 2 – Kritéria znečištění zemin a podzemní vody). Výraznější zlepšení nastalo ve skupině objektů hlubokých vrtů a pramenů.

Z hlediska srovnání jakostních ukazatelů podzemních vod s požadavky pro pitnou vodu byly nejčastěji v nadlimitních hodnotách zjištěny ukazatele dusičnany (12,2 % nadlimitních vzorků), amonné ionty (11,6 % nadlimitních vzorků), chemická spotřeba kyslíku manganistanem (9,3 % nadlimitních vzorků), sírany (8,2 % nadlimitních vzorků), chloridy (7,6 % nadlimitních vzorků), nikl (6,6 % nadlimitních vzorků), hliník (3,4 % nadlimitních vzorků) a benzo(a)pyren (3,1 % nadlimitních vzorků). Méně často byly limity překročeny v ukazatelích, arzen (2,5 % nadlimitních vzorků), NEL (2,5 % nadlimitních vzorků), fluoridy (2,4 % nadlimitních vzorků), atrazin (2,4 % nadlimitních vzorků), hexazinon (1,4 % nadlimitních vzorků). Všechny tyto nadlimitní látky (kromě fluoridů, hliníku a niklu) jsou větším podílem zastoupeny v podzemních vodách mělkých vrtů.

Vzhledem k požadavkům pro pitnou vodu přetrvává téměř stejný rozsah látek základního složení vod v nadlimitních koncentracích v porovnání s rokem 2003. Výskyt organických nebezpečných látek v nadlimitních koncentracích je taktéž srovnatelný s rokem 2003, mírně častější výskyt nadlimitních koncentrací byl zaznamenán u benzo(a)pyrenu.

Jako nejvýraznější ukazatele znečištění se jeví dusíkaté látky (zejména dusičnany a amonné ionty), chloridy a kovy (zejména hliník). Organické látky se na znečištění podzemních vod podílejí menší částí, nejvíce jsou zastoupeny těkavé organické látky, které byly zjištěny v podzemních vodách mělkých vrtů, zejména v oblasti Neratovic. Méně významný je výskyt polyaromatických uhlovodíků, které se opakovaně zjišťují ve třech lokalitách: Zábřeh, Machov a Mratín. Zvýšené koncentrace výskytu dusíkatých látek jsou v oblastech se zvýšenou zemědělskou aktivitou.

Tabulka 1.3.1 Přehled počtů objektů s překročením normativů B, C min. v 1 ukazateli za rok 2004

Objekty	Počet objektů	Počet objektů s překročením B nebo C	% objektů s překročením B nebo C
Mělké vrtů	147	62	42,2 (42,6 v r. 2003)
Hluboké vrtů a prameny	316	44	13,9 (18,7 v r. 2003)
Veškeré objekty	463	106	22,9 (26,3 v r. 2003)

Pramen: ZVHS

2.

VODOHOSPODÁŘSKÁ BILANCE – NAKLÁDÁNÍ S VODAMI

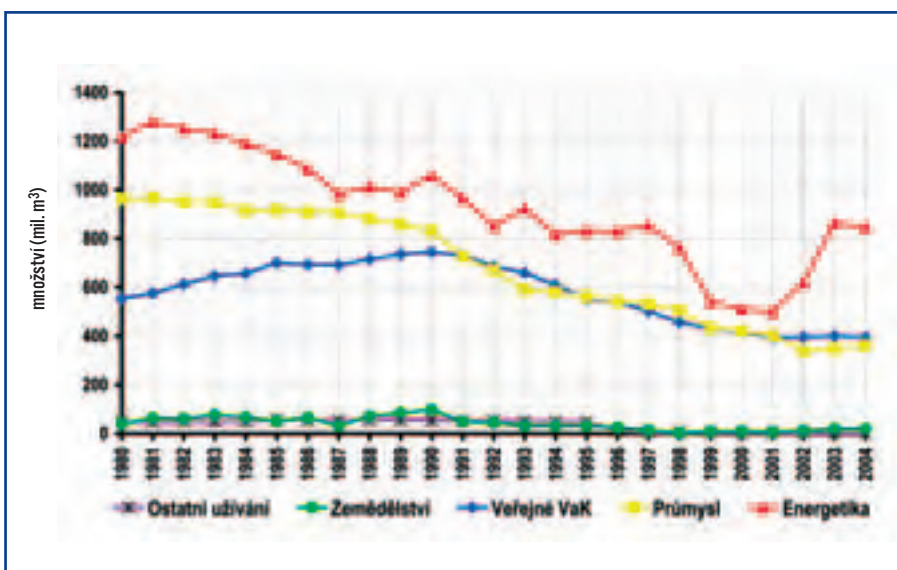
2.1 Odběry povrchových vod

■ V roce 2004 bylo odebráno 1 626,1 mil. m³ povrchových vod, z důvodů sjednocení údajů jednotlivých s.p. Povodí nejsou zahrnuty do odběrů povrchových vod převody vody a vody odebrané pro rybníční soustavy. V letech 2003 a 2004 došlo k meziročnímu poklesu odběrů povrchových vod o 4,1 %.

Ke snížení odběrů došlo v kategoriích užívání pro úpravu a rozvod vody, průmysl a zemědělství. V kategoriích užívání: výroba a rozvod elektřiny, plynu, páry a teplé vody, ostatní služby (vč. stavebnictví) došlo naopak ke zvýšení odběrů.

Nejvýznamnější podíl z celkových odběrů povrchových vod činí celkové odběry pro výrobu a rozvod elektřiny, plynu, páry a teplé vody, které se zvýšily oproti roku 2003 o 1,6 %. Celkové odběry v kategorii úprava a rozvod vody se snížily o 2,9 %. Snížení odběrů v této kategorii bylo evidováno v povodí Vltavy (o 5,1 %), Moravy (o 4,7 %) a Odry (o 4,5 %). Odběry pro průmysl se snížily celkem oproti roku 2003 o 6,2 % a jejich snížení bylo zaznamenáno ve všech povodích. Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích v roce 2004 je uvedena v Tabulce 2.1.1. Celkový vývoj odběrů povrchových vod od roku 1980 znázorňuje Graf 2.1.1.

Graf 2.1.1 Odběry povrchových vod v ČR v letech 1980 – 2004

Pramen: MZe

Podrobnější informace o uvedených ODVĚTVÁCH:

Veřejné VaK	Veřejné vodovody a kanalizace	OKEČ: 41 a 90 bez 410010
Zemědělství	Zemědělství bez chovu ryb	OKEČ: 01 - 05 bez 050200
Energetika	Výroba a rozvod elektřiny a tepla	OKEČ: 401 a 403
Průmysl 1	Průmysl - bez energetiky a vodovodů	OKEČ: 10 - 45, bez 401, 403 a 41
Ostatní	Jiné činnosti - bez veř. kanalizace	OKEČ: 50 - 93, bez 90
Celkem	Celkové údaje (bez rybníků a převodů)	OKEČ: 01 - 93, bez 050200 a 410010

Pramen: ČSÚ

Tabulka 2.1.1 Odběry povrchových vod v roce 2004 v mil. m³ odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo nad 500 m³/měsíc

s.p. Povodí	Skupina uživatelů											
	Veřejné VaK		Zemědělství		Energetika		Průmysl		Ostatní užívání		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s.p.	39,7	32	12,3	49	653,8	13	124,1	120	0,3	13	830,2	227
Povodí Vltavy, s.p.	166,4	47	0,9	14	35,9	3	78,7	111	0,6	13	282,5	188
Povodí Ohře, s.p.	66,8	38	0,2	9	54,9	5	41,5	64	0,2	6	163,6	122
Povodí Odry, s.p.	75,5	16	0	0	4,6	1	91,5	68	0,4	25	172,0	110
Povodí Moravy, s.p.	46,8	36	5,4	27	99,1	4	25,9	105	0,6	18	177,8	190
Česká republika	395,2	169	18,8	99	848,3	26	361,7	468	2,1	75	1 626,1	837

Pramen: MZe, s.p. Povodí

2.2 Odběry podzemních vod

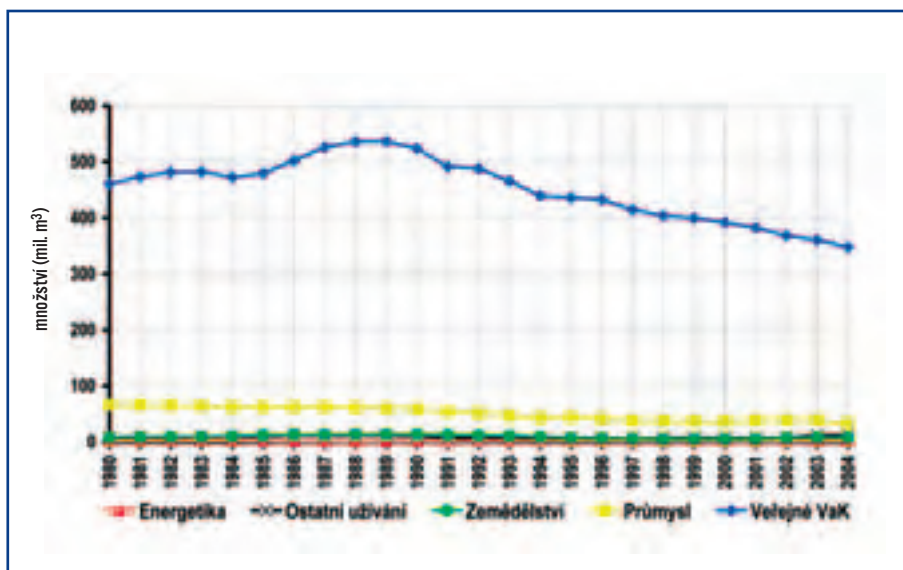
■ **Celkové množství odebraných podzemních vod ve srovnání s rokem 2003 kleslo o 4,5 %, což signalizuje zvýšení tempa poklesu, neboť předchozí meziroční pokles byl zaznamenán pouze ve výši 0,7 %.**

Pokles byl zaznamenán v kategorii odběrů pro úpravu a rozvod vody (o 5 %) ve všech povodích a v kategorii průmysl (o 4,8 %). V ostatních kategoriích došlo ke zvýšení odběrů. Celkový nárůst odběrů v kategorii výroba a rozvod elektřiny, plynu, páry a teplé vody byl v roce 2004 oproti roku 2003 o 10,2 %, v kategorii zemědělství, myslivost, lesnictví a rybářství o 5,8 % a v kategorii ostatní služby (vč. stavebnictví) o 0,7 %.

Struktura evidovaných odběrů vody v jednotlivých povodích v roce 2004 je uvedena v Tabulce 2.2.1. V roce 2004 bylo evidováno 3 544 odběrů podzemní vody v množství 401,9 mil. m³. Jedná se o odběry nad 6 000 m³ za rok, nebo 500 m³ za měsíc.

Celkový vývoj odběrů podzemní vody od roku 1980 znázorňuje Graf 2.2.1.

Graf 2.2.1 Odběry podzemních vod v ČR v letech 1980 - 2004

Pramen: MZe

Povodí Labe - vodní dílo Les Království

Tabulka 2.2.1 Odběry podzemních vod v roce 2004 v mil. m³ odběrateli nad 6 000 m³/rok nebo nad 500 m³/měsíc

s.p. Povodí	Skupina uživatelů											
	Veřejné VaK		Zemědělství		Energetika		Průmysl		Ostatní užívání		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s.p.	108,7	601	1,5	95	0,8	5	9,8	147	1,9	45	122,7	893
Povodí Vltavy, s.p.	38,0	664	2,7	174	0	0	9,1	127	2,3	13	52,1	978
Povodí Ohře, s.p.	59,9	381	0,3	11	1,2	4	3,7	84	2,4	12	67,5	492
Povodí Odry, s.p.	21,7	126	0,4	25	0	0	2,0	36	0,7	30	24,8	217
Povodí Moravy, s.p.	119,5	582	2,9	163	0	0	8,2	141	4,2	78	134,8	964
Česká republika	347,8	2354	7,8	468	2,0	9	32,8	535	11,5	178	401,9	3544

Pramen: MZe, s.p. Povodí

2.3 Vypouštění odpadních a důlních vod

■ V roce 2004 bylo do vodních toků vypuštěno 2 024,0 mil. m³ odpadních a důlních vod. Z důvodů sjednocení údajů jednotlivých s.p. Povodí nejsou zahrnuty do vypouštění odpadních a důlních vod převody vody a vody odebrané pro rybníční soustavy. Množství vypouštěných odpadních a důlních vod se v roce 2004 oproti roku 2003 zvýšilo o 2,1 %.

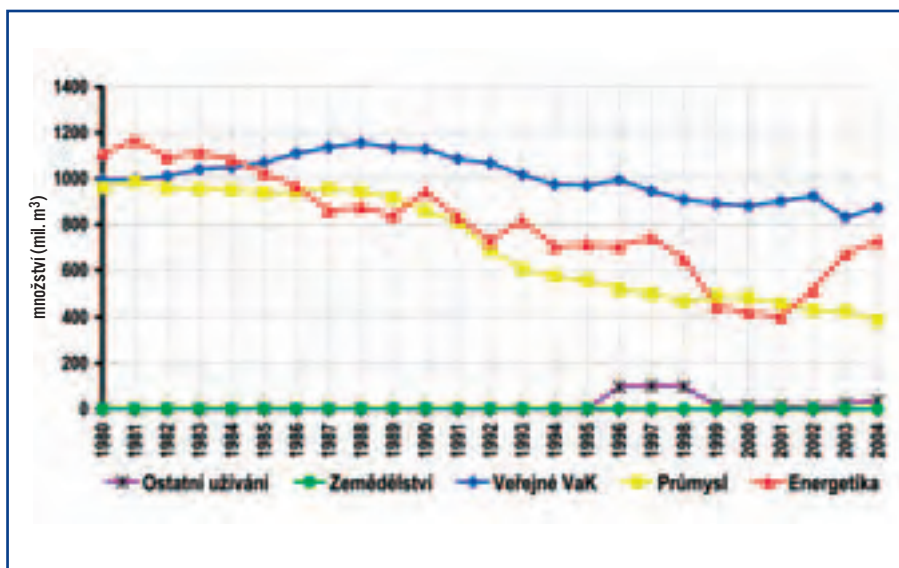
Ke zvýšení vypouštěného množství došlo v kategorii výroba a rozvod elektřiny, plynu, páry a teplé vody (o 1,9 %), v kategorii ostatní služby vč. stavebnictví (o 4,5 %) a v kategorii zemědělství, myslivost, lesnictví a rybářství (o 22 %). V kategorii úprava a rozvod vody došlo ke snížení o 8 % a v kategorii průmysl o 1,4 %.

V roce 2004 bylo evidováno 3 754 vypouštění odpadních a důlních vod do povrchových vod v objemu 2 024 mil. m³. Jedná se o zdroje nad 6 000 m³ za rok nebo 500 m³ za měsíc. Z důvodů sjednocení údajů od jednotlivých s.p. Povodí nejsou do evidence zahrnovány převody vody.

Trvalé poklesy odběrů a vypouštění se zastavují, což je patrné z uvedených přehledů realizovaných odběrů vod a vypouštění odpadních a důlních vod pro hlavní kategorie uživatelů v delší časové řadě. Členění uživatelů do jednotlivých skupin bylo určováno podle odvětvové klasifikace ekonomických činností (dále jen „OKEČ“). Nad Tabulkou 2.1.1 jsou uvedeny podrobnější informace o zařazování odběrů a vypouštění do konkrétních skupin uživatelů na základě zařazení podle OKEČ.

Míra užití vody (jako jeden z indikátorů hodnocení životního prostředí zemí OECD), vyjádřená poměrem celkových odběrů vod a odtoku vod z území, činila v kalendářním roce 2004 16,3 %. Snížení míry užití vody ze 17,3 % v roce 2003, bylo způsobeno především vyšším odtokem z území ČR (o 7,5 %).

Graf 2.3.1 Vypouštění do povrchových vod v ČR v letech 1980 – 2004

Pramen: MZe

Povodí Ohře - vodní dílo Kadaň

Tabulka 2.3.1 Vypouštění odpadních a důlních vod do povrchových vod v roce 2004 v mil. m³ u zdrojů nad 6 000 m³/rok nebo 500 m³/měsíc

s.p. Povodí	Skupina uživatelů											
	Veřejné VaK		Zemědělství		Energetika		Průmysl		Ostatní užívání		Celkem	
	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet	Množství	Počet
Povodí Labe, s.p.	173,6	436	0	0	618,7	22	107,7	198	1,5	55	901,5	711
Povodí Vltavy, s.p.	308,5	962	0,1	6	8,8	3	67,2	187	3,6	32	388,1	1 190
Povodí Ohře, s.p.	82,8	270	0,3	1	30,9	22	130,8	162	1,8	19	246,6	474
Povodí Odry, s.p.	112,3	292	0	0	1,9	1	55,7	69	25,8	83	195,8	445
Povodí Moravy, s.p.	194,3	718	0,1	2	68,7	3	25,4	145	3,5	66	292,0	934
Česká republika	871,5	2 678	0,5	9	729,0	51	386,8	761	36,2	255	2024,0	3 754

Pramen: MZe, s.p. Povodí

3.

SPRÁVA VODNÍCH TOKŮ

3.1 Odborná správa vodních toků

■ V roce 2004 probíhaly přípravné práce na návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 470/2001 Sb., kterou se stanoví seznam významných vodních toků a způsob provádění činností souvisejících se správou vodních toků.

Změna vyhlášky byla vyvolána zejména potřebou doplnění a upřesnění přílohy č. 1 – „Seznamu významných vodních toků“ – v návaznosti na aktualizaci evidence vodních toků prováděnou dle vyhlášky č. 391/2004 Sb., o rozsahu údajů v evidenci stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy. Zohledněny byly též mezinárodně-právní aspekty hraničních vodních toků, zejména v oblasti jejich pojmenování.

Tabulka 3.1.1 Odborná správa vodních toků

Kategorie			
	Správce	Délka	
		vodních toků v km	
		2003	2004
Významné vodní toky			
	Povodí Labe, s.p.	3 564,20	3 564,20
	Povodí Vltavy, s.p.	4 744,67	4 744,67
	Povodí Ohře, s.p.	2 290,81	2 290,81
	Povodí Odry, s.p.	1 110,80	1 110,80
	Povodí Moravy, s.p.	3 816,27	3 813,66
	Celkem působnost MZe	15 526,75	15 524,14
Drobné vodní toky			
	ZVHS	35 144,00	35 572,65
	Lesy ČR, s.p.	19 490,92	19 324,20
	s.p. Povodí celkem	1 382,53	1 382,52
	Celkem působnost MZe	56 017,45	56 279,37
	Ostatní ¹⁾	4 455,80	4 196,49
	Celkem drobné vodní toky	60 473,25	60 475,86
	Vodní toky celkem	76 000,00	76 000,00

Pramen: MZe

Pozn.: ¹⁾ Zahrnuje správy Národních parků, úřadů vojenských újezdů, obcí a ostatních právnických osob (např. doły)

Seznam byl doplněn novým identifikátorem vodního toku, který posílí jeho jednoznačnou identitu.

I nadále jsou rozhodujícími správci vodních toků – státní podniky Povodí, ZVHS a Lesy ČR, s.p. v působnosti Ministerstva zemědělství, kteří zajišťují správu cca 94 % délky vodních toků v ČR. Přibližně 6 % se na správě vodních toků podílejí obce, újezdní úřady vojenských újezdů a správy národních parků.

Na základě změn ve vymezení významných vodních toků byly některé vodní toky postupně vyřazovány a převáděny ze správy státních podniků Povodí do správy ZVHS. Naopak nově byly některé pramenné úseky a hraniční toky, původně vedené jako drobné toky, zařazeny do kategorie významných vodních toků. Tyto přesuny probíhaly zejména v minulých dvou letech, v roce 2004 již v minimální míře a jsou zdokumentovány dle jednotlivých správců vodních toků v Tabulce 3.1.1. Dle rámcové dohody mezi Lesy ČR, s.p. a ZVHS je průběžně prováděna změna určení správy mezi těmito správci.

■ Pořizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvisejícího s vodními toky vykazuje meziroční nárůst téměř 0,8 mld. Kč a v roce 2004 přesáhla hodnotu 45 mld. Kč.

Obdobně jako v předchozích letech nebylo ani v roce 2004 žádným ze správců vodních toků dokončeno, kolaudováno a převedeno do užívání vodní dílo, které by významně ovlivnilo ukazatele vyjadřující pořizovací hodnoty dlouhodobého hmotného majetku. Meziroční nárůst vyjadřuje převážně přírůstky dlouhodobého hmotného majetku (dále jen „DHM“) získané obnovou a plánovitým rozvojem v oblasti svěřeného majetku formou běžné investiční výstavby a průběžného zařazování převzatého majetku a dokončených vodních děl. V roce 2004 ještě pokračovaly pohyby v DHM v souvislosti s vyřazováním určitého

Tabulka 3.1.2 Pořizovací hodnota dlouhodobého hmotného majetku souvisejícího s vodními toky v mld. Kč

Správce vodních toků v působnosti MZe	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	7,95	8,33
Povodí Vltavy, s.p.	7,32	7,35
Povodí Ohře, s.p.	7,44	7,60
Povodí Odry, s.p.	4,74	4,74
Povodí Moravy, s.p.	6,66	6,70
s.p. Povodí celkem	34,11	34,72
ZVHS	7,89	8,08
Lesy ČR, s.p.	2,20	2,30
Celkem	44,20	45,10

Pramen: MZe

majetku zničeného povodněmi v předchozích letech a současně zvýšeným počtem nezbytných rekonstrukcí a generálních oprav v rámci svěřeného majetku. Konkrétní hodnoty DHM v pořizovacích cenách u jednotlivých správců vodních toků s meziročním vývojem (přírůstky DHM) uvádí Tabulka 3.1.2.

■ V květnu 2004 proběhla změna Statutů všech s.p. Povodí a zároveň v tomto roce byly zakladatelem vydány nové Základní listiny s.p. Povodí Vltavy, Labe a Odry.

Pravidelná aktualizace Statutů a Základních listin s.p. Povodí probíhá převážně v souvislosti se změnou legislativy na úseku vodního hospodářství, obsazení členů dozorčích rad, zástupců statutárního orgánu, doplnění předmětu podnikání apod. Důvodem změny Statutů v loňském roce byly změny v oblasti nakládání s určeným majetkem. Pokud dochází k bezúplatnému převodu na obce či samosprávy, je třeba od loňského roku, na návrh zakladatele získat souhlas vlády.

Pro předkládání a oběh dokladů a dokumentace v rámci nakládání s určeným majetkem státu, ke kterému mají s.p. Povodí příslušnost hospodařit, byl vydán Metodický pokyn MZe č.j. 5390/2004-16300.

MZe vykonávající jménem státu funkci zakladatele státních podniků Povodí podle ustanovení § 1 odst. 4 zákona č. 305/2000 Sb., o povodích a podle § 4 odst. 1 zákona č. 77/1997 Sb., o státním podniku, ve znění pozdějších předpisů, vydalo z důvodu změny v obsazení dozorčí rady Zakládací listinu s.p. Povodí Odry, z titulu jmenování zástupců statutárního orgánu byla vydána Zakládací listina s.p. Povodí Vltavy a s.p. Povodí Ohře a vzhledem ke změně v předmětu činnosti (v oblasti další podnikatelské činnosti související s hlavní činností) byla vydána Zakládací listina s.p. Povodí Labe.

V roce 2004 probíhalo posuzování transformace ZVHS a řada jednání v souvislosti s přípravou a zajištěním transformace ZVHS do jednotlivých s.p. Povodí. K provedení transformace včetně návrhu postupu a metodik pro vyhodnocení dopadů byla zřízena pracovní komise složená ze zástupců MZe, s.p. Povodí Vltavy, Labe a Moravy, ZVHS, Pozemkového fondu (dále jen „PF ČR“), Zemědělského výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a podvýboru Zemědělského výboru pro lesní a vodní hospodářství, včetně ustavení čtyř pracovních skupin.

Stabilním a významným správcem drobných vodních toků byly i nadále v roce 2004 Lesy ČR, s.p., které prostřednictvím sedmi oblastních správ toků vykonávaly odbornou správu drobných vodních toků, zejména bystřinného charakteru.

■ **Kontrolní činnost jednotlivých státních podniků Povodí a Zemědělské vodohospodářské správy je prováděna zakladatelem, resp. zřizovatelem. V roce 2004 byly provedeny u státních podniků Povodí a Zemědělské vodohospodářské správy následující jak komplexní, tak i úzce zaměřené kontroly s těmito výsledky:**

Nejvyšší kontrolní úřad

V roce 2004 provedl Nejvyšší kontrolní úřad (dále jen „NKÚ“) kontroly na všech s.p. Povodí. Celkem bylo realizováno 10 kontrol zaměřených na čerpání státních podpor při obnově území postiženého povodněmi, na finanční prostředky poskytované v rámci programů EU (ISPA a PHARE) a na dotační prostředky související s ochranou před povodněmi. V rámci těchto kontrol, z nichž ještě tři nejsou zcela ukončeny (uzavřeny budou až v průběhu roku 2005), nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky.

Ministerstvo zemědělství

Odborem programového financování byly prováděny zejména kontroly plnění podmínek a čerpání finančních prostředků v rámci investičních i provozních dotací. U všech

Povodí Labe - řeka Jizera - Malá skála

státních podniků Povodí bylo v roce 2004 provedeno celkem 27 těchto kontrol, při kterých nebyly shledány zásadní závady.

Finanční úřady a Krajská finanční ředitelství

Těmito orgány státní správy bylo u s.p. Povodí v roce 2004 provedeno 10 kontrol zaměřených na kontrolu dodržování rozpočtových pravidel a kázně. V případě Krajských finančních ředitelství se jednalo o kontrolu čerpání dotačních finančních prostředků na programy související zejména s ochranou před povodněmi. V rámci těchto kontrol nebyly zjištěny závady.

Okresní správy sociálního zabezpečení

Provedly u státních podniků Povodí Vltavy a Ohře celkem 3 kontroly pojistného, provádění nemocenského pojištění a plnění úkolů v důchodovém pojištění. Při těchto kontrolách nebyly zjištěny žádné závažné nedostatky.

Všeobecná zdravotní pojišťovna

Provedla kontrolu povinností zaměstnavatele v oblasti placení pojistného na zdravotní pojištění u státního podniku Povodí Moravy. Vyčíslení nedoplatku pojistného včetně výpočtu penále z prodlení bylo vysvětleno a zahájené správní řízení Všeobecné zdravotní pojišťovny bylo Rozhodnutím zastaveno.

Kontroly provedené dalšími orgány státní správy

U státních podniků Povodí byly dále provedeny dvě kontroly ze strany Ministerstva dopravy (dále jen „MD“) u s.p. Povodí Labe a Vltavy zaměřené na více jak 60 akcí, jedna kontrola z Ministerstva financí (dále jen „MF“) se týkala 46 akcí na s.p. Povodí Vltavy, kde další 4 akce kontroloval Státní fond

dopravní infrastruktury (dále jen „SFDI“). Státní podniky Povodí byly dále podrobeny kontrole ze strany Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, který se zaměřil v rámci jedné kontroly u s.p. Povodí Vltavy na 4 akce, kde byly provedeny kontroly též ze strany Inspektorátu bezpečnosti práce. Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (dále jen „AOPK“) se na s.p. Povodí Odry zaměřila na kontrolu dokladů k akcím z programu revitalizace říčních toků, na s.p. Povodí Ohře proběhla kontrola certifikovaného pracovníka od České metrologické společnosti a Státní archiv se zaměřil u s.p. Povodí Labe na kontrolu v oblasti své kompetence. U většiny dokončených kontrol nebyly nalezeny žádné nedostatky, drobné nedostatky zjištěné v ojedinělých případech nemohly zpochybnit správnost kontrolovaných postupů prověřovaných podniků, které s okamžitou platností přijímaly nápravná opatření.

■ **U Zemědělské vodohospodářské správy byly provedeny v roce 2004 tyto kontroly:**

Ministerstvo zemědělství

Odbor interního auditu a supervize provedl následnou veřejnoprávní kontrolu na místě. Předmětem kontroly bylo ověření použití finančních prostředků na akce hrazené v rámci podprogramu 229 113, na běžnou údržbu a na nákup osobních vozidel. Nebylo zjištěno neoprávněné použití finančních prostředků, ale pouze drobné nedostatky v rámci realizace stavebních prací, odstranitelné v záruční době.

Nejvyšší kontrolní úřad

NKÚ provedl na ZVHS v roce 2004 celkem 3 kontroly, a to:

■ Kontrolu č. 04/01 „Finanční prostředky vynaložené na program revitalizace říčních systémů“,

■ Kontrolu č. 04/29 „Státní podpora při obnově území postiženého povodněmi v roce 2002 realizovaná formou povodňových programů“,

■ Kontrolu č. 04/36 „Finanční prostředky na programy související s ochranou před povodněmi“.

V rámci výše uvedených kontrol nebylo zjištěno neoprávněné použití finančních prostředků, ale pouze drobné nedostatky formálního charakteru.

U organizací, které obdržely dotace od MZe, bylo odborem programového financování provedeno celkem 113 kontrol, z nichž bylo celkem 6 provedeno společně s odborem auditu a supervize. Nejvíce byly kontrolovány s.p. Povodí, kde bylo provedeno 38 kontrol, u s.p. Lesy ČR 6 kontrol a u ZVHS 30 kontrol. U ostatních příjemců dotací (soukromé subjekty, obce, VÚV T.G.M.) proběhlo 39 kontrol.

3.2 Státní podniky Povodí

■ **Celkové výnosy státních podniků Povodí sice vykázaly meziroční pokles ve výši 14,5 %, ale nelze je posuzovat pouze z hlediska celkového meziročního vývoje neboť zahrnují nejen veškeré tržby, ale též provozní dotace. Po očištění tržeb a dalších výnosů od provozních dotací, které s postupným odstraňováním povodňových škod již klesají, dosáhly výnosy mírného nárůstu.**

Na tomto mírném meziročním nárůstu výnosů státních podniků se podílejí zejména tržby za odběry povrchové vody se zvýšením o téměř 2 % a výroba elektrické energie s meziročním nárůstem v absolutním vyjádření představující zvýšení o téměř 90 mil. Kč. Při analýze provozních dotací, které se v minulých dvou letech vyznačovaly posilováním přidělu finančních prostředků ze státního rozpočtu dojdeme k závěru, že tento zdroj bude postupně omezován, což se projeví již ve

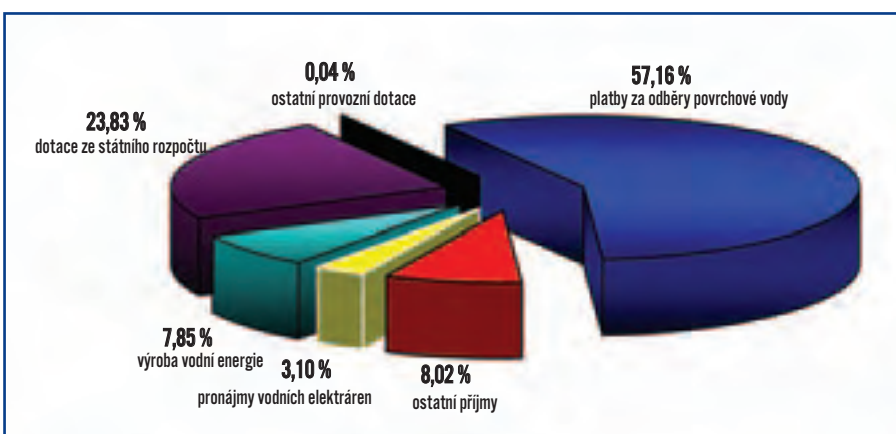
Tabulka 3.2.1 Struktura výnosů s.p. Povodí v roce 2004 v tis. Kč

Ukazatel	Povodí Labe, s.p.	Povodí Vltavy, s.p.	Povodí Ohře, s.p.	Povodí Odry, s.p.	Povodí Moravy, s.p.	s.p. Povodí celkem
Platby za odběry povrchové vody	668 946	508 100	420 181	347 413	358 861	2 303 501
Výroba elektrické energie	24 109	103 649	137 879	36 484	21 221	323 342
Příjmy za využívání vzdouvacích zařízení	14 444	103 388	1 796	0	5 314	124 942
Ostatní příjmy	87 233	85 855	59 410	34 712	48 960	316 170
Dotace ze státního rozpočtu	217 818	560 567	55 464 ¹⁾	16 722	109 554	960 125
Ostatní provozní dotace	243	578	0	0	720	1 541
s.p. Povodí celkem	1 012 793	1 362 137	674 730	435 331	544 630	4 029 621 ¹⁾

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Pozn.: ¹⁾ Včetně vratky dotace 1 010 tis. Kč (Bouřlivý potok – r. 2003)

Graf 3.2.1 Struktura výnosů s.p. Povodí v roce 2004

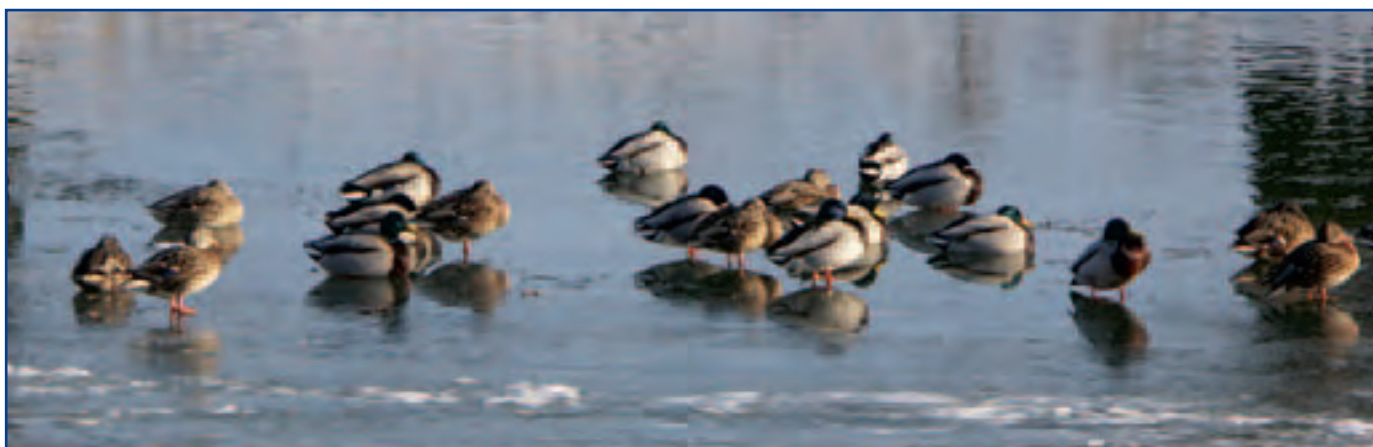
Pramen: s.p. Povodí, MZe

výsledcích za rok 2004. Podíl dotací na celkových výnosech klesá, což je nejlépe patrné z Grafu 3.2.1, kdy dotace v roce 2003 představovaly více jak 36 % z celkových výnosů, v roce 2004 již však pouze necelých 24 %. Tyto dotační přírůstky v minulých letech umožnily a nejvíce ovlivnily a urychlily rekonstrukci a obnovu vodohospodářského majetku po povodních a umožnily realizovat i protipovodňová opatření, stanovit záplavová území a zpracovat řadu studií nezbytných pro systematickou činnost v dalších letech, v souladu s koncepcí vodohospodářské politiky.

Největší část celkových výnosů s.p. Povodí i v roce 2004 tvořily platby za odběry povr-

chové vody, které jsou i nadále nejdůležitějším zdrojem příjmů na úhradu nákladů správy vodních toků, zejména k zajištění podmínek pro potřebné odběry vody. Přestože jejich meziroční nárůst přesahoval 42 mil. Kč, jejich podíl, po vyloučení vlivu dotací, rok od roku klesá a je snaha tyto výpadky nahradit vyšším nárůstem v ostatních tržbách a výnosech.

V meziročním srovnání významně vzrostly příjmy za výrobu elektrické energie (téměř o 90 mil. Kč) a příjmy za využívání vzdouvacích zařízení naopak mírně klesly – cca o 8,5 mil. Kč. Struktura výnosů s.p. Povodí v roce 2004 je vyjádřena v Tabulce 3.2.1 a Grafu 3.2.1.

■ **Tržby za dodávky povrchové vody v loňském roce v souhrnu za ČR vzrostly o více než 42 mil. Kč, což odpovídá přibližně pětina minulého meziročního nárůstu.**

Vývoj celkových dodávek povrchové vody za úplatu v technických jednotkách v delší časové řadě je uveden v Tabulce 3.2.2. Ceny za jednotlivé druhy odběrů povrchové vody jsou uvedeny v Tabulkách 3.2.3 a 3.2.4. Platby za odběry povrchové vody v desetileté časové řadě uvádí Tabulka 3.2.5.

■ **Ceny povrchové vody se oproti předchozímu roku v průměru zvýšily o 9,4 %. Jedná se o ceny věcně usměrňované, do nichž lze promítnout pouze ekonomicky oprávněné náklady, přiměřený zisk a daň podle příslušných daňových předpisů.**

Za léta 2003 a 2004 byly kromě průtočného chlazení a ostatních odběrů zjišťovány i úrovně odběrů a ceny povrchové vody pro účely zemědělských závlah a zatápění umělých prohlubní terénu. S výjimkou s.p. Povodí Odry se v těchto dvou letech realizovaly odběry pro účely zemědělských závlah v celkovém rozsahu 690 tis. m³ v roce 2003 a 635 tis. m³ v roce 2004. Odběry povrchové vody pro zatápění umělých prohlubní terénu se uskutečnily pouze u Povodí Ohře, s.p. v roce 2004, v celkové výši přesahující 500 tis. m³.

Současné ceny v dnešním pojetí nevyjadřují hodnotu povrchové vody, ale cenu služby – tj. umožnění dodávek, které zabezpečují s.p. Povodí uživatelům vody. Tyto ceny podléhají regulaci formou věcného usměrňování podle zákona č. 526/1990 Sb., o cenách a pravidlům stanoveným rozhodnutími MF o regulaci cen, tj. příslušnými výměry, kterými se vydává seznam zboží s regulovanými cenami, které jsou uveřejňovány v Cenovém věstníku.

■ **Státní podniky Povodí v souhrnu vykázaly v roce 2004 růst příjmů za odběry povrchové vody, který je v absolutní částce zvýšením o více než 42 mil. Kč, což představuje meziroč-**

Tabulka 3.2.2 Dodávky povrchové vody za úplatu v letech 1997 – 2004 v tis. m³

s.p. Povodí	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Povodí Labe, s.p.								
a)	897 063	787 331	572 341	534 300	508 435	571 365	803 416	815 491
b)	55 464	49 710	45 137	43 630	43 279	41 618	36 334	39 182
Povodí Vltavy, s.p.								
a)	355 799	324 336	294 550	276 626	264 802	266 916	286 889	274 084
b)	232 545	207 949	192 786	185 072	171 924	167 878	173 773	163 896
Povodí Ohře, s.p.								
a)	214 455	207 855	190 731	176 183	176 403	169 092	170 975	162 934
b)	74 352	71 517	67 185	63 206	60 263	57 807	58 951	57 033
Povodí Odry, s.p.								
a)	215 549	198 122	182 515	175 883	166 799	173 275	172 795	163 874
b)	86 595	77 245	72 108	69 434	66 255	72 167	74 183	70 729
Povodí Moravy, s.p.								
a)	201 655	171 842	156 247	141 902	132 680	135 366	165 653	145 185
b)	40 833	38 086	36 499	38 768	39 398	38 112	38 256	36 969
s.p. Povodí celkem								
a)	1 884 521	1 689 486	1 396 384	1 304 894	1 249 119	1 316 014	1 599 728	1 561 568
b)	489 789	444 507	413 715	400 110	381 119	377 582	381 497	367 809

Pramen: s.p. Povodí

Pozn.: a) za úplatu celkem, b) z toho pro vodovody pro veřejnou potřebu.

Tabulka 3.2.3 Cena za odběry pro průtočné chlazení v letech 1995 – 2004 v Kč/m³

s.p. Povodí	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	0,30	0,33	0,45	0,53	0,61	0,67	0,67	0,65	0,39	0,40
Povodí Vltavy, s.p.	0,42	0,48	0,51	0,55	0,70	0,76	0,81	0,86	0,91	0,92
Povodí Moravy, s.p.	0,40	0,42	0,46	0,49	0,53	0,56	0,60	0,53	0,41	0,49

Pramen: s.p. Povodí

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty

Tabulka 3.2.4 Cena za ostatní odběry povrchové vody v letech 1995 – 2004 v Kč/m³

s.p. Povodí	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	0,75	0,83	0,99	1,16	1,39	1,54	1,71	1,88	2,04	2,20
Povodí Vltavy, s.p.	0,91	0,95	1,03	1,15	1,41	1,55	1,65	1,70	1,79	1,90
Povodí Ohře, s.p.	1,31	1,43	1,52	1,67	1,87	1,99	2,11	2,23	2,33	2,41
Povodí Odry, s.p.	0,80	0,94	1,18	1,40	1,59	1,74	1,80	2,01	2,08	2,12
Povodí Moravy, s.p.	1,60	1,76	1,92	2,10	2,27	2,53	2,66	2,89	3,06	3,12
s.p. Povodí celkem	0,98	1,08	1,24	1,39	1,59	1,76	1,90	2,10	2,23	2,44

Pramen: s.p. Povodí, VÚV T.G.M.

Pozn.: Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty

ní nárůst v této kategorii příjmů o 1,87 %. O tento výsledek se zasloužily s.p. Povodí Vltavy a Labe, ostatní tři s.p. Povodí vykázaly v tržbách za odběry povrchové vody pokles, který byl kompenzován větším nárůstem tržeb v rámci dalších činností.

■ **Oproti meziročnímu poklesu v tržbách za elektrickou energii z vlastních malých vodních elektráren vykazovanému v roce 2003, došlo v loňském roce vzhledem k příznivé hydrologické situaci ke zvýšení těchto tržeb o téměř 90 mil. Kč a celkové tržby v této oblasti příjmů dosáhly výše přesahující 323 mil. Kč.**

Tabulka 3.2.5 Platby za odběry povrchové vody v letech 1995 – 2004 v mil. Kč

s.p. Povodí	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	419	448	548	556	530	532	536	566	613	669
Povodí Vltavy, s.p.	332	337	345	357	383	401	408	438	495	508
Povodí Ohře, s.p.	288	323	343	368	375	367	397	399	427	420
Povodí Odry, s.p.	195	221	255	273	279	294	301	347	359	347
Povodí Moravy, s.p.	256	266	273	264	266	277	287	300	368	359
s.p. Povodí celkem	1 490	1 595	1 764	1 818	1 833	1 871	1 929	2 050	2 262	2 303

Pramen: s.p. Povodí

Ačkoliv počet malých vodních elektráren ve vlastnictví s.p. Povodí vzrostl roku 2004 pouze o jednu, výnosy s.p. Povodí za tuto kategorii tržeb přesáhly své dosavadní maximum (přes 290 mil. Kč v roce 2002), neboť loni překonaly hranici 323 mil. Kč. Došlo k meziročnímu nárůstu bez výjimky u všech s.p. Povodí. Nejvyšší příjmy za elektrickou energii ve výši téměř 138 mil. Kč vykazuje

Tabulka 3.2.6 Vlastní malé vodní elektrárny s.p. Povodí v letech 1999 – 2004

s.p. Povodí	ukazatel	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	Počet MVE	15	15	15	15	17	17
	Instalovaný výkon v kW	2 711	2 711	2 711	2 677	4 876	4 876
	Výr. el. energie v MWh	8 913	7 968	10 738	9 974	7 792	15 284
	Tržby v tis. Kč	10 626	9 459	12 515	15 107	14 590	24 109
Povodí Vltavy, s.p.	Počet MVE	13	12	14	14	15	16
	Instalovaný výkon v kW	8 740	8 500	9 600	9 600	15 500	15 900
	Výr. el. energie v MWh	37 403	37 722	50 409	35 873	43 030	67 706
	Tržby v tis. Kč	38 233	39 840	53 217	49 992	62 363	103 649
Povodí Ohře, s.p.	Počet MVE	19	20	20	20	20	20
	Instalovaný výkon v kW	15 286	16 750	16 750	16 750	16 750	16 677
	Výr. el. energie v MWh	82 868	74 494	87 539	106 363	75 560	87 465
	Tržby v tis. Kč	89 121	82 922	95 774	161 747	111 312	137 879
Povodí Odry, s.p.	Počet MVE	14	14	14	14	14	14
	Instalovaný výkon v kW	4 750	4 750	4 750	4 750	4 985	4 985
	Výr. el. energie v MWh	26 161	25 168	25 896	31 019	20 250	24 292
	Tržby v tis. Kč	28 220	26 480	25 732	41 604	27 798	36 484
Povodí Moravy, s.p.	Počet MVE	12	12	13	14	14	14
	Instalovaný výkon v kW	3 192	3 192	3 512	3 612	3 612	3 612
	Výr. el. energie v MWh	12 342	10 613	14 301	14 476	12 412	13 803
	Tržby v tis. Kč	13 266	11 839	15 716	21 603	18 324	21 221
s.p. Povodí celkem	Počet MVE	73	73	76	77	80	81
	Instalovaný výkon v kW	34 679	35 903	37 323	37 389	45 723	46 050
	Výr. el. energie v MWh	167 687	155 965	188 903	197 705	159 044	208 550
	Tržby v tis. Kč	179 466	170 540	202 954	290 053	234 387	323 342

Pramen: s.p. Povodí

Tabulka 3.2.7 Ostatní příjmy s.p. Povodí v letech 1996 – 2004 v tis. Kč

s.p. Povodí	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	32 356	54 094	50 907	54 754	145 989	124 730	173 429	68 368	87 233
Povodí Vltavy, s.p.	23 600	26 800	56 286	49 222	55 481	79 505	191 391	136 859	85 855
Povodí Ohře, s.p.	57 000	54 000	64 398	55 922	66 836	57 809	65 606	67 525	59 410
Povodí Odry, s.p.	8 000	9 600	70 977	31 033	49 113	28 208	47 853	41 618	34 712
Povodí Moravy, s.p.	29 107	29 346	38 021	41 786	54 879	46 462	44 975	55 643	48 960
s.p. Povodí celkem	150 063	173 840	280 589	232 717	372 298	336 714	523 254	370 013	316 170

Pramen: s.p. Povodí

Tabulka 3.2.8 Dotace přidělené s.p. Povodí v roce 2004 v tis. Kč

s.p. Povodí	Provozní dotace	Investiční dotace	Dotace celkem
Povodí Labe, s.p.	218 061	440 014	658 075
Povodí Vltavy, s.p.	561 145	44 058	605 203
Povodí Ohře, s.p.	56 474	111 860	168 334
Povodí Odry, s.p.	16 722	236 522	253 244
Povodí Moravy, s.p.	110 274	340 303	450 577
s.p. Povodí celkem	962 676	1 172 757	2 135 433

Pramen: MZe, s.p. Povodí

státní podnik Povodí Ohře disponující nejvyšším počtem vlastních malých vodních elektráren, které v současné době provozuje. Tržby za elektrickou energii v částce přesahující 100 mil. Kč vykazuje též s.p. Povodí Vltavy, který jako jediný navýšil v roce 2004 počet vlastních malých elektráren. Podrobnější informace o celkovém počtu vlastních malých vodních elektráren v jednotlivých státních podnicích Povodí, jejich instalovaném výkonu, výrobě elektrické energie a tržbách podává Tabulka 3.2.6.

Ostatní příjmy státních podniků Povodí jsou méně významné a jedná se zejména

o pronájem pozemků, nebytových prostor a vodních ploch a dalších podnikatelských aktivit, z nichž nejvýznamnější jsou příjmy z výkonů strojních mechanismů a autodopravy, z výkonů laboratorů a za projektovou a inženýrskou činnost a rovněž se na celkové úrovni podílí i položka finančních výnosů.

Celkové výnosy, tj. celkové tržby za výkony státních podniků Povodí, včetně finančních výnosů a provozních dotací, v roce 2004 vykazují pokles o 14,5 %, který byl ovlivněn zejména vysokým dotačním přírůbkem v roce 2003 (ve výši téměř 1,7 mld. Kč) k zajištění urychlené rekonstrukce a obnovy vodohospo-

dářského majetku po povodních. Tato dotace v roce 2004 již nepřesáhla 1 mld. Kč, dosahovala výše v podílovém vyjádření pouze 57 % skutečnosti roku 2003 a v celkových dopadech ovlivnila i strukturu a výši celkových výnosů státních podniků Povodí, do kterých je provozní dotace dle platných předpisů v plné výši zahrnována.

Výraznou podporou financování potřeb v rámci hlavní činnosti s.p. Povodí jsou každoročně dotace. Bez státních dotací v uplynulých třech letech by nemohly být napraveny následky povodní a současně již zahájena systematická činnost, která umožní realizovat protipovodňová opatření, stanovit záplavová území a vypracovat řadu koncepčních studií. Tabulka 3.2.8 uvádí celkové provozní (neinvestiční) a investiční dotace jednotlivých s.p. Povodí přidělené v roce 2004. Kromě dotací procházejících rozpočtem MZe se na dotacích podílely i finanční prostředky SFDI, MŽP prostřednictvím fondů PHARE a na protipovodňová opatření pak přispěly i některé krajské úřady.

Meziroční pokles provozních dotací byl již komentován v předchozích částech věnovaných celkovým výnosům. V rámci programových opatření byly vyhlášeny programy jak na prevenci, tak i na likvidaci povodňových škod z předchozích let, jejichž zaměření a výše je podrobně uvedena v kapitole 7 věnované finančním podporám v rámci vodního hospodářství. U s.p. Povodí Labe a s.p. Povodí Vltavy tvořil každoročně podstatnou část provozních dotací rovněž příspěvek na provoz a údržbu vodní cesty, který však již v roce 2004 nebyl poskytován, na rozdíl od investičních dotací na budování a rekonstrukce vodních cest, které byly v rámci příspěvku ze SFDI přiděleny.

■ Na meziročním poklesu nákladů o 14,5 % se neodrážejí pouze úspory v jednotlivých položkách, ale zejména nižší přírůbky v rámci dotačních titulů, komentované v předchozích částech této zprávy. Trend výrazných nárůstů v předchozích dvou letech byl důsledkem snahy co nejrychleji zabezpečit provoz a bezpečnost na vodních dílech po povodních v předchozích letech, zejména však po ničivé srpnové povodni v roce 2002 a minimalizovat škody na majetku obhospodařovaném vodohospodářskými organizacemi.

K poklesu nákladů došlo zejména vlivem postupného omezování přechodně zvýšených nákladů na opravy a udržování, v souvislosti s postupným odstraňováním a proučtováním povodňových škod. U nákladové položky

oprav došlo k poklesu v řádech desítek mil. Kč u všech s.p. Povodí s výjimkou s.p. Povodí Ohře. Přehled nákladů s.p. Povodí v roce 2004 a jejich porovnání s předchozím rokem je uveden v Tabulce 3.2.9.

■ **Státní podniky Povodí vynaložily na realizaci investic v loňském roce 2 176,9 mil. Kč, z toho 1 067,3 mil. Kč bylo čerpáno z vlastních zdrojů a dále bylo použito celkem 1 109,6 mil. Kč investičních prostředků nekrytých vlastními zdroji.**

V průběhu posledních devíti let vynaložily s.p. Povodí na investice finanční prostředky ve výši 13 mld. Kč, jak je uvedeno v Tabulce 3.2.10 a znázorněno v Grafu 3.2.2. Z údajů je patrné, že se značně snížilo tempo meziročního nárůstu, které v roce 2004 představovalo 9,2 % a stále ještě odráží nutnost co nejrychleji řešit následky katastrofálních povodní roku 2002. Ukázalo se, že zatímco čerpání provozních (neinvestičních) finančních prostředků v oblasti nezbytných oprav a údržby značně poškozených vodohospodářských děl a koryt vodních toků je již za zenitem, ale v mnoha případech byla nezbytná a prokazatelně ekonomicky vhodnější celková obnova či rekonstrukce formou investičních prací, jejichž příprava a realizace si vyžádá delší časový úsek. Proto má tento ukazatel stále značný nárůst, přestože tempo růstu se ve srovnání s předchozím obdobím výrazně snížilo.

■ **Všechny státní podniky Povodí vykázaly v roce 2004 zisk, který představuje finanční prostředky v celkové výši 147,3 mil. Kč. Nejvyšší podíl na tomto výsledku, představující částku převyšující 42 mil. Kč, má s.p. Povodí Vltavy a s.p. Povodí Labe, který dosáhl zisku přes 39 mil. Kč.**

Podíl jednotlivých s.p. Povodí na celkovém hospodářském výsledku a vývoj výsledku hospodaření v posledních 8 letech dokumentuje Tabulka 3.2.11. Rozdělení dosažených zisků do jednotlivých fondů a návrh na úhradu ztráty v konkrétních s.p. Povodí jsou uvedeny v Tabulce 3.2.12.

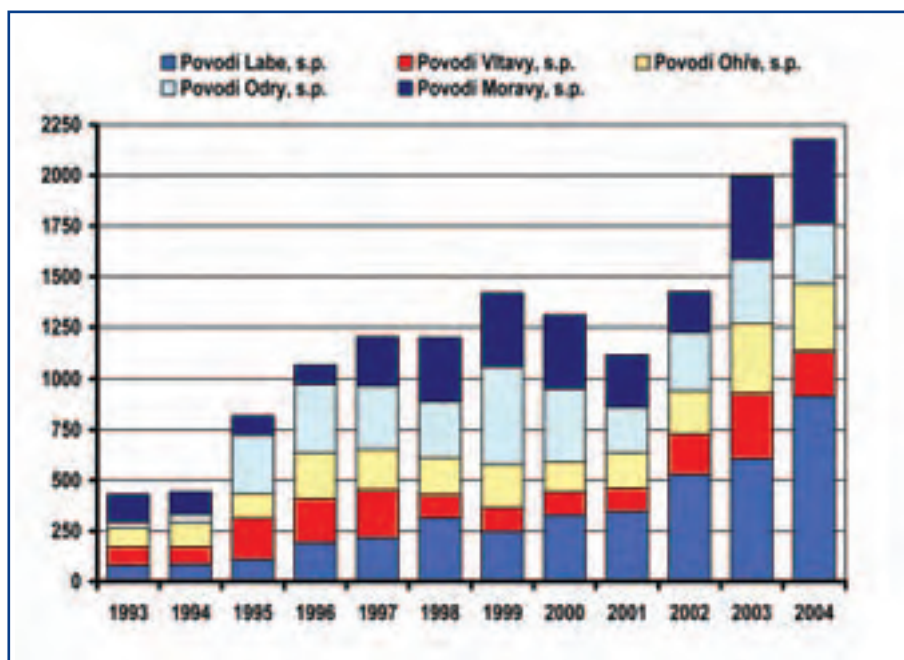
■ **Průměrný přepočtený stav pracovníků ve státních podnicích Povodí v roce 2004 vzrostl o dalších 8 pracovníků. Ve srovnání s předchozími roky je zachován trend postupného navyšování, který v roce 2004 představoval růst na celkový stav 3 566 osob. Tento postupný nárůst v minulých dvou letech úzce souvisel s novými**

Tabulka 3.2.9 Náklady s.p. Povodí v letech 2003 – 2004 v mil. Kč

Druh nákladů		Povodí Labe, s.p.	Povodí Vltavy, s.p.	Povodí Ohře, s.p.	Povodí Odry, s.p.	Povodí Moravy, s.p.	s.p. Povodí celkem
Odpisy	2003	131,5	152,8	170,3	89,2	107,7	651,5
	2004	142,0	156,3	169,5	96,1	105,8	669,7
Opravy	2003	483,3	1 205,9	143,3	100,4	221,1	2 154,0
	2004	358,1	717,6	195,1	77,2	116,7	1 464,7
Materiál	2003	46,2	22,8	23,1	34,2	35,4	161,7
	2004	48,8	25,6	21,9	36,2	36,4	168,9
Energie a paliva	2003	11,8	26,2	24,2	4,3	8,0	74,5
	2004	30,1	25,4	23,3	3,6	8,2	90,6
Osobní náklady	2003	292,3	253,7	202,4	138,4	202,9	1 089,7
	2004	312,5	273,7	214,7	149,4	216,0	1 166,3
Služby	2003	50,5	59,5	32,4	30,0	25,4	197,8
	2004	52,7	69,9	28,3	30,4	25,0	206,3
Finanční náklady	2003	1,4	7,6	1,2	3,3	0,2	13,7
	2004	2,0	7,0	0,7	2,6	0,3	12,6
Ostatní náklady	2003	4,6	42,9	17,7	50,0	80,6	195,8
	2004	27,1	44,6	4,4	27,9	-0,9	103,1
Náklady celkem	2003	1 021,6	1 771,4	614,6	449,8	681,3	4 538,7
	2004	973,3	1 320,1	657,9	423,4	507,5	3 882,2

Pramen: s.p. Povodí

Graf 3.2.2 Vývoj investiční výstavby s.p. Povodí v letech 1993 – 2004

Pramen: MZe, s.p. Povodí

Tabulka 3.2.10 Investice s.p. Povodí v letech 1996 – 2004 v mil. Kč

s.p. Povodí	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	193,0	216,8	313,4	248,4	328,5	347,1	529,1	607,6	915,2
Povodí Vltavy, s.p.	216,4	235,2	115,7	116,3	115,2	114,1	199,3	321,6	219,0
Povodí Ohře, s.p.	225,0	200,0	180,2	212,5	148,2	173,4	212,8	339,8	329,5
Povodí Odry, s.p.	340,2	314,3	279,1	484,4	361,6	226,8	282,3	316,3	301,3
Povodí Moravy, s.p.	95,5	236,1	311,0	357,3	356,8	257,8	200,5	407,4	411,9
s.p. Povodí celkem	1 069,8	1 202,4	1 199,4	1 418,9	1 310,3	1 119,2	1 424,0	1 992,7	2 176,9

Pramen: MZe, s.p. Povodí

úkoly správců vodních toků vyplývající z zákona o vodách, zejména pak v souvislosti s plánováním v oblasti vod.

Situaci ve vývoji pracovních sil znázorňuje Tabulka 3.2.13, ze které je patrné, že v loňském roce se počet pracovníků v jednotlivých s.p. Povodí ustálil a zůstává přibližně na stej-

Tabulka 3.2.11 Výsledky hospodaření s.p. Povodí (zisk, ztráta) v letech 1997 - 2004 v tis. Kč

s.p. Povodí	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	-1 800	-6 808	35 398	19 859	17 166	4 774	26 542	39 445
Povodí Vltavy, s.p.	22 000	14 475	16 853	37 838	48 735	-45 525	45 752	42 008
Povodí Ohře, s.p.	7 461	14 625	6 947	11 825	12 415	11 334	28 274	16 817
Povodí Odry, s.p.	-71 500	65 340	66 870	19 617	22 575	23 002	38 671	11 877
Povodí Moravy, s.p.	-68 359	-41 867	8 930	20 647	17 939	24 512	32 170	37 142
s.p. Povodí celkem	-112 198	45 765	134 998	109 786	118 830	18 097	171 409	147 289

Pramen: s.p. Povodí

Tabulka 3.2.12 Rozdělení zisků s.p. Povodí za rok 2004 v tis. Kč

s.p. Povodí	Zisk	Rozdělení zisku nebo krytí ztráty					
		Rezervní fond	FKSP	Fond investic Kapitálové fondy	Sociální fond	Fond odměn	Neuhrazená ztráta z minulých let
Povodí Labe, s.p.	39 445	3 945	6 000	25 000	0	4 500	0
Povodí Vltavy, s.p.	42 008	4 208	5 800	26 000	0	6 000	0
Povodí Ohře, s.p.	16 817	4 500	4 500	4 317	0	3 500	0
Povodí Odry, s.p.	11 877	3 767	3 110	0	0	5 000	0
Povodí Moravy, s.p.	37 142	3 715	4 000	0	0	4 000	25 427

Pramen: MZe

Tabulka 3.2.13 Počet pracovníků s.p. Povodí v letech 2003 - 2004 (průměrný přepočtený stav)

s.p. Povodí	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	941,1	939,4
Povodí Vltavy, s.p.	798,0	807,0
Povodí Ohře, s.p.	619,9	618,3
Povodí Odry, s.p.	461,0	462,4
Povodí Moravy, s.p.	738,1	739,3
s.p. Povodí celkem	3 558,1	3 566,4

Pramen: s.p. Povodí

Tabulka 3.2.14 Průměrné mzdy s.p. Povodí v letech 1998 - 2004 v Kč

s.p. Povodí	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Povodí Labe, s.p.	12 911	14 675	15 641	16 565	17 941	18 750	21 125
Povodí Vltavy, s.p.	13 338	14 875	15 819	16 526	18 444	19 073	20 556
Povodí Ohře, s.p.	13 454	14 545	15 704	17 085	18 435	19 420	20 661
Povodí Odry, s.p.	12 738	13 999	14 717	15 811	17 516	18 362	19 656
Povodí Moravy, s.p.	12 922	14 007	14 663	15 820	16 216	16 899	17 975
s.p. Povodí celkem	13 084	14 468	15 330	16 396	17 724	18 505	20 072

Pramen: s.p. Povodí

né úrovni jako v roce 2003 s výjimkou s.p. Povodí Vltavy, kde se projevuje celkový meziroční nárůst.

Průměrná měsíční mzda ve státních podnicích Povodí představovala v roce 2004 částku ve výši 20.072,- Kč, viz. Tabulka 3.2.14 a vykazovala v roce 2004 meziroční nárůst 8,5 %. V absolutních číslech se meziroční nárůsty pohybují od 1.076,- Kč u s.p. Povodí Moravy až po 2.375,- Kč u s.p. Povodí Labe. Nejnižší průměrnou mzdu i nadále vykazuje s.p. Povodí Moravy.

3.3 Zemědělská vodohospodářská správa

Činnosti a hospodaření ZVHS byly v roce 2004, v souladu se základními úkoly vyplý-

vajícími ze zřizovací listiny, orientovány zejména na zajištění správy, provozu a údržby svěřeného majetku, pořízení a technickou obnovu investičního majetku ve správě MZe, programové řešení a financování, odstraňování povodňových škod, realizaci protipovodňových opatření, budování informačního

Tabulka 3.3.1 Využití jednotlivých neinvestičních finančních zdrojů ZVHS v roce 2004 v mil. Kč

Činnost	Zdroj	Rozpočet	Skutečnost
Údržba a opravy vodních toků	SR	102,524	102,373
Provoz vodních toků a souvisejících vodních děl	SR	15,822	15,650
Program péče o krajinu	SR	0,197	0,196
Prevence před povodněmi	SR	24,390	24,250
Ostatní neinvestiční výdaje	SR	20,451	20,378
Celkem		163,384	162,847

Pramen: ZVHS (Neinvestiční výdaje na odstraňování povodňových škod jsou uvedeny v samostatných tabulkách)

systému, zajištění monitoringu v oblasti vody a cizorodých látek v potravinovém řetězci a aproximační strategii.

Dle výsledků inventarizace provedené k 31. 12. 2004 pečuje ZVHS o majetek v celkové výši pořizovací hodnoty 8,077 mld. Kč. Jedná se o dlouhodobý hmotný majetek státu, dle zvláštního určení kategorie „A“, tj. úpravy vodních toků a vodní nádrže.

ZVHS zabezpečovala v roce 2004 výkon správy na drobných vodních tocích v délce 35 573 km, z toho délka upravených vodních toků činila 14 248 km. V tomto roce měla ZVHS ve správě 446 nádrží (z toho 15 ve III. kategorii) o celkovém objemu 31 587,67 tis. m³.

Nejvýznamnější náplní činnosti ZVHS byla realizace akcí v rámci programů 229 110 – Odstraňování následků povodně na státním vodohospodářském majetku. Zejména odstraňování povodňových škod z roku 2002 bylo jednou ze zásadních priorit organizace v roce 2004. V rámci tohoto podprogramu bylo stavebně realizováno celkem 87 akcí, z toho bylo 63 dokončeno.

Na činnosti se ve značné míře podílela i řešení zaměřená na protipovodňovou prevenci, a to jak z hlediska studií odtokových poměrů, tak i vlastního provádění přípravy a realizace opatření investičního a neinvestičního charakteru.

Nezanedbatelným podílem se organizace podílela na využití finančních prostředků krajinotvorných programů MŽP, především pak Programu revitalizace říčních systémů, ve snaze přispět k obnově přirozeného charakteru spravovaných drobných vodních toků, zvýšení retenční schopnosti jejich povodí a ekologické stability.

Pro zabezpečení řádné funkce a provozuschopnosti vodních toků a děl byly k zajištění údržby, oprav, odstraňování havarijních stavů a povodňových škod, přiděleny ZVHS finanční prostředky ve výši 102 373 tis. Kč. V rámci neinvestičních výdajů v roce 2004 ZVHS dále čerpala finanční prostředky na provoz vodních toků a vodních děl, Program péče o krajinu, prevenci před povodněmi a odstraňování povodňových škod.

Souhrnný přehled o skutečném využití těchto finančních prostředků uvádí Tabulka 3.3.1.

V rámci údržby vodních toků bylo prováděno zejména sečení, čištění, opravy objektů zabezpečující protipovodňovou ochranu, likvidace nepůvodních invazních druhů rostlin (bolševník velkolepý, křídlatka japonská) a údržba břehových porostů.

Přehled finančních prostředků využitých v posledních letech z jednotlivých finančních zdrojů na údržbu a opravy vodních toků a vodních děl uvádí Tabulka 3.3.2.

ZVHS i v roce 2004 zajišťovala výkon odborné péče o hlavní meliorační zařízení odvodňovací na základě Příkazní smlouvy uzavřené mezi PF ČR a ZVHS. Rok 2004 byl poznamenán přípravami na zabezpečení převodu Hlavních odvodňovacích zařízení (dále jen „HOZ“) ze správy PF ČR do příslušnosti s nimi hospodařit ZVHS.

Rozdělení neinvestičních výdajů na vodní toky ve správě ZVHS a údržbu a opravy hlavních odvodňovacích zařízení ve správě PF ČR podle jednotlivých oblastí povodí uvádí Tabulka 3.3.3.

Příjmy ZVHS mají charakter příjmů z vlastní činnosti a další příjmy tvoří doplňkové, nahodilé a ostatní příjmy. Dosažené příjmy v roce 2004 činily celkem 9,1 mil. Kč, z toho platby za odběr povrchové vody činily 2,7 mil. Kč. Cena povrchové vody byla pro rok 2004 stanovena ve výši 1,14 Kč/m³. Jedná se o cenu bez DPH, neboť ZVHS jako organizační složka státu tuto daň neučtuje.

Celková skladba příjmů ZVHS je uvedena v následující Tabulce 3.3.4.

V roce 2004 bylo dokončeno na vodních tocích ve správě ZVHS odstraňování povodňových škod z roku 1997.

Přehled o celkových nákladech na odstranění povodňových škod z roku 1997 v členění podle zdrojů a s rozdělením na investiční a neinvestiční prostředky podává Tabulka 3.3.5.

V roce 2004 byly v rozhodující míře odstraněny povodňové škody z roku 2000 (podprogram 229 112) a ve značném objemu pokračovalo odstraňování povodňových škod z roku 2002 (podprogram 229 113). Aktivně probíhala příprava nezahájených akcí tak, aby mohly být dokončeny v termínu do konce roku 2005.

Přehled o finančních prostředcích čerpáných na odstraňování povodňových škod z roku 2000 a 2002 je uveden v Tabulce 3.3.6.

ZVHS v roce 2004 realizovala investiční výstavbu v celkové výši 265,6 mil. Kč, včetně programu na protipovodňová opatření ve výši 134,3 mil. Kč, odstraňování povodňových škod z roku 1997 ve výši 0,08 mil. Kč a odstraňování povodňových škod z roku 2000 a 2002 ve výši 66,4 mil. Kč. Přehled je uveden v Tabulce 3.3.7.

Tabulka 3.3.2 Pokrytí výdajů ZVHS na údržbu a opravy vodních toků a vodohospodářských děl v mil. Kč v letech 2000 – 2004

Zdroj na úhradu výdajů	2000	2001	2002	2003	2004
Rozpočet MZe	77,6	77,0	119,7	122,376	102,373
Program péče o krajinu	1,0	2,4	0,6	0,311	0,196
Protipovodňová opatření	35,2	5,7	8,9	26,109	24,250
Celkem státní rozpočet	113,8	85,1	129,2	148,796	126,819
Státní fond zúrodnění půdy	5,6	3,8	0	0	1,488
Celkem	119,4	88,9	129,2	148,796	128,307
Náprava povodňových škod ze zdrojů PF ČR	0	0	0	0	0
Údržba a opravy hlavních melioračních zařízení ze zdrojů PF ČR	75,9	59,8	54,9	59,860	54,797
Celkem výdaje	195,3	148,7	184,1	208,656	183,104

Pramen: ZVHS

Tabulka 3.3.3 Neinvestiční výdaje na vodní toky ve správě ZVHS a údržbu a opravy hlavních odvodňovacích zařízení ve správě Pozemkového fondu v roce 2004 podle regionů v mil. Kč

Oblast povodí	Údržba a opravy vodních toků	Provoz	Odstranění povodňových škod	Hlavní odvodňovací zařízení	Celkem
Vltava	35,225	1,093	59,443	22,089	117,849
Labe	22,571	2,817	2,460	12,482	40,330
Ohře	7,300	1,053	17,723	3,100	28,176
Morava	31,682	8,087	5,779	13,326	58,874
Odra	5,596	2,600	0	3,800	11,996
Celkem	102,373	15,650	85,405	54,797	258,225

Pramen: ZVHS

Tabulka 3.3.4 Skladba příjmů ZVHS v mil. Kč v letech 2000 – 2004

Příjmy	2000	2001	2002	2003	2004
platby za odběr vody	4,4	3,8	2,5	2,6	2,7
nájem vodohospodářských staveb	1,9	3,5	5,2	5,3	5,0
ostatní příjmy	4,1	3,4	1,4	1,0	1,4

Pramen: ZVHS

Tabulka 3.3.5 Odstraňování povodňových škod z let 1997 na vodních tocích spravovaných ZVHS v roce 2004 v mil. Kč

Zdroj - program	Investiční náklady	Neinvestiční náklady	Celkem
Program 329 181	0	0	0
Program 329 184	0,082	0	0,082
Celkem	0,082	0	0,082

Pramen: ZVHS

Tabulka 3.3.6 Odstraňování povodňových škod z let 2000 a 2002 na vodních tocích spravovaných ZVHS v roce 2004 v mil. Kč

Zdroj - program	Investiční náklady	Neinvestiční náklady	Celkem
Program 229 112	17,174	2,460	19,634
Program 229 113	49,253	82,945	132,198
Celkem	66,427	85,405	151,832

Pramen: ZVHS

Tabulka 3.3.7 Struktura investic a finančních zdrojů ZVHS v mil. Kč v letech 2001 – 2004

Struktura investic	Finanční zdroje	2001	2002	2003	2004
Úprava vodních toků	Státní rozpočet	47,2	47,4	52,2	36,7
	Účelový fond (náhradní rekultivace)	6,5	0,9	0,1	0,04
	Státní fond pro zúrodnění půdy	0,2	0	0	0
Studie odtokových poměrů	Státní rozpočet	0	0	4,7	3,3
Revitalizace vodních toků	Státní rozpočet	17,3	30,7	41,6	24,8
Protipovodňová opatření	Státní rozpočet	2,8	63,1	54,4	81,3
	Evropská investiční banka	0	0	66,8	53,0
Odstranění povodňových škod z roku 1997	Státní rozpočet	28,9	29,2	0,5	0,08
	Evropská investiční banka	0	0	0	0
Odstranění povodňových škod z roku 1998	Státní rozpočet	0	0	0	0
Odstranění povodňových škod z roku 2000	Státní rozpočet	0	1,6	3,8	17,2
Odstranění povodňových škod z roku 2002	Státní rozpočet	0	0	0,3	7,5
	Evropská investiční banka	0	0	8,3	41,7
Celkem		102,9	172,9	232,7	265,6

Pramen: ZVHS

V oblasti sledování stavu povrchových vod se ZVHS tak, jako i v předchozích letech, aktivně podílela na implementaci Rámcové směrnice vodní politiky, zejména pak v oblasti sledování a hodnocení ekologického stavu vod. Celkově provozovala ZVHS v roce 2004 pět monitorovacích programů, z nichž nejrozsáhlejší byl monitoring pro potřeby nitrátové směrnice. Významný posun zaznamenala transformace informačních systémů ZVHS a dokončení jejich technologické podpory.

3.4 Lesy ČR, s.p. - oblastní správy toků

Státní podnik Lesy ČR byl založen dne 1. 1. 1992 MZe. Jednou z mnoha důležitých činností je správa cca 19,3 tis. km určených vodních toků a bystřin.

Lesy ČR, s.p. spravují bystřinné toky i mimo pozemky určené k plnění funkcí lesa, protože při péči o ucelená povodí vodních toků protékají zemědělskou krajinou a intravilány obcí. Výkon správy vodních toků obsahuje činnosti stanovené vodním zákonem a prováděcími vyhláškami. V případě výkonu služby hrazení bystřin se jedná o veřejnou nekomerční službu s cílem stabilizace odtokových poměrů v povodí. Péče o vodní toky v rámci s.p. Lesy ČR obsahuje správu dlouhodobého majetku souvisejícího s vodními toky v pořizovací hodnotě 2,3 mld. Kč (zejména úpravy vodních toků, objekty, protipovodňová opatření, vodní nádrže). Správa vodních toků je metodicky řízena odborem investic, oddělením vodního hospodářství. Správu vodních toků zajišťuje celkově 72 pracovníků na 7 oblastních správách toků Frýdek-Místek, Brno, Hradec Králové, Benešov, Plzeň, Teplice včetně nově zřízené správy se sídlem ve Vsetíně. Toto územní uspořádání vychází z organizačního uspořádání bývalých krajských podniků státních lesů.

Opatření na vodních tocích ve správě s.p. Lesy ČR byla financována z vlastních zdrojů a z dotačních prostředků. Z dotací se jedná o opatření prováděná ve veřejném zájmu prostřednictvím § 35 lesního zákona, z úvěru Evropské investiční banky (dále jen „EIB“) – program protipovodňové prevence a sanace škod způsobené povodní v roce 2002. Činnosti prováděné v souvislosti se správou toků jsou nekomerčního charakteru a ve vztahu k celkovým vynakládaným finančním prostředkům nepřinášejí s.p. Lesy ČR prakticky žádný zisk.

V roce 2004 byla činnost na úseku vodního hospodářství zaměřena na:

- výkon správy určených drobných vodních toků tak, jak ji ukládá zákon č. 254/2001 Sb. v platném znění a související předpisy,

- realizaci investičních i neinvestičních akcí zaměřených jednak na odstranění povodňových škod, dále akcí zaměřených na prevenci protipovodňové ochrany a rovněž akcí veřejného zájmu dle § 35 lesního zákona,

- realizaci větších akcí: Opavice v Městě Albrechtice, Frýdl. Ondřejnice I. v Čeladné, Lomná ve Frenštátě p/R; Hodonínka v k.ú. Štěpánov n/Svratkou; Králícký potok – Králíky, Řetovka – Řetová, Kundratický potok – Kundratice, Červený potok II. – Čermná a Borušovský potok III. – Borušov v oblasti východních Čech; Vodsliivský potok, Podlužský potok a Dojetřický potok odstranění povodňových škod ve Středočeském kraji; Strž

Špičák a Strž Skala - odstranění povodňových škod v oblasti Šumavy; Javorová strž, Nerudův potok a Buková strž, odstranění povodňových škod v Krušných horách; Černý balvanitý potok na Liberecku; Kameňák ve Vlčkově, Jasénka v Jasenné, protipovodňová ochrana Slopné, protipovodňové opatření (dále jen „PPO“) Vidovka v Želechovicích a Rusava ve Zlínském kraji,

- byly započaty práce na programové aplikaci centrální evidence vodních toků,

- zajištění projektové a inženýrské přípravy akcí (investičních, oprav a údržeb) připravovaných k realizaci v r. 2005 a následných letech. Dokončení převodu správy drobných

Povodí Labe - Jizerské hory - bystřina Kamenice

vodních toků a majetku na nich, ve vztahu k charakteru těchto toků mezi Lesy ČR, s.p. a ZVHS,

■ po jarním tání proběhly na okresech Blansko, Brno-venkov a Prostějov lokální povodně. Vzniklé povodňové škody byly do konce roku odstraněny,

■ výjimečnou událostí v roce 2004 byla blesková povodeň dne 10. 6. 2004 v povodí Olešenského potoka a Jestřebnice (přítoky Sázavy), kdy vznikly velké škody v části města Ledec nad Sázavou i v sousedních obcích,

■ dlouhotrvající sucho a nízké průtoky v letních měsících měly za následek mnohonásobně vyšší požadavky na zprůtočnění koryt vodních toků. Zvýšil se objem nánosů – narostlo množství ruderalních a invazních rostlin v korytech toků.

V souvislosti se správou toků Lesy ČR, s.p. vynaložily celkem 365,6 mil. Kč z čehož výdaje investičního charakteru činily 202,7 mil. Kč. Z tohoto objemu představují 100,9 mil. Kč vlastní prostředky. Investice Lesů ČR, s.p. byly zaměřeny na preventivní opatření a zejména na výstavbu a rekonstrukci objektů hrzení bystřin v oblastech zasažených povodněmi. Opatření jsou realizována převážně za účelem vytvoření retenčních prostorů pro zachycení splavenin, stabilizace podélného sklonu toků příčnými objekty a zajištění protipovodňové ochrany zkapacitněním koryt vodních toků. Na opravu a údržbu základních prostředků hrzení bystřin bylo použito 162,9 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 149,3 mil. Kč. V uvedených objemech jsou zahrnuty náklady spojené se správou toků.

Významnou náplní činnosti Lesů ČR, s.p. na úseku vodního hospodářství byla sanace povodňových škod. Jednalo se především o zkapacitnění koryt, odstraňování náplavů a opravy opěrných zdí, dlažeb, příčných objektů a přehrázek. Na odstranění povodňových škod bylo celkově vynaloženo 70,7 mil. Kč, z toho z vlastních prostředků 38,1 mil. Kč.

Následující Grafy 3.4.1 a 3.4.2 v delší časové řadě podávají přehled o celkových ročních investičních výdajích a prostředcích vynaložených na opravy a údržbu.

Vývoj tržeb Lesů ČR, s.p. za odběry povrchové vody a jednotkové ceny je uveden v Tabulce 3.4.2.

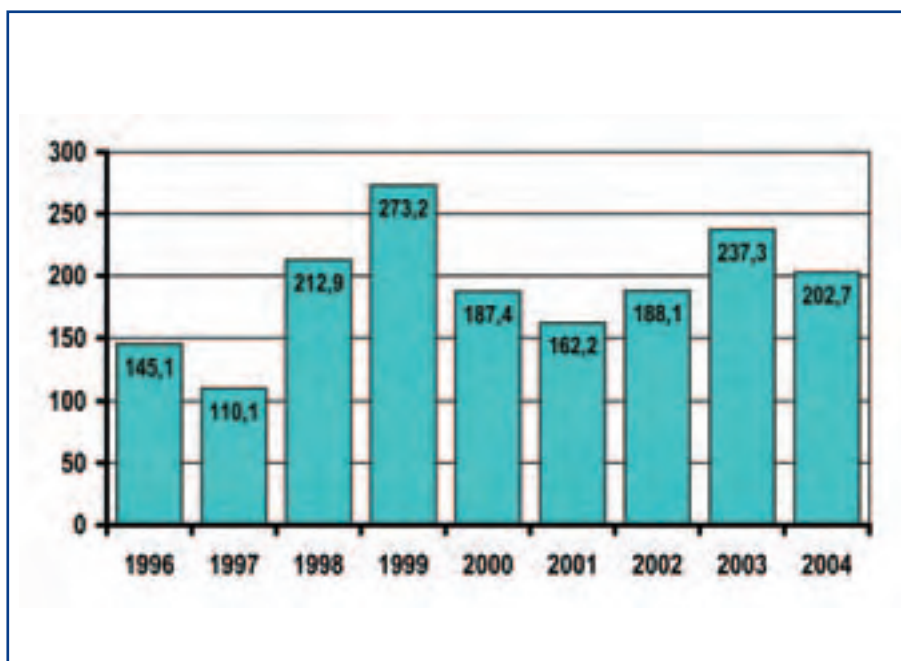
Tabulka 3.4.2 Tržby Lesů ČR, s.p. za povrchovou vodu v letech 1999 – 2004 v tis. Kč

Rok	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Tržby	7 896	7 876	8 639	9 790	9 390	10 530
Cena za m ³)	0,99	1,06	1,17	1,23	1,24	1,33

Pramen: Lesy ČR, s.p.

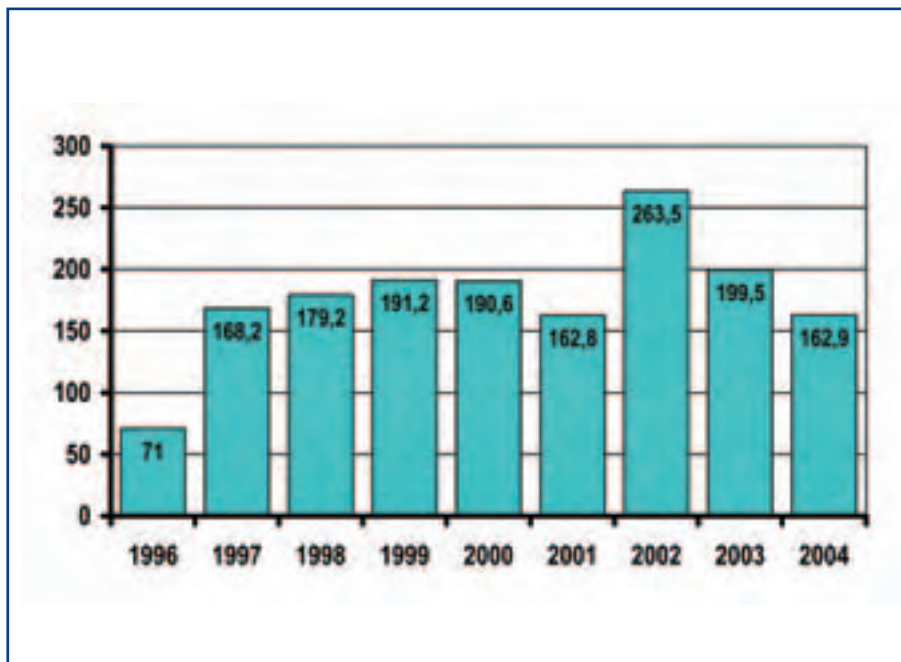
Pozn.:) Jednotková cena za m³ je uváděna bez daně z přidané hodnoty

Graf 3.4.1 Investiční výdaje Lesů ČR, s.p. v letech 1996 – 2004 v mil. Kč – vodní toky

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Graf 3.4.2 Výdaje Lesů ČR, s.p. v letech 1996 – 2004 v mil. Kč – oprava a údržba vodních toků

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Tab. 3.4.1 Struktura financování Lesy ČR, s.p. – oblastních správ toků v roce 2004 v mil. Kč

Lesy ČR, s.p.	Vlastní zdroje celkem	Dotace celkem	Z toho povodňové škody	
			Dotace	Vlastní zdroje
Investice	100,9	101,8	22,5 ¹⁾	8,4
Neinvestice	149,3	13,6	10,1	29,7
Celkem	250,2	115,4	32,6	38,1

Pramen: Lesy ČR, s.p.

Pozn.: ¹⁾ Jedná se o dotace ve výši 16,9 mil. Kč z programu 229 113 a dále je v této částce zahrnuta úhrada nákladů od KÚ ve výši 5,6 mil. Kč poskytnutá odvětvím lesního hospodářství na povodňové škody oblastním správám toků podle § 35 lesního zákona (stavby ve veřejném zájmu).

3.5 Vodní cesty

- **Působnost v oblasti péče o rozvoj a modernizaci vodních cest dopravně významných vykonává Ministerstvo dopravy. Nejdůležitější soustavou vodních cest ČR je labsko-vltavská vodní cesta.**

Podle „Evropské dohody o hlavních vnitrozemských vodních cestách mezinárodního významu (AGN)“ je Labe zahrnuto do seznamu vnitrozemských vodních cest mezinárodního významu pod označením E 20 a Vltava jako odbočka E 20-06. Labe je dále, dle zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, sledovanou dopravně významnou vodní cestou, která je pro ČR jako mezinárodní vodní cesta, jediným plavebním spojením nejen s celou sítí evropských vodních cest, ale i s námořními přístavy. Na českém, 171 km dlouhém úseku Labe od Střekova po přístav ve Chvaleticích a na 70 km dlouhém úseku Vltavy od soutoku s Labem v Mělníku po přístav Radotín v Praze, je pomocí jezů zajišťován téměř celoroční plavební provoz souvislou kaskádou jezů, a to i při nízkých průtocích. Na 40 km regulovaném úseku od Střekova po státní hranici ČR/Spolková republika Německo jsou plavební podmínky a tedy i plavební provoz závislý na vodních stavech podle aktuálních průtoků. Po povodních v roce 2002 MD zajistilo prostředky ze státního rozpočtu na obnovu staveb vodní dopravy na Labi a Vltavě.

- **Realizací věcných cílů podprogramu „Obnova staveb vodní dopravy po povodni 2002“ byly během let 2003 a 2004 dokončeny práce v celkové hodnotě téměř 693 mil. Kč.**

Škody, způsobené srpnovou povodní v roce 2002 i na stavbách dopravně významných vodních cest, vyčíslené Povodím Labe, s.p. a Povodím Vltavy, s.p. částkou přes 700 mil. Kč, byly v letech 2003 a 2004 průběžně odstraňovány. Mimo vynaložené prostředky od MZe s pomocí podprogramu MD „Obnova staveb vodní dopravy po povodni 2002“ byly do konce roku 2004 realizovány práce za 692,4 mil. Kč, z toho Povodím Labe, s.p. za 349,4 mil. Kč a Povodím Vltavy, s.p. za 343,0 mil. Kč. Na Labi budou pokračovat poslední práce ještě v prvním pololetí roku 2005.

- **Z prostředků Státního fondu dopravní infrastruktury byly v roce 2004 realizovány práce spojené s rekonstrukcí, modernizací a výstavbou vodních cest v celkové výši 312 mil. Kč.**

Povodí Labe - plavební komora Štětí

V rámci programu „Podpora rozvoje vodní dopravy v ČR do roku 2005“ byly na rekonstrukci, modernizaci a výstavbu vodních cest z prostředků SFDI v oblasti péče MD o rozvoj vodních cest realizovány práce za 312,03 mil. Kč. V porovnání s předchozím rokem tyto výdaje představují pokles o 14 %. Důvodem je další odklad realizace dvou prioritních staveb programu na labské vodní cestě z důvodů nedořešení námitek ze strany orgánů ochrany životního prostředí, a to stavby „Zlepšení plavebních podmínek na Labi v úseku Ústí nad Labem – státní hranice ČR/Spolková republika Německo“ a stavby „Stupeň Přelouč II“ k prodloužení splavnosti Labe do Pardubic. Koncem roku 2004 byl zahájen proces sbližování stanovisek resortů dopravy a životního prostředí, jehož výsledkem by mohlo být kompromisní řešení stavby na dolním Labi.

Z uvedených 312 mil. Kč z prostředků SFDI realizovalo Povodí Labe, s.p.

242,8 mil. Kč a Povodí Vltavy, s.p. 4,4 mil. Kč. Ostatní prostředky byly realizovány státním investorem MD - Ředitelstvím vodních cest ČR ve výši 39,6 mil. Kč, a dále soukromými investory ve výši 25,2 mil. Kč.

V průběhu minulého roku byly zabezpečovány přípravné práce k dokončení splavnosti Labe do Pardubic, k mezinárodnímu projednání napojení Logistického centra Břeclav na Dunaj a dále byly zajišťovány podklady pro programový rozvoj podpory rekreační a sportovní plavby, byl schválen investiční záměr „Prodloužení Bažova kanálu Otrokovice – Rohatec“ a řada investičních záměrů k protipovodňové ochraně přístavů a vodních cest. Byla podána řada žádostí o podporu rozvoje vodních cest ze strukturálních fondů EU - Operačního programu Infrastruktura s cílem využít pro rozvoj vodních cest částku cca 270 mil. Kč.

4.

PRIORITNÍ ÚKOLY A STĚŽEJNÍ DOKUMENTY VE VODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ

4.1 Koncepte vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství ČR pro období po vstupu do Evropské unie

■ V souvislosti s přijetím ČR do Evropské unie ke dni 1. května 2004 připravilo Ministerstvo zemědělství Koncepti vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství ČR pro období po vstupu do Evropské unie do roku 2010, jako součást celkové resortní politiky.

Tato koncepce navázala na úspěšně splněnou koncepci vodohospodářské politiky MZe, kterou schválila vláda usnesením č. 49 v lednu roku 2000, jako součást resortní politiky v předstupném období. Přestože její naplňování bylo ovlivněno katastrofální povodní v srpnu 2002 a následným odstraňováním povodňových škod, její cíle – dokončit transformační procesy ve vodním hospodářství, zajistit transpozici právních předpisů ES v oblasti vod, zahájit přípravnou fázi jejich implementace, pokračovat v rozvoji vodovodů a kanalizací a založit systém státních finančních podpor v oblasti vodního hospodářství, byly splněny.

Nová koncepce vodohospodářské politiky pro období po vstupu ČR do EU vymezuje základní strategické cíle do roku 2010, včetně určení podmínek a postupů k jejich naplňování. V rámci zkvalitnění správy a péče o vodní zdroje je jednou z nejdůležitějších priorit naplňování požadavků Rámcové směrnice pro vodní politiku ES (2000/60/ES), které především spočívá v zavedení integrovaného plánování v ucelených povodích. Uvedené plánování vyvrcholí zpracováním návrhu plánů oblastí povodí za účasti uživatelské veřejnosti tak, aby byly přijaty příslušnými krajskými zastupitelstvy pro vymezené oblasti hydrologických povodí v roce 2009. V České republice budou nad rámec požadavků Rámcové směrnice pro vodní politiku ES do plá-

nů oblastí povodí zahrnuty nejen plány protipovodňových opatření, ale i plány rozvoje infrastruktury vodovodů a kanalizací.

Bezproblémové zásobování obyvatelstva ČR kvalitní, hygienicky zabezpečenou pitnou vodou, rozšíření vodovodních systémů, efektivní likvidace městských a průmyslových odpadních vod s minimalizací dopadů na životní prostředí za sociálně únosných cenových relací – to jsou hlavní cíle oboru vodovodů a kanalizací v oblasti naplňování veřejného zájmu. Předpokladem k jejich zabezpečení je nepochybně vybudovaná a udržovaná infrastruktura, využití moderních technologií (na úrovni BAT - nejlepší dostupné technologie), provozovaných kvalifikovaným personálem ve vhodně uspořádané struktuře tohoto síťového typu služeb.

Významným úkolem je vytvoření „státní koncepce rozvoje vodovodů a kanalizací“ jako součást vodohospodářského plánování v oblastech povodí. S uvedeným záměrem úzce souvisí iniciování tvorby příslušných finančních zdrojů, které se orientuje na vytváření podmínek pro spolufinancování – tedy zapojením veřejných rozpočtů, státních podpor, maximálního využití fondů ES (strukturní fondy a fond soudržnosti) a rovněž značné účasti privátních investorů z oblasti provozovatelů infrastruktury. S rostoucím zapojením i vlivem privátních subjektů však narůstá i potřeba zabezpečení zájmů odběratelů těchto služeb, a to s ohledem na jejich charakter přirozeného monopolu. Proto jedním ze záměrů této významné části koncepce je zřízení institutu pro uplatnění integrované regulace k zajišťování veřejného zájmu.

Hlavní potřebou zůstává i plnění požadavku Směrnice o čištění městských odpadních vod (91/271/EHS) do roku 2010 v souladu se sjednaným přechodným obdobím. Koncepce se rovněž aktuálně zaměřuje i na řešení prevence negativních dopadů extrémních hydrologických situací – povodně a sucha. Základním přístupem k omezení rozsahu

a následků povodní je realizace kombinace technických a netechnických opatření pro posílení orientace na zvýšení retence vody v krajině, zejména úpravami využití území. Stejná pozornost je věnována i prevenci negativních důsledků suchých období, zejména v oblasti posílení retardace a akumu-

Povodí Vltavy - vodní dílo Lipno

lace vody v krajině, podporou obnovy retence malých nádrží, vytvářením mokřadů v příhodných územích s podporou a využitím komplexních pozemkových úprav. Specifickým záměrem je identifikace obcí a regionů, které mohou být následkem sucha ohroženy nedostatkem vody a promítnutí této skutečnosti do příslušných plánů oblastí povodí, včetně programů opatření.

Nezbytnou podmínkou pro naplňování záměrů a cílů Koncepce je i zajišťování postupného zkvalitnění činnosti odborných vodohospodářských institucí. Žádoucí zlepšení a zkvalitnění této činnosti lze především docílit hodnocením kvality, hospodárnosti a včasnosti vodohospodářských služeb a jejich součinnosti, posouzením úrovně vzdělávání a jeho rozvoje, využitím aplikovaného výzkumu a jeho iniciováním a rozvíjením mezinárodní spolupráce s přenosem informací a využitím získaných poznatků. Významným novým prvkem je uplatňování institutu správy povodí a posílení spolupráce i odbor-

né úrovně u vodoprávních úřadů řízeným vzdělávacím procesem.

Realnost a proveditelnost Koncepce při jejím plnění i z hlediska možností ekonomiky ČR je podložena kvantifikací nároků na finanční zdroje. Střízlivý odhad potřeb finančních nákladů na realizaci opatření ve veřejném zájmu a ke splnění požadavků nové vodohospodářské legislativy po transpozici předpisů ES, představuje pro období 2004 - 2010 objem finančních prostředků částku ve výši cca 118 mld. Kč. Z toho rozhodující část - 75 mld. Kč - je kvantifikace potřeby na výstavbu čistění odpadních vod a kanalizací pro splnění požadavků Směrnice o čištění městských odpadních vod do roku 2010. Významnou součástí předpokládaných finančních zdrojů tvoří i fondy ES (strukturální fondy a fond soudržnosti) a rovněž i účast vlastních zdrojů investorů v oblasti výstavby vodohospodářské infrastruktury. Kofinancování na bázi kombinace těchto finančních zdrojů, doplněná racionální dotační politikou z veřejných rozpočtů a využitím národních fondů, dává reálnou naději k pokrytí uvedených nároků. Je však nezbytné vytvořit příznivé podmínky pro partnerskou spolupráci veřejného a privátního sektoru (PPP) a rovněž zrealizovat návrhy v oblasti výstavby vodohospodářské infrastruktury.

Koncepce přináší stěžejní koncept pro přípravu jednotné vodohospodářské politiky ČR, kterou bude představovat „Plán hlavních povodí ČR“ zpracováváný pod gescí MZe. Do přípravy tohoto dokumentu se plně zapojí nejen veřejnost, ale bude zpracováno také hodnocení dopadů na životní prostředí. Plán hlavních povodí vymezí základní cíle a záležitosti v oblasti ochrany a využívání vod v moderním pojetí péče o vodní zdroje v rámci integrovaného managementu v povodích, kterým lze zajistit trvalou udržitelnost vodního bohatství i pro budoucí generace. Tato koncepce představuje otevřený dokument, který může být ve třiletém intervalu aktualizován jak v oblasti péče o vodní zdroje, tak i v oboru vodovodů a kanalizací.

Koncepci vodohospodářské politiky MZe ČR pro období po vstupu do Evropské unie (2004 - 2010) projednala a schválila vláda usnesením č. 617 ze dne 16. června 2004. Koncepce je zveřejněna na internetových stránkách MZe (www.mze.cz) v části VODNÍ HOSPODÁŘSTVÍ.

4.2 Realizace preventivních opatření na ochranu před povodněmi a odstraňování povodňových škod z minulých let

■ **V roce 2004 se pokračovalo v zabezpečování a realizaci programů zaměřených na odstraňování povodňových škod a na realizaci preventivních opatření na ochranu před povodněmi.**

řeny na odstraňování povodňových škod a na realizaci preventivních opatření na ochranu před povodněmi.

K významným aktivitám MZe patří realizace zmíněných činností spojených s pojmem povodeň, odstraňováním povodňových škod a prevence před povodněmi. Ochrana lidských životů, zdraví a majetku obyvatel obecně patří mezi jeho základní priority a v této problematice velmi úzce spolupracuje s celou řadou subjektů tak, aby došlo k co nejúčinnějšímu naplnění této priority.

Jednou z prvotních fází období po povodni je vždy odstraňování škod povodní způsobených. ČR byla v posledních osmi letech (od roku 1997) několikrát postižena povodněmi (ať místního, regionálního či nadregionálního charakteru). V prvotní fázi je vždy nezbytné věnovat veškeré síly, techniku i finanční prostředky na odstraňování škod povodní způsobených, což bylo hlavním motivem pro založení a realizaci několika programů v rámci programového financování MF. V gesci MZe se tato skutečnost odrazila v založení a realizaci následujících programů:

- Program 329 180 „Odstranění škod způsobených povodní 1997“,
- Program 229 110 „Odstranění následků povodně na státním vodohospodářském majetku“
 - *podprogram 229 112 „Odstranění následků povodně roku 2000“*,
 - *podprogram 229 113 „Odstranění následků povodně roku 2002“*,
- Program 229 810 „Státní pomoc při obnově území postiženého povodní v roce 2002 poskytovaná MZe“, zaměřená na obnovu a zabezpečení vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací,
- Program 229 210 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“
 - *podprogram 229 218 „Odstranění škod na rybnících a vodních nádržích po povodních v srpnu 2002.“*

O jednotlivých programech, účelu a cílech, pro které byly založeny, délce jejich trvání, objemu a zajištění předpokládaných finančních prostředků, příjemců dotace a realizovaných akcí je blíže pojednáno v kapitole 7. - Státní finanční podpora vodního hospodářství.

Fáze prevence před povodněmi úzce navazuje na programy týkající se odstraňování povodňových škod, vychází z poznatků způsobených povodněmi a zabraňuje jejich opakování v nejméně exponovaných lokalitách podél vodních toků. Cílovým stavem vodohospodářů je dosáhnout optimální míry ochrany před povodněmi na celém území našeho státu.

V gesci MŽP byl v souvislosti s touto potřebou realizován program:

■ Program 215 120 „Podpora prevence v územích ohrožených nepřímyými klimatickými vlivy“

- *podprogram 215 122 „Hlásný systém povodňové ochrany“*,
- *podprogram 215 123 „Pořízení dokumentace záplavových území“*,
- *podprogram 215 124 „Řešení nestability svahů v ČR“*,
- *podprogram 215 126 „Dokumentace a vyhodnocení mimořádné povodňové situace“*.

Již v roce 2000 vláda ČR svým usnesením č. 382 přijala Strategii ochrany před povodněmi pro území ČR (dále jen „Strategie“). Jednalo se o první věcně politický dokument tohoto druhu v ČR, který vycházel z vyhodnocení povodňových situací na území ČR z let 1997 a 1998 a z poznatků úrovně povodňové ochrany v Evropě v 90. letech minulého století. Strategie zejména poukazovala na skutečnost, že ochranu před povodněmi je třeba prioritně řešit realizací souboru programů (zejména v rámci programového financování) s využitím technických a netechnických prvků. Definováním těchto principů se Strategie výrazně zasloužila o obrát v přístupu k prevenci před povodněmi, vytvořila ucelený rámec pro přípravu konkrétních opatření a zavědla rozsah odpovědností.

S odstupem několika let můžeme konstatovat, že přijatá Strategie sehrála důležitou úlohu zejména v nastartování procesu realizace programů prevence před povodněmi, které jsou v systémové gesci jednotlivých vybraných resortů. V současné době je nezbytné pokračovat v již zahájené realizaci významných protipovodňových opatření regionálního a nadregionálního významu v nejohroženějších částech území našeho státu. Veřejnost zde očekává realizaci opatření ke snížení rizika ohrožení lidských životů a škod na majetku státu, měst a obcí, včetně soukromého majetku všech obyvatel. S ohledem na geografickou a orografickou polohu ČR je dále nezbytné tyto zásady vyplývající ze Strategie nadále koordinovat s dotčenými sousedními státy, neboť řada našich vodních toků ovlivňuje průběh povodní a celkovou povodňovou situaci na území sousedních států.

Dále v roce 2000 vláda schválila materiál Záměry tvorby programů prevence před povodněmi, ve kterém byla věcně navržena struktura jednotlivých programů prevence před povodněmi v gesci MZe, MŽP a MD včetně odhadu finanční náročnosti na jejich realizaci. Na základě usnesení vlády bylo uloženo ministrům zemědělství, životního prostředí a dopravy ve spolupráci s ministrem pro místní rozvoj zpracovat Zprávu o plnění programů prevence před povodněmi. Tuto kontrolní zprávu vzala vláda na vědomí v roce 2003.

Důležité výstupy a poznatky z projektu Vyhodnocení katastrofální povodně v srpnu 2002 a z toho vyplývající doporučení a návrhy opatření pro další rozvoj povodňové ochrany v ČR byly shrnuty ve Výsledné zprávě projektu, kterou projednala a schválila vláda usnesením č. 76 na svém zasedání 21. ledna 2004.

MZe v současné době realizuje následující dva programy zaměřené na prevenci před povodněmi:

- Program 229 060 „Prevence před povodněmi“,
 - podprogram 229 062 „Výstavba a obnova poldrů, nádrží a hrází“,
 - podprogram 229 063 „Zvyšování průtočné kapacity vodních toků“,
 - podprogram 229 064 „Stanovování záplavových území“,
 - podprogram 229 065 „Studie odtokových poměrů“,
 - podprogram 229 066 „Vymezení rozsahu území ohrožených zvláštními povodněmi“.
- Program 229 210 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“ –
 - podprogram 229 212 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“.

Poskytnuté finanční prostředky ze státních i zahraničních prostředků formou dotací a bližší informace o věcném plnění jednotlivých dotačních titulů, související s výše uvedenými programy MZe je uvedena v kapitole 7.1 v rámci finančních podpor. Na tyto programy však byly rovněž čerpány nemalé finanční prostředky z vlastních zdrojů investorů, které uvádíme v Tabulce 4.2.1.

4.3 Projekty v rámci mezinárodní spolupráce

■ Posílení rizikové analýzy v českém vodním hospodářství

Bezprostředně po katastrofální povodni v srpnu 2002 byla ČR nabídnuta nizozemským královstvím, prostřednictvím MZe, spolupráce na posílení prevence povodní. Obsah projektu byl od počátku konsultován s českými experty a došlo tak k formulování výstupů, které vodohospodářská veřejnost aktuálně vyžadovala.

Založený projekt s názvem Posílení rizikové analýzy v českém vodním hospodářství byl koordinován MZe na české straně a Ministerstvem dopravy, veřejných prací a vodního hospodářství na straně nizozemské. Byla jmenována pracovní skupina projektu složená z českých a nizozemských expertů (s.p. Povodí, ZVHS, VÚV T.G.M., ČHMÚ, DHI – Hydroinform a.s., Aquatis a.s., Stavební geologie-Geotechnika a.s., Hydroprojekt, MŽP,

Tabulka 4.2.1 Vlastní prostředky investorů v rámci programového financování v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Vlastní prostředky investorů na financování programů
229 060	Prevence před povodněmi	118,934
229 110	Odstranění následků na státním vodohospodářském majetku	7,158
229 210	Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží	77,493
329 180	Odstranění škod způsobených povodni 1997	0,871

Pramen: MZe

Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“), ARCADIS NV, TNO Bouw, ECO – consult Environmental Economics). Projekt byl plně hrazen nizozemskou vládou a časově byl rozvržen na roky 2003 – 2004. Cílem projektu bylo vytvořit a předat správcům vodních toků do praxe 2 metodiky.

První z nich je Metodika analýzy povodňových rizik a druhá Metodika stanovení aktivní zóny záplavového území. Pojem rizikové analýzy je často skloňován zejména v prokazování efektivity navržených protipovodňových opatření. MZe jako garant programu Prevence před povodněmi (I. etapa 2002 – 2006) vyžadovalo nástroj, který by se stal standardní pomůckou pro evaluaci navržených protipovodňových opatření. Jedině standardním využíváním těchto principů bude zajištěna efektivnější ochrana majetku a lidských životů, která bude spojena s úsporou vynakládaných finančních prostředků. Hlavní princip metodiky spočívá v kombinaci pravděpodobnosti dané povodně vynásobené skutečnou škodou, která při povodni vznikne. Výsledek této kombinace lze porovnat s náklady na ochranu před povodněmi, které by tyto hladiny způsobily. Tímto způsobem lze do procesu stanovení protipovodňové koncepce zahrnout ekonomické vyhodnocení.

Metodika stanovení aktivní zóny doposud nebyla v celorepublikovém měřítku zpracována. Jednotliví správci povodí aktivní zónu vymezují na základě svých zkušeností s konkrétními vodními toky. Tato metodika si kladla za cíl do jisté míry unifikovat základní principy vymezení aktivní zóny tak, aby byla použitelná pro pokud možno všechny typy vodních toků a také správce vodních toků. Vzhledem k tomu jak je aktivní zóna záplavového území veřejností a veřejnou správou sledována, jednalo se o nelehký úkol, který zatím nemá v evropském měřítku obdoby. Postup stanovení je rozdělen na vymezení tzv. primární aktivní zóny a dále na definování oblastí, kde je třeba tuto primární zónu rozšířit. Po odzkoušení metodiky v praxi bude metodika přepracována do podoby metodického pokynu, který by se stal závazným pro správce vodních toků.

Projekt byl ukončen v květnu 2004 a jeho výstupy byly slavnostně předány české straně u příležitosti návštěvy prince Williama

Oranžského v Praze. V aule pražského Karolina je převzal ministr zemědělství Ing. Palas. Metodika stanovení aktivní zóny byla následně otestována v praxi tak, aby v průběhu roku 2005 byla s konečnou platností dokončena a přetvořena do podoby metodického pokynu. Obě metodiky byly předány správcům vodních toků k využití. Závěrečná zpráva projektu, včetně obou metodik, je též zveřejněna na internetových stránkách MZe.

■ Posudky k návrhům protipovodňových opatření v povodí horní Opavy

Po katastrofální povodni v roce 1997, která výrazně postihla východní část republiky se otevřela diskuse nad návrhem efektivních protipovodňových opatření v povodí horní Opavy. MZe se tak chopilo iniciativy a v letech 1999 – 2001 nechalo zpracovat řadu studií s návrhy alternativních protipovodňových opatření. Celkově byly sledovány následující varianty:

- zatrávnění a zalesnění v povodí,
- výstavba soustavy poldrů,
- výstavba nádrže Nové Heřminovy,
- zkapacitnění koryta řeky Opavy v Krnově.

Po zpracování těchto studijních prací, kde u každé z navržených variant byly kvantifikovány finanční náklady (včetně provozních nákladů) a míra ochrany území, byly všechny podklady předány hejtmanovi Moravskoslezského kraje Ing. Tošenovskému k využití. V průběhu roku 2003 zastupitelstvo Moravskoslezského kraje rozhodlo o podpoře varianty nádrže Nové Heřminovy v kombinaci se zatrávněním a zalesněním v povodí.

Počátkem roku 2004 se ministr zemědělství Ing. Palas rozhodl nechat ještě posoudit proces návrhu, projednání a výběru protipovodňových opatření dvěma nezávislými zahraničními experty (Itálie, Nizozemí). Hlavním cílem bylo obdržet dva nezávislé názory zda přístupy k protipovodňové ochraně odpovídají standardům zemí EU.

Na konci roku 2004 MZe obdrželo oba posudky, které shodně konstatovaly, že po zpracování navržených připomínek se vybraná kombinace variant (nádrž Nové Heřminovy + zatrávnění a zalesnění v povodí) jeví jako relevantní. Je třeba důkladně vyčíslit všechny hmotné i nehmotné škody. Oba posudky byly předány dotčeným subjektům k využití.

5.

VODOVODY A KANALIZACE PRO VEŘEJNOU POTŘEBU

5.1. Zásobování pitnou vodou

■ Z vodovodů pro veřejnou potřebu bylo zásobováno v roce 2004 pitnou vodou 91,8 % (předběžný údaj) obyvatel.

V roce 2004 bylo v ČR zásobováno z vodovodů pro veřejnou potřebu 9,36 mil. obyvatel, tj. 91,8 % z celkového počtu obyvatel. Ve všech vodovodech pro veřejnou potřebu bylo vyrobeno celkem 720,6 mil. m³ pitné vody. Za úplatu bylo dodáno (fakturováno) 543,8 mil. m³ pitné vody, z toho pro domácnosti 349,8 mil. m³ pitné vody. Ztráty pitné vody dosáhly 152,1 mil. m³, tj. 21,2 % z vody určené k realizaci. Ke všem výše uvedeným údajům je třeba dodat, že se jedná o předběžný údaj. Český statistický úřad (dále jen „ČSÚ“) výrazně zvýšil počet sledovaných objektů pravidelného šetření v tom smyslu, že zvětšil soubor hlavních provozovatelů a doplnil jej o obce, které provozují vodovody a kanalizace ve vlastní režii. Došlo tedy k navýšení a tím zpřesnění údajů „hlavních provozovatelů“ a to vyvolává nutnost podrobné analýzy odborných odhadů celkových údajů za vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu. Z těchto důvodů je u celkových údajů uvedena poznámka, že se jedná o předběžný údaj.

Trendy a vývoj ukazatelů v oblasti zásobování pitnou vodou jsou zobrazeny v Tabulce 5.1.1 a Grafu 5.1.1.

■ Trend poklesu objemu vyrobené pitné vody byl v roce 2004 o 1/2 menší než v předchozím roce. Specifické množství vody fakturované na jednoho zásobovaného obyvatele bylo 159 l na den, specifická spotřeba pitné vody v domácnostech byla 102 l/os.den. Tyto specifické spotřeby v porovnání s rokem 2003 poklesly, ale důvodem je především rozšíření sledovaného souboru o menší provozovatele s nižší spotřebou.

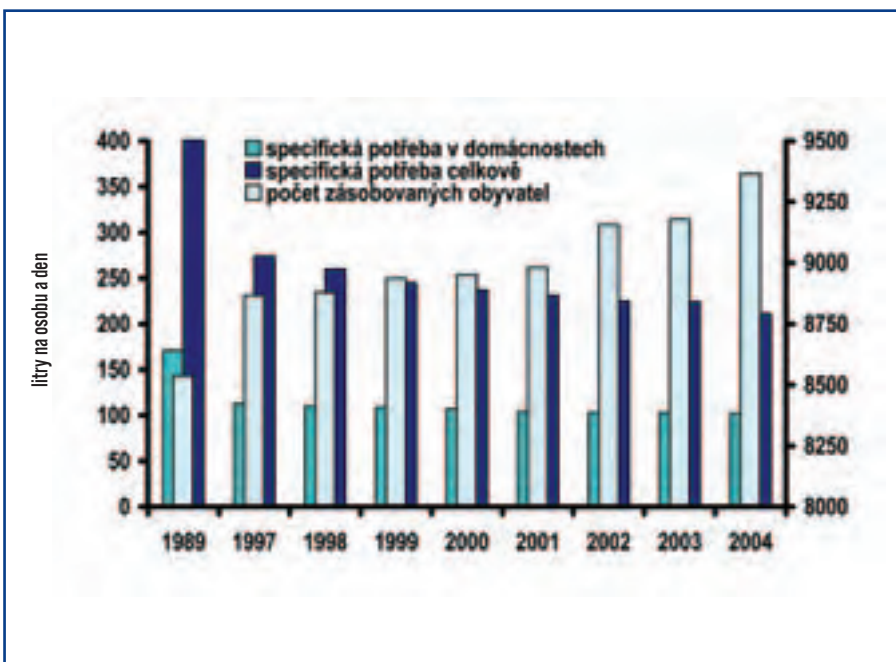
Tabulka 5.1.1 Zásobování vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu v letech 1989 a 1998 – 2004

Ukazatel	Měrná jednotka	1989	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 295	10 283	10 273	10 287	10 201	10 201	10 207
Obyv. skutečně zásobováni vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu	tis. obyv.	8 537	8 879	8 936	8 952	8 981	9 156	9 179	9 366 ²⁾
	%	82,4	86,2	86,9	87,1	87,3	89,8	89,8	91,8 ²⁾
Voda vyrobená z vodovodů pro veřejnou potřebu	mil. m ³ /rok	1251	843	800	778	754	753	751	721 ²⁾
	% k 1989	100,0	67,4	63,9	62,2	60,3	60,2	60,0	57,6 ²⁾
Voda fakturovaná celkem	mil. m ³ /rok	924,4	579,9	564,2	554,1	535,6	545,3	547,2	543,8 ²⁾
	% k 1989	100,0	62,4	60,7	59,6	57,6	58,7	58,9	58,5 ²⁾
Specifická potřeba z vody vyrobené ¹⁾	l/os. den	401	260	245	237	231	225	224	211
	% k 1989	100,0	64,8	61,1	59,1	57,5	56,1	54,7	52,6
Specifické množství vody fakturované celkem ¹⁾	l/os. den	298	179	173	169	164	163	163	159
	% k 1989	100,0	60,1	58,1	56,7	54,9	54,7	54,7	53,4
Specifické množství vody fakturované pro domácnost ¹⁾	l/os. den	171	110	109	107	104	103	103	102
	% k 1989	100,0	64,3	63,7	62,6	60,7	60,2	60,2	59,6
Ztráty vody na 1 km řadů ¹⁾	l/km den	16 842	12 149	10 704	9 706	9 141	8 358	7 783	6 405
Ztráty vody na 1 zásob. obyv. ¹⁾	l/os. den	90	71	63	60	57	53	53	45

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaje za vodovody a kanalizace hlavních provozovatelů (předběžné údaje), ²⁾ předběžný údaj

Graf 5.1.1 Vývoj počtu zásobovaných obyvatel a specifické potřeby vody fakturované v letech 1989 a 1997 – 2004

Pramen: ČSÚ, MZe

Existují již místa, kde došlo k nárůstu specifických spotřeb.

■ Nejvyšší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu byl v roce 2004 v Hlavním městě Praze (99,9 %) a v Karlovarském kraji (97,8 %), nejnižší podíl obyvatel zásobených pitnou vodou je v kraji Plzeňském (80,9 %) a Středočeském (82,7 %). Jedná se o předběžná data.

■ Délka vodovodní sítě byla v roce 2004 prodloužena celkem o 4 978 km a dosáhla délky 64 597 km.

Počet vodovodů pro veřejnou potřebu se zvýšil o 650 a dosáhl počtu 3 262.

Počet vodovodních přípojek se zvýšil o 98 139 ks a dosáhl počtu 1 643 483 ks.

Délka vodovodních přípojek se zvýšila o 1 476 km a dosáhla délky 15 844 km.

Počet osazených vodoměrů se zvýšil o 102 248 a dosáhl počtu 1 654 991 ks.

Výrazné zvýšení počtu vodovodů, počtu a délky vodovodních přípojek, počtu osazených vodoměrů a délky vodovodních řadů je důsledkem zvýšení počtu sledovaných objektů pravidelného šetření ČSÚ.

5.2 Odvádění a čištění komunálních odpadních vod

■ 78,8 % (předběžný údaj) obyvatel ČR žilo v roce 2004 v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu.

V roce 2004 žilo v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu 8,04 mil. obyvatel ČR. Do kanalizací pro veřejnou potřebu bylo vypuštěno celkem 545,8 mil. m³ odpadních vod. Z tohoto množství bylo čištěno 93,8 % odpadních vod (bez zahrnutí vod srážkových), což představuje 532,4 mil. m³. Ke všem výše uvedeným údajům je třeba dodat, že se jedná o předběžný údaj. ČSÚ výrazně zvýšil počet sledovaných objektů pravidelného šetření v tom smyslu, že zvětšil soubor hlavních provozovatelů a doplnil jej o obce, které provozují vodovody a kanalizace ve vlastní režii. Došlo tedy k navýšení a tím zpřesnění údajů „hlavních provozovatelů“ a to vyvolává nutnost podrobné analýzy odborných odhadů celkových údajů za vodovody a kanalizace pro veřejnou potřebu. Z těchto důvodů je u celkových údajů uvedena poznámka, že se jedná o předběžný údaj. Trendy vývoje za kanalizace pro veřejnou potřebu a čištění odpadních vod dokladuje v delší časové řadě Tabulka 5.2.1 a Graf 5.2.1.

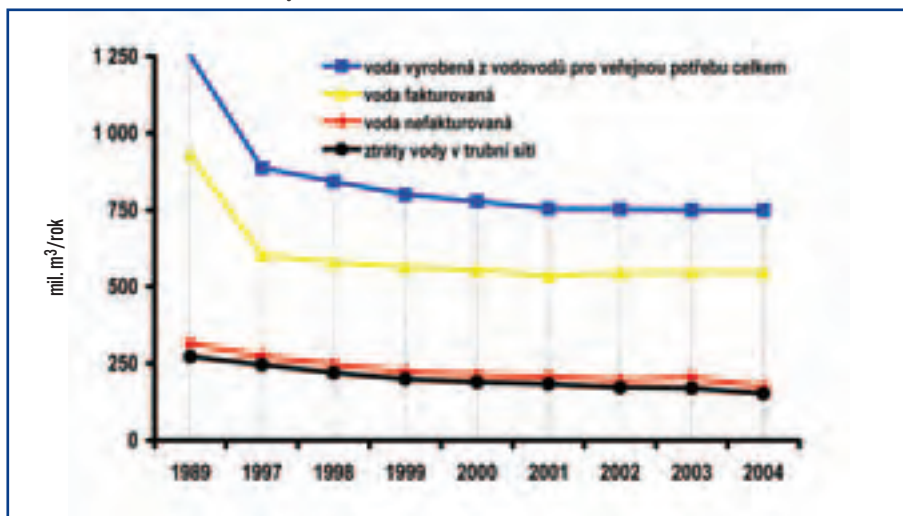
Tabulka 5.1.2 Zásobování obyvatel, výroba a dodávka vody z vodovodů pro veřejnou potřebu v roce 2004 (předběžná data)

Kraj, území	Obyvatelé		Voda vyrobená z vodovodů pro veřejnou potřebu (tis. m ³)	Voda fakturovaná	
	skutečně zásobování vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu (počet)	podíl obyvatel zásobovaných vodou z celkového počtu (%)		celkem (tis. m ³)	z toho pro domácnosti (tis. m ³)
Hl. město Praha	1 165 000	99,9	136 427	88 821	55 633
Středočeský kraj	940 463	82,7	50 461	46 962	31 254
Jihočeský kraj	577 054	92,3	38 801	29 674	19 064
Plzeňský kraj	444 124	80,9	35 708	28 410	17 328
Karlovarský kraj	297 154	97,8	24 586	18 308	11 716
Ústecký kraj	788 494	96,1	68 986	49 050	33 218
Liberecký kraj	377 821	88,4	32 592	21 749	14 149
Královéhradecký kraj	496 514	90,8	37 198	26 959	17 144
Pardubický kraj	486 392	96,3	33 808	25 957	15 988
Kraj Vysočina	458 945	88,7	26 871	24 840	14 092
Jihomoravský kraj	1 056 590	94,1	72 082	58 339	38 369
Olomoucký kraj	554 308	87,2	36 532	28 581	18 691
Zlínský kraj	518 717	87,7	34 588	26 650	16 566
Moravskoslezský kraj	1 204 420	95,7	91 941	69 519	46 574
Česká republika	9 385 996	91,8	720 581	543 819	349 786

Pramen: ČSÚ

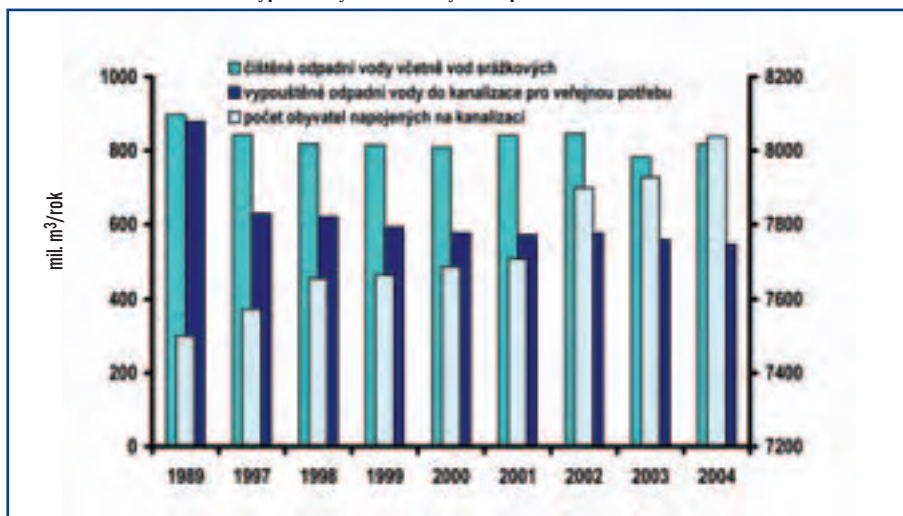
Poznámka: včetně vodovodů nezahrnutých do statistického šetření

Graf 5.1.2 Vývoj hodnot objemu vody vyrobené z vodovodů pro veřejnou potřebu a fakturované vody celkem v letech 1989 a 1997 – 2004

Pramen: ČSÚ, MZe

Graf 5.2.1 Vývoj počtu obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu a množství vypouštěných a čištěných odpadních vod v letech 1989 a 1997 – 2004

Pramen: ČSÚ, MZe

■ **Nejvyšší podíl obyvatel připojených na kanalizaci je v Hlavním městě Praze (99,5 %) a Karlovarském kraji (91,4 %), nejnižší podíl je ve Středočeském kraji (61,6 %), s odstupem následuje kraj Pardubický (67,5 %).**

■ **Délka kanalizační sítě byla prodloužena o 4 029 km a dosáhla délky km 30 771 km.**

Délka kanalizačních přípojek vzrostla o 2 127 km a dosáhla délky 9 797 km.

Celkový počet čistíren odpadních vod se zvýšil o 542 a dosáhl počtu 1952.

Výrazné zvýšení délky kanalizačních přípojek, počtu čistíren odpadních vod a délky kanalizační sítě je důsledkem zvýšení počtu sledovaných objektů pravidelného šetření ČSÚ.

5.3 Vývoj cen vody pitné a cen vody odpadní odvedené

■ **Oproti roku 2003 se zvýšila cena vody pitné v průměru o 5,6 % a cena vody odpadní odvedené v průměru o 6,4 %.**

V roce 2004 představovala průměrná cena vody pitné v ČR včetně DPH vypočtené podle realizačních cen 22,76 Kč/m³ a průměrná cena vody odpadní odvedené včetně DPH částku 19,39 Kč/m³.

Mezní hodnoty realizačních cen vody pitné a cen vody odpadní odvedené v roce 2004 v souhrnu za obě kategorie činily min. 19,95 Kč a max. 57,75 Kč. Průměrná cena činila 42,15 Kč. Podrobnější přehled zpracovaný podle kalkulačních podkladů udává Tabulka 5.3.1.

Diferenciace v ceně vody pitné a cen vody odpadní odvedené mezi jednotlivými subjekty provozujícími vodovody a kanalizace je dána v rozhodující míře objemem prostředků tvořících předpoklad obnovy vodovodů a kanalizací (odpisy nebo nájemné a opravy) a výchozími podmínkami např. prostorové rozmístění spotřebišť, stupeň využitelnosti vodárenských a kanalizačních kapacit apod.

Cenové rozdíly v jednotlivých krajích se vzhledem k průměrným hodnotám ČR (100 %) pohybovaly v roce 2004 okolo 40 % u nejnižších cen až po 147 % až 157 % u nejvyšších cen.

Průměrná míra zisku za ČR v roce 2004 činila 9,28 % z úplných vlastních nákladů u vodovodů a 9,73 % u kanalizací. V posledních sedmi letech zůstávala míra zisku v ČR zhruba na stejné úrovni s maximálními změnami +/- 0,5 až 1 % s výjimkou roku 2003, kdy byl nárůst u kanalizací výraznější, v roce 2004 byl zaznamenán pokles.

Tabulka 5.2.1 Odvádění a čištění odpadních vod z kanalizací pro veřejnou potřebu v letech 1989 a 1998 – 2004

Ukazatel	Měrná jednotka	1989	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Obyvatelé (střední stav)	tis. obyv.	10 364	10 295	10 283	10 273	10 287	10 201	10 201	10 207
Obyvatelé bydlících v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu	tis. obyv.	7 501	7 657	7 666	7 685	7 706	7 899	7 928	8 038 *
	%	72,4	74,4	74,6	74,8	74,9	77,4	77,7	78,8 *
Vypouštěné odp. vody do kanalizace pro veřejnou potřebu (bez vod srážkových) celkem	mil. m ³	877,8	620,0	592,2	576,0	570,7	576,3	558,1	545,9 *
	% k 1989	100,0	70,6	67,5	65,6	65,0	65,7	63,6	62,2 *
Čištěné odpadní vody včetně vod srážkových ¹⁾	mil. m ³	897,4	818,9	814,6	808,8	841,4	846,2	782,7	817,5
Čištěné odpadní vody celkem bez vod srážkových	mil. m ³	627,6	566,1	562,9	546,1	544,8	533,6	527,4	512,2
	% k 1989	100,0	90,2	89,7	87,0	86,8	85,0	84,0	81,6
Podíl čistěných odpadních vod bez vod srážkových	%	71,5	91,3	95,1	94,8	95,5	92,6	94,5	93,8
Poměr vody čištěné k vodě nečištěné bez vod srážkových	-	2,51	10,50	19,20	18,30	21,21	12,50	17,18	15,20

Pramen: ČSÚ

Poznámka: ¹⁾ údaje za vodovody a kanalizace hlavních provozovatelů, * předběžný údaj

Tabulka 5.2.2 Počet obyvatel bydlících v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu a množství vypouštěných a čistěných odpadních vod v roce 2004 v jednotlivých krajích (předběžná data)

Kraj, území	Obyvatelé bydlící v domech připojených na kanalizaci pro veřejnou potřebu		Odpadní vody vypouštěné do kanalizace pro veřejnou potřebu	Čištěné odpadní vody bez vod srážkových	
	celkem (počet)	podíl k celk. počtu obyvatel (%)	celkem (tis. m ³)	celkem (tis. m ³)	podíl (tis. m ³)
Hl. město Praha	1 160 000	99,5	84 970	84 970	100,0
Středočeský kraj	701 123	61,6	48 049	46 704	97,2
Jihočeský kraj	553 128	88,4	39 117	33 653	86,0
Plzeňský kraj	424 624	77,3	32 012	28 926	90,4
Karlovarský kraj	277 455	91,4	17 113	17 053	99,6
Ústecký kraj	666 501	81,2	41 767	38 098	91,2
Liberecký kraj	294 196	68,8	18 926	18 413	97,3
Královéhradecký kraj	413 194	75,5	28 429	25 585	90,0
Pardubický kraj	340 895	67,5	24 861	23 153	93,1
Kraj Vysočina	422 169	81,6	22 163	17 723	80,0
Jihomoravský kraj	920 464	82,0	53 984	51 684	95,7
Olomoucký kraj	462 167	72,7	30 598	29 366	96,0
Zlínský kraj	469 774	79,4	30 882	29 206	94,6
Moravskoslezský kraj	932 414	74,1	73 007	67 629	92,6
Česká republika	8 038 104	78,8	545 878	512 163	93,8

Pramen: ČSÚ

Poznámka: včetně vodovodů nezahrnutých do statistického šetření

Tabulka 5.3.1 Ceny pro vodné (voda pitná) a stočné (voda odpadní odvedená) v roce 2004 (včetně DPH)

Ukazatel	Jednotka	Vodovody	Kanalizace
Vážený aritmetický průměr za ČR	Kč/m ³	22,76	19,39
	%	100,00	100,00
Minimální hodnota	Kč/m ³	8,93	7,88
	% z průměru za ČR	39,24	40,64
Maximální hodnota	Kč/m ³	33,5	30,45
	% z průměru za ČR	147,19	157,04

Pramen: MZe

6.

ZDROJE ZNEČIŠTĚNÍ A OCHRANA VOD

6.1. Bodové zdroje znečištění

■ V letech 1990 až 2004 došlo k poklesu vypouštěného znečištění zejména v ukazatelích biochemická spotřeba kyslíku, chemická spotřeba kyslíku, nerozpuštěné látky a v ukazateli rozpuštěné anorganické soli.

Jakost povrchových vod ovlivňují především bodové zdroje znečištění (města a obce, průmyslové závody a objekty soustředěné zemědělské živočišné výroby). Ochrana jakosti vod je založena na omezování vstupu znečišťujících látek ze zdrojů znečištění do vodního prostředí a na preventivní ochraně zdrojů vod proti znečišťování.

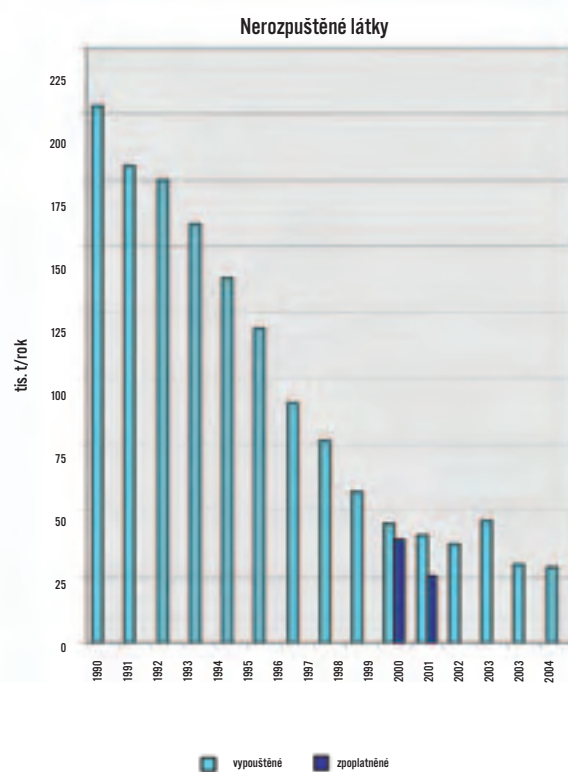
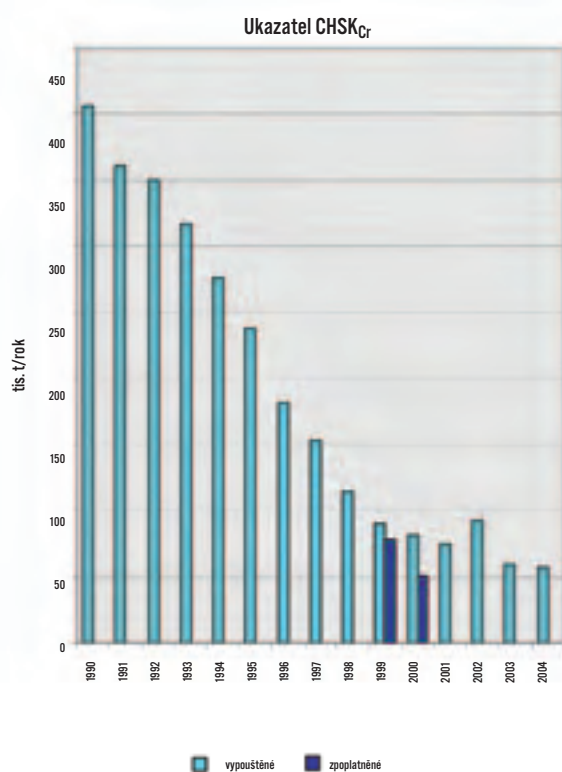
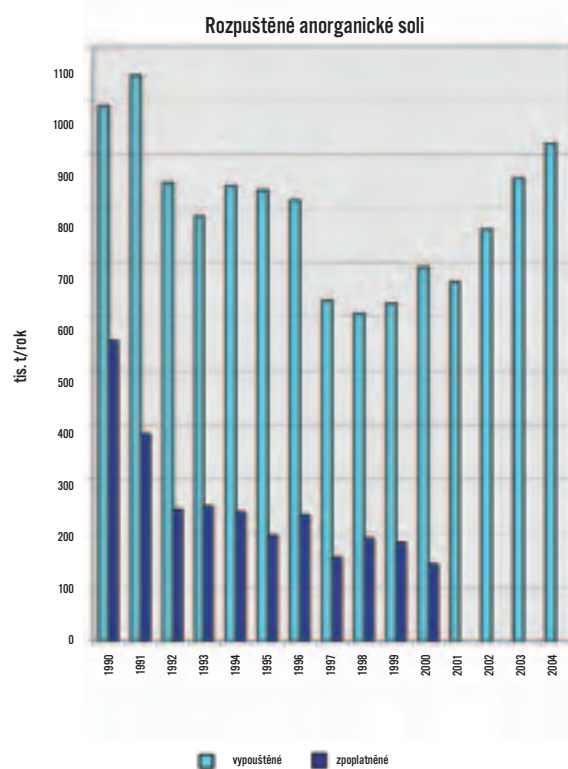
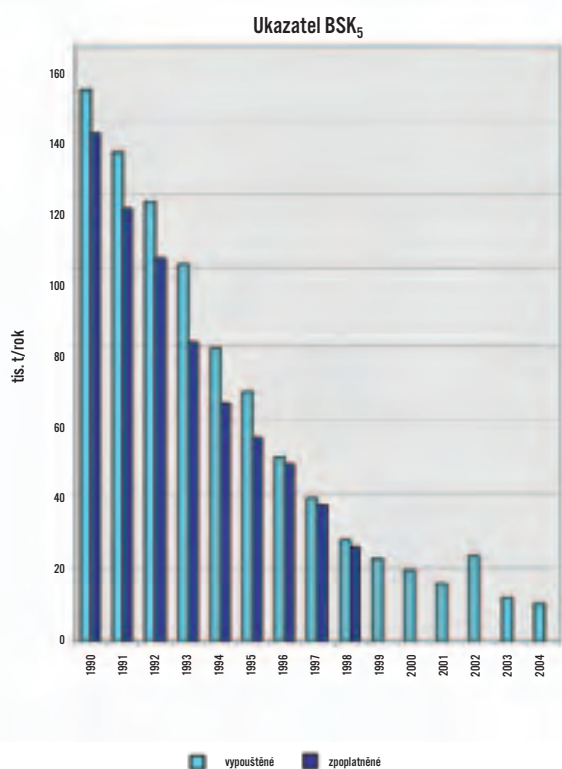
Počet obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci činil v roce 2004 (podle předběžných údajů ČSÚ) 8,038 mil. obyvatel, tj. 78,8 % obyvatelstva ČR. Napojení obyvatel na kanalizaci je v ČR nad průměrem evropských zemí OECD, který činí přibližně 62 %. Do veřejných kanalizací bylo v loňském roce vypuštěno 545,9 mil. m³ odpadních vod, z nichž bylo 93,8 % čištěno na čistírnách odpadních vod či jiných zařízeních (s vyhovující či nevyhovující účinností čištění).

Úroveň ochrany vod před znečištěním se nejčastěji hodnotí podle vývoje produkovaného a vypouštěného znečištění. Produkovaným znečištěním je množství znečištění obsažené v produkovaných (nečištěných) odpadních vodách. V souvislosti s požadavky EU a OECD se v ČR vývoji produkovaného znečištění věnuje v posledních letech zvýšená pozornost. Zajišťuje se hlavně rozšířený sběr naměřených dat z většího počtu subjektů. Tím se údaje o produkovaném znečištění dále doplňují a zpřesňují. Produkce organického znečištění podle biochemické spotřeby kyslíku (BSK₅) se v roce 2004 proti roku 2003 zvýšila o 9 935 t (o 4,1 %), v ukazateli chemická spotřeba kyslíku stanovená dvojchromanovou metodou (CHSK_{Cr}) o 14 935 t

Povodí Labe - Adršpach - lom u Hronova

Graf 6.1.1 Vypouštěné a zpoplatněné znečištění 1990 – 2004

Pramen: VÚV T.G.M. z podkladů ČSÚ, s.p. Povodí

Poznámka: Za rok 2001 až 2004 nebyly údaje o zpoplatněném znečištění k dispozici s ohledem na přesun kompetencí u poplatků za znečištění na krajské úřady podle zákona č. 254/2001 Sb.

Povodí Labe - řeka Divoká Orlice u Brandýsa nad Orlicí

(o 2,5 %) a v ukazateli rozpuštěné anorganické soli (RAS) o 17 728 t (o 1,9 %). V ukazateli nerozpuštěné látky (NL) došlo proti roku 2003 ke snížení o 13 510 t (o 4,4 %).

Vypouštěným znečištěním je znečištění obsažené v odpadních vodách vypouštěných do povrchových vod. Ve srovnání s rokem 2003 se vypouštěné znečištění v roce 2004 snížilo v ukazatelích: BSK₅ o 1 600 t (o 13,6 %), CHSK_{Cr} o 2 467 t (o 4,1 %) a NL o 2 983 t (o 14,5 %). K nárůstu vypouštěného znečištění došlo v ukazateli RAS o 66 884 t (o 7,8 %). Klesající trend ve vypouštěném znečištění podle BSK₅, CHSK_{Cr} a NL v roce 2004 pokračoval. Ke snížení došlo téměř ve všech povodích. Vývoj vypouštěného a zpoplatněného znečištění od roku 1990 zobrazuje Graf 6.1.1.

Ve sféře průmyslu došlo v roce 2004 proti roku 2003 k významnému snížení vypouštěného znečištění u společné ČOV pro ALIACHEM Synthesie Pardubice a město Pardubice (o 731 t CHSK_{Cr} a 92 t BSK₅), papíren Olšany (o 432 t CHSK_{Cr} a 135 t BSK₅), papíren Štětí (o 221 t CHSK_{Cr} a 62 t BSK₅). Na druhé straně bylo větší množství znečištění v roce 2004 proti roku 2003 vypuštěno z Tanexu – klišárny Vladislav (o 200 t CHSK_{Cr} a 96 t BSK₅).

V komunální sféře došlo v roce 2004 proti roku 2003 k významnému snížení vypouštěného znečištění u Ústřední čistírny odpadních vod Praha (dále jen „ÚČOV“) (o 2 134 t

CHSK_{Cr} a 440 t BSK₅), ČOV Kralup n. Vlt. (o 306 t CHSK_{Cr} a 73 t BSK₅), Mladé Boleslavi – ČOV I (o 216 t CHSK_{Cr} a 84 t BSK₅).

Mezi roky 1990 a 2004 došlo k poklesu vypouštěného znečištění BSK₅ o 93,1 %, CHSK_{Cr} o 85,9 %, NL o 90,7 % a RAS o 6,9 %. V letech 1990 – 2004 se podařilo snížit i vypouštěné množství nebezpečných a zvláště nebezpečných látek a vypouštěné množství AOX (adsorbovatelné organicky vázané halogeny). K významnému poklesu došlo také u makronutrientů (dusík, fosfor) v důsledku toho, že se v technologii čištění odpadních vod u nových a intenzifikovaných čistíren odpadních vod cíleně uplatňuje biologické odstraňování dusíku a biologické nebo chemické odstraňování fosforu.

6.2 Plošné znečištění

Jakost povrchových a podzemních vod významně ovlivňuje rovněž plošné znečištění – zejména znečištění ze zemědělského hospodaření, atmosférické depozice a erozní splachy z terénu. Význam plošného znečištění s pokračujícím poklesem znečištění z bodových zdrojů roste. Jeho podíl je podstatný zvláště u dusičnanů, pesticidů a acidifikace, méně u fosforu, a je odlišný v různých oblastech ČR v závislosti na hustotě osídlení, podílu čištění vypouštěných odpadních vod, intenzitě a způsobu zemědělského hospodaření a úrovni atmosférické depozice.

6.3 Havarijní znečištění

■ **Na jakost povrchových a podzemních vod dále negativně působí i havarijní znečištění. V roce 2004 bylo Českou inspekcí životního prostředí evidováno na území ČR 306 případů havarijního znečištění nebo ohrožení jakosti vod, z toho na podzemních vodách 12 případů.**

Ve srovnání s rokem 2003 je počet havárií na vodách o 10 případů nižší. Nejpočetnější skupinou znečišťujících látek byly i nadále ropné látky (45,8 % z celkového počtu evidovaných případů), po nich následovaly odpadní vody (10,8 %). V členění podle původců havárií byly nejpočetnější havárie způsobené při dopravě (15 %), za ně se řadí četností havárie při odstraňování odpadních vod a pevného odpadu (4,6 %). Původce se nepodařilo zařadit v 53,6 % případů. Za porušení právních předpisů platných ve vodním hospodářství uložila Česká inspekce životního prostředí (dále jen „ČIŽP“) v roce 2004 celkem 334 pokut, z toho 267 nabylo právní moci, celková částka pak činila 25,460 mil. Kč.

7.

STÁTNÍ FINANČNÍ PODPORA VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

7.1. Finanční podpory Ministerstva zemědělství

■ **Rozvoj vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací v roce 2004 podpořil prostřednictvím programů Ministerstva zemědělství formou dotací stát a úvěrové prostředky od Evropské investiční banky. Celková částka přesáhla výši 2,2 mld. Kč.**

V roce 2004 byla v rámci programů MZe 329 030 „Výstavba a technická obnova vodovodů a úpraven vod“ a 329 040 „Výstavba a technická obnova čistíren odpadních vod a kanalizací“ zaměřených na realizaci opatření k naplňování směrnic EU v oblasti vodovodů a kanalizací a na vlastní rozvoj oboru vodovodů a kanalizací poskytnuta podpora v celkové výši cca 1,5 mld. Kč. Tato podpora byla investorům poskytnuta jednak ve formě dotací, tak i ve formě bezúročných půjček ze zdrojů úvěrových prostředků od EIB. V rámci programu MZe 329 030 bylo v roce 2004 podpořeno ze státního rozpočtu celkem 145 akcí v celkové výši cca 477 mil. Kč a v rámci programu MZe 329 040 bylo v roce 2004 podpořeno ze státního rozpočtu celkem 78 akcí v celkové výši cca 377 mil. Kč.

V rámci programu 229 810 „Státní pomoc při obnově území postiženého povodní v roce 2002 poskytovaná MZe“ zaměřeného na obnovu a zabezpečování vodohospodářské infrastruktury vodovodů a kanalizací postižených srpnovou povodní roku 2002 byla v roce 2004 poskytnuta podpora ve formě dotace celkem na 103 akce v celkové výši cca 713 mil. Kč.

V roce 2004 úspěšně pokračovalo čerpání úvěru poskytnutého ČR od EIB na základě smlouvy o úvěru „Česká republika – Rámcová půjčka pro vodní hospodářství určená na rekonstrukce, zlepšení, modernizace a rozšiřování vodohospodářských systémů

Tabulka 7.1.1 Finanční prostředky státního rozpočtu poskytnuté v rámci programů MZe 329 030 (229 030), 329 040 (229 040) a 229 810 v roce 2004 v mil. Kč

Forma podpory	Vodovody a úpravy vody	Kanalizace a čistírný odpadních vod	Obnova VaK po povodni 08/2002	MZe celkem
Návratná finanční výpomoc	3,697	0,000	0,000	3,697
Dotace	473,179	377,1	712,757	1 563,036
Celkem	476,876	377,1	712,757	1 566,733

Pramen: MZe

Tabulka 7.1.2 Vývoj státní podpory výstavby vodovodů, úpraven vod, kanalizací a čistíren odpadních vod v rámci MZe v letech 2001 – 2004 v mil. Kč

Finanční zdroj	2001	2002	2003	2004
Dotace státního rozpočtu	447	1 328	1 531	1 563
Návratná finanční výpomoc	219	53	6	4
Podpora státního rozpočtu	666	1 381	1 537	1 567
EIB	222	616	619	653
Podpora - celkem	888	1 997	2 156	2 220

Pramen: MZe

Povodí Labe - řeka Orlice - Malšovický jez

v ČR“, realizovaného na základě usnesení vlády č. 1179 z roku 1999. V roce 2004 bylo z výše uvedeného úvěru podpořeno celkem 71 akcí v celkové výši 653 mil. Kč.

■ **Ministerstvo zemědělství pokračovalo i v roce 2004 v realizaci řady dalších programů mimo oblast vodohospodářské infrastruktury vodovodů**

a kanalizací, jejichž cílem byla zejména obnova vodohospodářského majetku správců vodních toků v rámci odstraňování následků povodní z předchozích let a realizace protipovodňových opatření.

Čerpání státních finančních prostředků na kapitálové i běžné výdaje je uvedeno v následujících Tabulkách 7.1.3 a 7.1.4.

Program 229 060 – Prevence před povodněmi

V rámci programu 229 060 „Prevence před povodněmi“ bylo v roce 2004 realizováno nebo rozestavěno 158 investičních staveb, z nichž bylo 59 ukončeno a 14 neinvestičních akcí, z nichž bylo též ukončeno 13.

Dále bylo zpracováno celkem 72 studií odtokových poměrů, záplavových území a studií zvláštních povodní, z nichž bylo 61 studií v loňském roce ukončeno.

V následujícím přehledu jsou uvedeny některé významnější akce prováděné v rámci zmiňovaného programu 229 060:

Povodí Moravy, s.p.

■ Vodní dílo (dále jen „VD“) Bystřička - rekonstrukce hráze
Termín realizace: 12/03 – 06/06
Celkové náklady: 124,077 mil. Kč
Proinvestováno do r. 2004: 78,139 mil. Kč
Účelem rekonstrukce vodního díla Bystřička je zvýšit protipovodňový účinek transformací povodňového průtoku a zajistit po bezpečnostní stránce dílo před negativními účinky dlouhodobého povodňového zatížení. Tento účel bude zajištěn zvětšením kapacity výpustí na převádění vody a urychlené předpouštění nádrže při náhlých mimořádných dešťových srážkách a změnou režimu hospodaření vody v nádrži (zvýšení retenčního prostoru). Zvýšení protipovodňového účinku odpovídá novému retenčnímu objemu 1,5 mil. m³.

Povodí Labe, s.p.

■ Třebovka, rybník Hvězda, zvýšení ochranné funkce nádrže
Termín realizace: 11/03-12/05
Celkové náklady: 80,841 tis. Kč
Proinvestováno do r. 2004: 39,647 mil. Kč
Povodí Třebovky bylo katastrofální povodní v červenci 1997 postiženo nejvíce. Stávající ochrana sídel pod rybníkem Hvězda je na Q₁ – Q₅ pouze ojediněle na Q₂₀. Cílem akce je rekonstrukcí hráze rybníka vytvořit retenční prostor pro zachycení povodňových průtoků a transformovat je na neškodný odtok. Stavba je součástí komplexních protipovodňových opatření v povodí Třebovky, kombinující prvky pro zadržení

Tabulka 7.1.3 Státní finanční prostředky poskytnuté MZe na kapitálové a běžné výdaje v rámci programového financování v programech 229 060, 229 110, 229 210 a 329 180 v mil. Kč

Evidenční číslo programu	Název programu	Výdaje na financování programů
229 060	Prevence před povodněmi	794,691
229 110 ¹⁾	Odstranění následků povodnělna státním vodohospodářským majetku	1 138,021 ¹⁾
229 210	Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží	444,046
329 180	Odstranění škod způsobených povodní 1997	95,137

Pramen: MZe

Pozn: ¹⁾ Není zahrnut transfer do kap. MŽP

Tabulka 7.1.4 Neinvestiční podpory na ostatní opatření ve vodním hospodářství poskytnuté MZe v mil. Kč

Název podpory	Výše poskytnutých prostředků	Příjemce podpory
Správa drobných vodních toků	102,373	Zemědělská vodohospodářská správa
Obnova staveb k vodohospodářským melioracím	0	Podnikající právnické a fyzické osoby

Pramen: MZe

vody v krajině se zkapacitněním koryt v obcích Opatov, Třebovice, Rybník, Dlouhá Třebová, Česká Třebová a Ústí nad Orlicí – Hylváty. Rekonstrukcí hráze se zvýší ochranný prostor na 1,78 mil. m³ a jeho efektivním využitím bude transformován povodňový průtok Q₁₀₀ na Q₅.

Povodí Odry, s.p.

■ Odra, Bohumín 6. stavba
Termín realizace: 09/04 – 09/05
Celkové náklady: 56,617 mil. Kč
Proinvestováno do r. 2004: 2,269 mil. Kč
V současné době je území Bohumínska ohrožováno především vznikem záplav, které pocházejí od hlavních řek Odry a Olše nebo od místních toků, jejichž kulminace povodňových průtoků se prakticky vyskytují mimo období, kdy povodně kulminují na velkých řekách. Účelem stavby je doplnění ochrany Starého Bohumína před povodňovými rozlivy řeky Odry. Stavba je součástí soustavy protipovodňových opatření, která po svém dokončení zajistí ochranu zástavby v prostoru Bohumínska proti vodě Q₁₀₀.

Zemědělská vodohospodářská správa

■ VN Sulejovice
Termín realizace: 10/03 – 12/05
Celkové náklady: 16,641 mil. Kč
Proinvestováno do r. 2004: 16,615 mil. Kč
Navrhovaná nádrž se zemní homogenní hrází se nachází v dolním toku Modly v k. ú. Sulejovice a jejím hlavním účelem je protipovodňová ochrana, která spočívá ve zpomalení odtoků a snížení povodňových kulminací. Nádrž je součástí dalších protipovodňových opatření již vybudovaných nebo plánovaných v povodí toku Modly.

Povodí Ohře, s.p.

■ Zkapacitnění Bouřlivého potoka, ř. km 6,800 - 8,500

Termín realizace: 04/04 – 12/05

Celkové náklady: 8,736 mil. Kč

Proinvestováno do r. 2004: 1,733 mil. Kč

Cílem navrhované úpravy je především zvýšení ochrany přilehlých pozemků před zaplavláváním vodou při zvýšených průtocích, stabilizace koryta v současné trase toku a ochrana železniční trati Českých drah Ústí nad Labem – Chomutov. Účelem rekonstrukce je zajistit zkapacitnění koryta vodního toku aniž by se podstatně zrychlil odtok z tohoto úseku. Kapacita koryta vodního toku je navržena na bezpečné provedení průtoku Q₁₀₀.

Lesy ČR, s.p.

■ Klauz Čurábka - rekonstrukce
Termín realizace: 08/03 – 12/05
Celkové náklady: 9,971 mil. Kč
Proinvestováno do r. 2004: 8,971 mil. Kč
Cílem stavby je technické zhodnocení-rekonstrukce plávkové nádrže z 2. poloviny 19. století, která sloužila plně svému účelu do r. 1908. Technické zhodnocení dle zpracovaného projektu spočívá v rekonstrukci hráze a hrázových objektů s cílem obnovení retenční funkce (zejména na zachycování splavenin) této malé vodní nádrže a obnovení krajinnotvorné funkce vodní plochy v lesním prostředí s ovladatelnou hladinou, v turisticky značně exponované části Beskyd. Svým umístěním a původním posláním jde také o technickou památku.

K obnově všech plávkových nádrží mělo dojít již při výstavbě VD Šance. Ochrana a funkčnost malých vodních nádrží je součástí péče o kulturní krajinu.

Povodí Vltavy, s.p.

■ Uzávěr napájecího kanálu Čertovky
Termín realizace: 09/04 – 04/05
Celkové náklady: 5,644 mil. Kč
Proinvestováno do r. 2004: 4,837 mil. Kč
Cílem stavby je vybudováním nové uzávěrové komory na napájecím kanálu Čertovky

Tabulka 7.1.5 Čerpání finančních prostředků v rámci programu 229 060 „Prevence před povodněmi“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2004	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s.p.	127,381	0
Povodí Vltavy, s.p.	7,621	0
Povodí Ohře, s.p.	35,130	0
Povodí Odry, s.p.	183,300	0
Povodí Moravy, s.p.	227,459	0
Lesy ČR, s.p.	41,112	2,237
ZVHS	137,623	24,250
Správci drobných vodních toků - obce	8,578	0
Celkem	768,204	26,487

Pramen: MZe

s možností uzavření napáječe a tím zabránit přítoku povodňové vzdušné vody na území Malé Strany chráněného protipovodňovým hrazením. Jedná se o doplnění komplexních opatření realizovaných Hlavním městem Praha, v rámci etapy 002 (výstavby Protipovodňové ochrany Prahy v rámci vodního díla Smíchov). Uzávěr je navržen na přetlak odpovídající výšce hladiny při průtoku povodně 08/2002.

Program 229 110 – Odstranění následků povodně na státním vodohospodářském majetku

V rámci programu 229 110 „Odstranění následků povodně na státním vodohospodářském majetku“ byly v roce 2004 realizovány dva podprogramy. Jedná se o podprogram 229 112 „Odstranění následků povodně roku 2000“ a podprogram 229 113 „Odstranění následků povodně roku 2002“.

Podprogram 229 112 – Odstranění následků povodně roku 2000

V rámci podprogramu 229 112 „Odstranění následků povodně roku 2000“ bylo v roce 2004 realizováno nebo rozestavěno celkem 21 akcí. Z větší části se jednalo o investiční akce.

Povodí Moravy, s.p.

■ Realizovalo v roce 2004 celkem 3 akce, všechny investičního charakteru, nejvýznamnější akce Morava, Chomutov – Horka, pravý břeh, rekonstrukce hráze měla celkový náklad 26,054 mil. Kč, dotace činila 25,260 mil. Kč.

Povodí Labe, s.p.

■ Realizovalo v roce 2004 celkem 9 akcí, 4 investičního a 5 neinvestičního charakteru, nejvýznamnější akce Bělá, Častolovice –

Tabulka 7.1.6 Čerpání finančních prostředků v rámci podprogramu 229 112 „Odstranění následků povodně roku 2000“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2004	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s.p.	13,616	18,147
Povodí Moravy, s.p.	32,413	0,803
ZVHS	17,174	2,460
Celkem	63,203	21,410

Pramen: MZe

Solnice, úprava koryta měla celkový náklad 5,850 mil. Kč, dotace činila 5,687 mil. Kč.

Zemědělská vodohospodářská správa

■ Zařadila 10 akcí, 7 akcí investičních, 3 neinvestiční, nejvýznamnější akce levý přítok č. 18 Zdobnice - Holzloch měla celkový náklad 5,797 mil. Kč, dotace činila 5,160 mil. Kč.

Podprogram 229 113 – Odstranění následků povodně roku 2002

V rámci podprogramu 229 113 „Odstranění následků povodně roku 2002“ bylo v roce 2004 realizováno nebo rozestavěno 67 investičních akcí a 274 neinvestičních akcí, z nichž bylo přes 72 % ukončeno. Největší počet akcí byl zajišťován Povodím Vltavy, s.p. a to 123 neinvestičních akcí a 3 investiční akce a dále ZVHS, a to 25 investičních akcí a 63 neinvestičních akcí, z nichž bylo 72 % ukončeno.

V následujícím přehledu uvádíme některé významnější akce v podprogramu 229 113:

Lesy ČR, s.p.

■ Odstranění povodňové škody Bouřlivec – Javorová strž (P1)

celkový náklad 6,656 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 2,265 mil. Kč.

■ Odstranění povodňové škody Podružský potok

celkový náklad 5,213 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 5,213 mil. Kč.

Zemědělská vodohospodářská správa

■ Odstranění povodňových škod Býkovský potok

celkový náklad 12,080 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 7,210 mil. Kč.

■ Odstranění povodňových škod Ejpovice celkový náklad 11,238 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 7,411 mil. Kč.

■ Odstranění povodňových škod Merklínka celkový náklad 11,395 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 4,335 mil. Kč.

■ Povodí Dyje – Krhovice – Hevlín celkový náklad 11,123 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 7,901 mil. Kč.

Povodí Labe, s.p.

■ Kamenice, Plavy - Velké Hamry, rekonstrukce zdi a koryta, ř. km 13,600 – 16,200 celkový náklad 23,823 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 22,352 mil. Kč.

■ Bílá Desná, Desná, oprava stupňů v obci celkový náklad 29,274 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 18,000 mil. Kč.

Povodí Moravy, s.p.

■ Jihlávka, Jihlava – rekonstrukce koryta celkový náklad 18,549 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 16,000 mil. Kč.

■ VD Brno – odtěžení nánosů celkový náklad 19,575 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 7,075 mil. Kč.

Povodí Ohře, s.p.

■ Dubská Bystřice, rekonstrukce bystřiny v ř. km 12,318 – 13,350

celkový náklad 28,648 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 11,000 mil. Kč.

■ Dubská Bystřice, oprava koryta v ř. km 8,476 – 9,797

celkový náklad 25,993 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 17,000 mil. Kč.

Povodí Vltavy, s.p.

■ Vltava, zdrž Trilčova jezu – oprava opevnění, ř. km 241,77 – 243,5

celkový náklad 16,497 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 16,377 mil. Kč.

■ VD Orlík – oprava vodohospodářského vývaru a sanace dna za vývarem

celkový náklad 23,220 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 22,697 mil. Kč.

Program 229 210 – Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží

V roce 2004 bylo financováno v rámci programu 229 210 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“ celkem

Tabulka 7.1.7 Čerpání finančních prostředků v rámci podprogramu 229 113 „Odstranění následků povodně roku 2002“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2004	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s.p.	37,994	54,924
Povodí Moravy, s.p.	21,275	68,327
Povodí Ohře, s.p.	67,920	56,474
Povodí Vltavy, s.p.	82,037	505,322
Lesy ČR, s.p.	16,860	10,076
ZVHS	49,254	82,945
VÚV T.G.M. ¹⁾	0	14,744
Celkem	275,340	792,812

Pramen: MZe

Pozn.: ¹⁾ Převáděno transferem z kap. MZe do kap. MŽP

82 akcí. Podprogram 229 218 zahrnoval akce, kde byly odstraňovány povodňové škody z roku 2002. Z toho je 54 akcí zahájených již v roce 2003 a přecházejících do roku 2004, z nichž 52 akcí bylo ukončeno v roce 2004 a 2 přecházejí do roku 2005 a 13 akcí s vydaným příslibem pro rok 2004.

V roce 2004 bylo v rámci programu 229 210 zahájeno 15 nových akcí, z toho 12 akcí v podprogramu 229 212, z toho nebyla žádná akce ukončena v roce 2004, 11 akcí přechází do roku 2005 a na 1 akci bylo vydáno rozhodnutí o financování v roce 2005. Ze 3 akcí v 229 218 byla 1 akce ukončena v roce 2004, 1 akce byla rozestavěna a přechází do roku 2005 a na 1 akci bylo vydáno rozhodnutí o financování v roce 2005.

S ohledem na charakter řady akcí, které sestávají z části investiční i neinvestiční, není možné rozdělit výše uvedený počet akcí striktně jako akce investičního, popřípadě neinvestičního charakteru.

Tabulka 7.1.8 Čerpání finančních prostředků v rámci podprogramu 229 212 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2004	
	Investice	Neinvestice
Právníkové osoby	25,003	158,819
Fyzické osoby	14,444	86,629
Celkem	39,447	245,448

Pramen: MZe

Tabulka 7.1.9 Čerpání finančních prostředků v rámci podprogramu 229 218 „Odstranění škod na rybnících a vodních nádržích po povodních v srpnu 2002“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2004	
	Investice	Neinvestice
Právníkové osoby	24,255	124,104
Fyzické osoby	9,529	1,263
Celkem	33,784	125,367

Pramen: MZe

Program 329 180 – Odstranění škod způsobených povodní 1997

V rámci programu 329 180 „Odstranění škod způsobených povodní 1997“ bylo v roce 2004 realizováno 25 investičních staveb a 7 neinvestičních akcí. Největší počet akcí byl zajišťován Povodím Moravy s.p., a to 13 investičních staveb a 2 neinvestiční akce. U většiny staveb byly dokončovány výkupy pozemků. V programu bylo v roce 2004 ukončeno financování z dotací. Celkem byly v roce 2004 poskytnuty dotace ze státního rozpočtu ve výši 95,137 mil. Kč.

Čerpání finančních zdrojů v programu 329 180 v roce 2004 je uvedeno v tabulce č. 7.1.10. V následujícím přehledu uvádíme některé významnější akce v programu 329 180:

Povodí Moravy s.p.

- Morava, km 82,0 – 93,5, odtěžení nánosů, II. etapa

celkový náklad 11,706 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 11,706 mil. Kč

- Spojená Bečva, pravý přítok

– Osek nad Bečvou

celkový náklad 21,682 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 21,641 mil. Kč

- Spojená Bečva, pravý přítok – Familie
- celkový náklad 12,408 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 12,383 mil. Kč

- Spojená Bečva, pravý přítok

– ústí Milotického potoka

celkový náklad 9,543 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 9,516 mil. Kč

- Spojená Bečva, pravý přítok – Pod Choryně
- celkový náklad 5,302 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 5,272 mil. Kč

- Spojená Bečva, pravý přítok – Lhotka nad Bečvou

celkový náklad 7,312 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 7,291 mil. Kč

Povodí Odry s.p.

- Opavice, Holčovice, km 23,218 – 23,780
- celkový náklad 11,324 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 11,322 mil. Kč

- Opavice, Spálené, km 24,400 – 25,100
- celkový náklad 11,043 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 11,038 mil. Kč

- Opavice, Hynčice, km 20,500 – 21,200
- celkový náklad 14,406 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 14,401 mil. Kč

- Odra, Koblov, km 9,6 – 10,46
- celkový náklad 7,639 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 7,639 mil. Kč

- Odra, Hrušov, km 9,05 – 9,65
- celkový náklad 9,718 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 9,718 mil. Kč

Zemědělská vodohospodářská správa

- Úprava toku Polančice,
- celkový náklad 4,077 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 4,077 mil. Kč

Program 329 010 – Pořízení a technická obnova investičního majetku ve správě Ministerstva zemědělství

V rámci programu 329 010 „Pořízení a technická obnova investičního majetku ve správě MZe“ bylo v roce 2004 ZVHS realizováno nebo rozestavěno na drobných vodních tocích 16 investičních staveb, z nichž byly 2 ukončeny. Dále bylo zajištěno vypracování 5 projektových dokumentací pro při-

Tabulka 7.1.10 Čerpání finančních prostředků v rámci programu 329 180 „Odstranění škod způsobených povodní 1997“ v mil. Kč

Vlastníci a správci	Čerpání v roce 2004	
	Investice	Neinvestice
Povodí Labe, s.p.	0	0
Povodí Moravy, s.p.	40,211	0,424
Povodí Odry, s.p.	37,698	16,722
Lesy ČR, s.p.	0	0
ZVHS	0,820	0
Celkem	77,991	17,146

Pramen: MZe

pravované akce protipovodňové ochrany. Celkem bylo vynaloženo 26,789 mil. Kč ze státního rozpočtu.

V následujícím přehledu uvádíme některé významnější akce v programu 329 010:

Úprava toku Kyjanka

celkový náklad 16,169 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 15,897 mil. Kč

Úprava toku Štěpánka

celkový náklad 7,889 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 7,889 mil. Kč

Lužanka

celkový náklad 7,812 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 7,766 mil. Kč

Mitrovický potok

celkový náklad 6,525 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 6,100 mil. Kč

Vodní nádrž Libuň

celkový náklad 7,473 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 3,063 mil. Kč

Úprava toku v Dešenících

celkový náklad 4,868 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 4,774 mil. Kč

Úprava toku Řečička - Otín

celkový náklad 3,805 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 3,665 mil. Kč

Žejbro

celkový náklad 4,258 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 4,244 mil. Kč

Štěpánovický potok – ochranné hráze

celkový náklad 4,209 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 3,742 mil. Kč

Úprava vodního toku Olšinka

celkový náklad 4,144 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 3,740 mil. Kč

Odkrytí koryta Černého potoka

celkový náklad 3,274 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 3,274 mil. Kč

Podprogram 229 013 – Drobné vodní toky ve správě Zemědělské vodohospodářské správy

V rámci podprogramu 229 013 „Drobné vodní toky ve správě ZVHS“ byly v roce 2004 ZVHS rozestavěny 2 investiční stavby.

Dále bylo zajištěno vypracování 6 projektových dokumentací pro revitalizace říčních systémů, 21 projektových dokumentací pro úpravy drobných vodních toků, vodních nádrží a poldrů a realizovány výkupy pozemků u 82 akcí o výměře 80 075 m². Celkem byly v tomto podprogramu vynaloženy prostředky státního rozpočtu ve výši 9 857 mil. Kč.

V následujícím přehledu uvádíme rozestavené akce v podprogramu 229 013:

Nesvačilský potok

celkový náklad 2,383 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 0,841 mil. Kč

Teplyšovický potok

celkový náklad 1,943 mil. Kč, do roku 2004 proinvestováno 1,843 mil. Kč

Správa drobných vodních toků

V rámci této podpory, tj. na údržbu, opravy, péči o majetek na drobných vodních tocích, vodních a suchých nádržích a souvisejících objektech, byly v roce 2004 vynaloženy prostředky státního rozpočtu ve výši 102,373 mil. Kč. ZVHS bylo realizováno 957 neinvestičních opatření, která byla ukončena v roce 2004.

Provoz drobných vodních toků, vodních a suchých nádrží a souvisejících objektů

V rámci této podpory byly v roce 2004 vynaloženy prostředky státního rozpočtu ve výši 15,650 mil. Kč. ZVHS bylo realizováno 282 neinvestičních opatření, která byla ukončena v roce 2004.

7.2. Finanční podpory Ministerstva životního prostředí

■ **Podpory Ministerstva životního prostředí v rámci revitalizačních programů a opatření k výstavbě a obnově čistíren odpadních vod a kanalizací.**

■ **Podpora na realizaci revitalizačních programů a výše uvedených opatření byla v roce 2004 poskytnuta formou účelové dotace v celkové výši 429,543 mil. Kč, což představuje pro financování 257 akcí.**

Cílem Programu revitalizace říčních systémů (dále jen „PRŘS“) je vytvořit podmínky pro obnovu přírodního prostředí i zdrojů užívaných člověkem. Program předpokládá postupné naplňování a realizaci opatření, která povedou k udržení a systematickému zvyšování biologické rozmanitosti, příznivému uspořádání vodních poměrů a takovému uspořádání funkčního využití území, které zajišťuje ochranu přírodních a kulturních hodnot krajiny. Vodní režim patří k nejcitli-

vějším a také k nejvýznamnějším složkám krajiny. Lidská činnost zasahuje do přirozeného koloběhu vody, zhoršuje kvalitu povrchových i podzemních vod a tím ohrožuje stav přírodního prostředí. Program zahrnuje od roku 2003 i řešení problémů s odkanalizováním a čištěním odpadních vod.

V roce 2004 byly poskytovány finanční prostředky na realizaci revitalizačních opatření v rámci PRŘS č. 215 110, konkrétně na tyto podprogramy:

- revitalizace přirozené funkce vodních toků (podprogram 215 112),
- zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim (podprogram 215 113),
- odstraňování příčných překážek na vodních tocích a podpora takových technických řešení, která je neobsahují (doplňování a stavba rybích přechodů) – (podprogram 215 114),
- revitalizace retenční schopnosti krajiny (podprogram 215 115),
- rekonstrukce technických prvků a odbahňování produkčních rybníků (podprogram 215 116) – tento podprogram již byl ukončen,
- výstavba a obnova ČOV a kanalizace vč. zakládání umělých mokřadů (podprogram 215 117 – u akcí s rozhodnutím o přidělení dotace v roce 2003 a dříve u akcí schválených ministrem životního prostředí),
- revitalizace přirozené funkce vodních toků s revitalizací retenční schopnosti krajiny (podprogram 215 118).

Program je zabezpečován oddělením administrace programů a majetku v sekci ochrany přírody a krajiny MŽP, při kterém je zřízena Komise pro posuzování investičních záměrů, žádostí a doporučení k rozhodnutí. Odbor ekologie krajiny a lesa garantuje zadávání zpraco-

vání revitalizačních studií a odborných zpráv k zabezpečení souladu revitalizačních opatření se zájmy ochrany přírody a krajiny a v tomto smyslu metodicky usměrňuje činnost místně příslušných středisek AOPK a regionálních poradních sborů. Organizačním zajištěním je pověřeno ústředí AOPK. Na regionální úrovni jsou akce posuzovány příslušnými středisky AOPK a poradními sbory.

Finanční prostředky na realizaci akcí PRŘS jsou uvolňovány z rozpočtové kapitoly ministerstva a poskytovány podle pravidel MŽP formou účelové dotace k vlastním prostředkům žadatele, po projednání a doporučení regionálními poradními sbory a po vydání Rozhodnutí o účasti státního rozpočtu na financování akce. Pro poskytování prostředků na podprogram 215 117 byla pro rok 2004 stanovena kritéria samostatně. Žadatelem o finanční prostředky na revitalizační opatření (podprogramy č. 215 112 – 215 116, 215 118) mohou být vlastníci pozemků či vodohospodářských staveb, správci toků, AOPK, Správa ochrany přírody a správa národního parku nebo nestátní nezisková organizace. Příspěvek na zpracování projektové dokumentace mohou obdržet pouze organizace zřizované ministerstvem a nestátní neziskové organizace. Žadatelem o podporu z podprogramu č. 215 117 mohou být obce, svazky obcí a akciové společnosti vodovodů a kanalizací s omezenou převoditelností akcií (příp. se zřízením zástavního práva). Investiční záměry od roku 2004 schvaluje ministr životního prostředí.

V roce 2004 byla kromě opatření v novém PRŘS podporována opatření z dosavadního revitalizačního programu (312 050) a programu drobných ekologických akcí (315 060), které nebyly ukončeny do konce roku 2004. Přehled čerpání dotací podle podprogramů (rozpočtové kapitoly) a typu opatření je uveden v následující Tabulce 7.2.1.

Tabulka 7.2.1 Čerpání dotací podle typu opatření podporovaných v roce 2004

Podprogram	Číslo	Počet opatření	Dotace tis. Kč
Revitalizace přirozené funkce toků	215 112	24	28 937
	315 050	7	6 716
Zakládání a revitalizace prvků systému ekologické stability vázaných na vodní režim	215 113	4	4 295
	315 050	0	0
Odstraňování příčných překážek na vodních tocích a podpora takových technických řešení, která je neobsahují (doplňování a stavba rybích přechodů)	215 114	4	18 792
Revitalizace retenční schopnosti krajiny	215 115	148	188 464
	315 050	4	4 278
Výstavba a obnova ČOV a kanalizace, včetně zakládání umělých mokřadů	215 117	46	158 604
	315 060	1	2 398
Revitalizace přirozené funkce vodních toků s revitalizací retenční schopnosti krajiny	215 118	7	12 312
	315 050	0	0
Projektová dokumentace, příprava realizace (215 112 až 215 118)	215 110	11	4 267
Celkem		257	429 543

Pramen: MŽP, VÚV T.G.M.

Z revitalizačních podprogramů bylo celkem podpořeno 210 akcí v celkové výši 268,541 mil. Kč. Z toho bylo na 108 akcí rozestavěných v předchozích letech vynaloženo 178,235 mil. Kč a na 102 nově zahájených akcí celkem 90,306 mil. Kč. V rámci těchto akcí bylo čerpáno z rezervních fondů 0,099 mil. Kč celkem na 2 akce.

Podporu na výstavbu nebo obnovu ČOV a kanalizací využilo celkem 47 obcí s celkovou dotací 161,002 mil. Kč. Pokračovalo se ve 27 rozestavěných akcích (91,1 mil. Kč) a nově zahájených akcí se realizovalo 20 (69,902 mil. Kč). Z podprogramu 315 060 byla v roce 2004 financována 1 rozestavěná akce (2,398 mil. Kč) a z podprogramu 215 117 bylo financováno 26 rozestavěných a 20 nově zahájených akcí, celkem se realizovalo 46 akcí v celkové výši 158,604 mil. Kč.

V rámci PRŘS 215 110 bylo v roce 2004 financováno celkem 244 akcí v celkové výši 415,671 mil. Kč. V rámci revitalizačních podprogramů 215 112 – 116, 215 118 bylo v roce 2004 realizováno celkem 198 akcí za 257,067 mil. Kč. V rámci podprogramu 315 050 bylo financováno 12 akcí v celkové výši 11,474 mil. Kč. Celkem bylo v roce 2004 financováno 257 akcí v celkové výši 429,543 mil. Kč.

7.3 Státní fond životního prostředí

Státní fond životního prostředí (dále jen „Fond“) byl zřízen zákonem ČNR č. 388 ze dne 10. 1. 1991 a ve smyslu tohoto zákona poskytuje podporu opatřením v jednotlivých složkách životního prostředí podle programů vyhlášených MŽP formou dotace, půjčky a příspěvku na částečnou úhradu úroků. Základní přístupy k poskytování finančních prostředků upravuje Směrnice MŽP a Přílohy I. a II., platné od 1. 1. 2004, specifikují opatření, která budou Fondem podporována. O použití prostředků Fondu rozhoduje ze zákona ministr životního prostředí. Poradním orgánem ministra je dle Statutu Rada Fondu. K podpoře jednotlivých ekologických projektů jsou vydávána Rozhodnutí ministra, realizaci podpor zajišťuje Kancelář Fondu. Fond představuje významný centrální zdroj, který se podílí na uplatňování státní ekologické politiky a aproximační strategie MŽP. Konzultační, poradenské a kontrolní činnosti a příjem žádostí o podporu provádějí krajská pracoviště.

Ke konci roku 2004 bylo v národním programu zaregistrováno 88 žádostí o podporu v oblasti ochrany vod ve výši 1 958 113 tis. Kč (půjčka 405 080 tis. Kč, dotace 1 553 032 tis. Kč) na opatření s celkovými náklady 2 588 386 tis. Kč a 2 žádosti o dotaci ve výši 25 369 tis. (celkové náklady opatření 31 712 tis. Kč) z Programu obnovy (odbah-

nění, vysušení, vyčištění) nebo výstavby kanalizační sítě a ČOV na územích postižených povodní.

Fond na základě Usnesení vlády č. 149 ze dne 14. 2. 2001 ke koordinačním a implementačním strukturám nástroje Instrument for Structural Policies for Pre-accession (dále jen „ISPA“) od roku 2001 do data přistoupení ČR k EU byl implementační agenturou v rámci realizace projektů ISPA. Členstvím v EU vznikl ČR nárok na čerpání dotací z Fondu soudržnosti. Rámec pro poskytování pomoci byl ustanoven na základě usnesení vlády č. 125/2004. Žádný projekt ISPA nebyl dokončen ke dni 1. 5. 2004, proto jsou tyto projekty považovány za projekty Fondu soudržnosti. Označení „ISPA“ odlišuje projekty schválené Evropskou komisí před 1. 5. 2004. Prioritou nástrojů ISPA a Fondu soudržnosti je především podpora opatření ve vodo hospodářské oblasti, zejména pak nakládání s odpadními vodami.

Náklady na realizaci projektů Fondu soudržnosti nesmí být nižší než 10 mil. EUR (ISPA 5 mil. EUR). SFŽP se podílí nejen na přípravě a implementaci projektů ISPA a Fondu soudržnosti, ale zároveň i na financování předprojektových nákladů a na spolufinancování realizace těchto projektů. Na spolufinancování programu ISPA/Fond soudržnosti ve složce „voda“ finanční výdaje Fondu činily v roce 2002 celkem 10 516 tis. Kč, v roce 2003 pak 11 287 tis. Kč a v roce 2004 pak 28 484 tis. Kč (27 995 tis. Kč dotace, 489 tis. Kč půjčka).

Fond se zároveň podílel na implementaci 13 projektů schválených Evropskou komisí v roce 2002 na odstraňování následků povodní s celkovými náklady 17,71 mil. EUR (549,12 mil. Kč), podpořených z programu ISPA částkou 14,62 mil. EUR (466,75 mil. Kč). K 31. 12. 2004 byla schválena Evropskou komisí závěrečná zpráva.

V roce 2004 byl Evropskou komisí schválen projekt Technické asistence (Operační program Infrastruktura, priorita 4), kterým byla poskytnuta ČR pomoc s přípravou a realizací projektů ISPA a Fondu soudržnosti (celkové náklady 2,25 mil. EUR, dotace Evropské komise 1,69 mil. EUR).

Fond je zprostředkujícím subjektem a platební jednotkou pro Operační program Infrastruktura (dále jen „OPI“), který je financován z Evropského fondu pro regionální rozvoj (dále jen „ERDF“). V rámci I. Výzvy OPI ke konci roku 2004 bylo podáno 91 žádostí o podporu v programu 3.2 „Zlepšování infrastruktury ve vodním hospodářství“ s celkovými náklady 5 561 186 tis. Kč, požadovanou dotací ERDF 4 089 706 tis. Kč a požadovanou podporou z Fondu 1 410 633 tis. Kč (dotace 1 279 529 tis. Kč, půjčka

131 104 tis. Kč) a dotací na projektovou dokumentaci 68 480 tis. Kč.

Usnesením vlády ČR č. 617 ze dne 23. 6. 2003 bylo schváleno využití prostředků ze zdrojů Housing Guaranty Program (spravovaných Městskými finančními společnostmi, a.s. – MUFIS) až do výše 500 mil. Kč za úrokovou sazbu 2,5 % na finanční podporu projektů přispívajících k ochraně a zlepšování životního prostředí. V průběhu roku 2003 bylo z úvěru vyčerpáno 335 237 tis. Kč a splátka úroků činila 103,9 tis. Kč, v roce 2004 byl úvěr dočerpán, splátka úroků dosáhla výše 9 580 tis. Kč. Prostředky byly použity výhradně na financování půjček.

Ve sledovaném období Fond zajistil plynulé poskytování finančních prostředků na akce smluvní podpory dle interních pravidel (tzv. fakturační princip), včetně krytí provozních nákladů Kanceláře Fondu a mandatorních výdajů.

Příjmy Fondu jsou tvořeny především z plateb a poplatků za znečišťování životního prostředí a splátek půjček. Od roku 1994 do roku 1998 dalším příjmem byly prostředky z Fondu národního majetku pro Program ozdravení ovzduší. V roce 2004 pro dlouhodobé neplnění příjmů z poplatků a plateb byl 3. 12. 2004 rozpočet aktualizován (původně předpokládané příjmy 3 534,7 mil. Kč) a plnění zdrojové části k 31. 12. 2004 pak bylo naplněno na 107,7 %. Skutečné příjmy Fondu ve výši 2 955,4 mil. Kč oproti rozpočtovaným (2 744,7 mil. Kč) stouply o 210,7 mil. Kč. Ve složce ochrana vod rozdíl mezi aktualizovaným rozpočtem (410,0 mil. Kč) a skutečnými příjmy u poplatků za vypouštění odpadních vod (425,3 mil. Kč) činil 15,3 mil. Kč, tj. plnění na 103,7 %; příjem z plateb za odběry podzemní vody byl naplněn na 118,1 % (rozpočet 350,0 mil. Kč, skutečnost 413,5 mil. Kč). K neplnění původního rozpočtu došlo vlivem přechodu agendy z krajských úřadů zpět na ČIŽP. Je pravděpodobné, že se na neplnění podílí i platební nekázeň, případně nedostatečná kontrola ze strany jednotlivých finančních úřadů a následný odvod finančních prostředků do Fondu. Finanční úřady ze zákona odmítly sdělovat Fondu jednotlivé neplatby s odkazem na povinnost mlčenlivosti. Ve výdajové části rozpočtu byly upraveny výdaje Fondu, a to do výše limitu 4 224,3 mil. Kč, stanoveném Usnesením vlády č. 662 ze dne 7. 7. 2004.

Příjmy ve složce „voda“ v roce 2004 dosáhly výše 1 604 493 tis. Kč, výdaje 2 031 413 tis. Kč, včetně spolufinancování projektů ISPA 28 484 tis. Kč (dotace 27 995 tis. Kč, půjčka 489 tis. Kč). Z celkové realizované podpory z Fondu v roce 2004 (bez Kanceláře Fondu) připadlo na ochranu vod 49,8 % finančních prostředků (2 031 413 tis. Kč, včetně 28 484 tis. Kč na spolufinancování projektů ISPA).

Nejvyšší objem finančních prostředků v oblasti ochrany vod byl směřován do Středočeského a Jihomoravského kraje.

Z hlediska skladby příjemců obdržely nejvyšší podporu na ochranu vod ve výši 1 732 087 tis. Kč obce (85,3 % z celkové podpory), po nich pak veřejné rozpočty (228 441 tis. Kč, tj. 11,2 %). K nejvýznamnějším konkrétním příjemcům podpory z hlediska uvolněných prostředků ke konci roku 2004 patří město Sobotka (kanalizace a ČOV – dotace 37,8 mil. Kč, půjčka 12,6 mil. Kč, celkem 50,4 mil. Kč), obec Čejkovice (odkanalizování obce a ČOV – dotace 38,1 mil. Kč, půjčka 6,8 mil. Kč, celkem 44,9 mil. Kč), Hlavní město Praha (sanační práce na ČOV a kanalizacích – dotace 36,1 mil. Kč), obec Kunice (kanalizace a ČOV – dotace 28,2 mil. Kč, půjčka 7,3 mil. Kč, celkem 35,5 mil. Kč), svazek obcí Mladějovice, Komárov a Řídeč (ČOV a kanalizace obcí – dotace 35,0 mil. Kč), obec Drnovice (kanalizace a ČOV – dotace 29,0 mil. Kč půjčka 5,4 mil. Kč, celkem 34,4 mil. Kč), obec Troubsko (kanalizace 1. a 2. část – dotace 23,7 mil. Kč, půjčka 7,9 mil. Kč, celkem 31,6 mil. Kč).

V roce 2004 bylo vydáno 58 kladných Rozhodnutí (národní programy) o podpoře výstavby ČOV a kanalizací. Celkové náklady na realizaci jednotlivých akcí činí 1 392,5 mil. Kč. Poskytnuté podpory ve výši 1 057 mil. Kč umožní likvidaci znečištění ve výši 1 644,78 t CHSK a 789,68 tun nerozpuštěných látek za rok.

V OPI bylo vydáno 44 kladných Rozhodnutí – 33 na podporu vybudování a modernizaci ČOV a rozšíření kanalizačních systémů (OPI 3.2 A) a 11 na zásobování obcí pitnou vodou (OPI 3.2. B). Celkové náklady u akcí v OPI 3.2 A činí 2 199,8 mil. Kč, investiční podpora 277,4 mil. Kč a podpora na vypracování projektové dokumentace 17,4 mil. Kč z Fondu a příspěvek ERDF 1 649,8 mil. Kč. Podpora umožní likvidaci znečištění ve výši 1 858,18 t CHSK a 872,53 t nerozpuštěných látek za rok. Celkové náklady OPI 3.2. B dosahují výše 319,2 mil. Kč, podpora Fondu 40,1 mil. Kč a 3,1 mil. Kč na projektovou dokumentaci a 237,6 mil. Kč příspěvek ERDF.

Priznání definitivní podpory v průběhu roku 2004 u 106 akcí přinese snížení znečištění ve výši 3 534,4 t CHSK, 3 628,5 t BSK₅ a 1 494,2 t nerozpuštěných látek. Skutečné snížení CHSK a BSK₅ oproti smlouvám o podpoře bylo vyšší o 9,2 % a 11,5 %, nerozpuštěných látek nižší o 25,6 %. Ve smlouvách uváděné ekologické efekty vycházejí z kapacity budovaného zařízení na likvidaci znečištění vypouštěného do povrchových vod. Fond při uzavření závěrečného vyhodnocení akce požaduje splnit hodnoty uváděných ekologických efektů na 80 %, uvažuje

Tabulka 7.3.1 Celkové podpory SFŽP realizované v roce 2004

Subjekt podpory	Dotace		Půjčka		Podpora celkem	
	tis. Kč	podíl	tis. Kč	podíl	tis. Kč	podíl
	ve ISPA	(%)	ve ISPA	(%)	ve ISPA	(%)
Podnikatelské subjekty - právnické osoby	15 747	1,0	24 504	6,8	40 251	2,0
Občanská sdružení	65	0	0	0	65	0
Neziskové a podobné organizace	2 437	0,1	1 212	0,3	3 649	0,2
Státní rozpočet	3 760	0,2	0	0	3 760	0,2
Jiné veřejné rozpočty	23 160	1,4	0	0	23 160	1,1
Obce	1 421 809	85,2	310 278	85,4	1 732 087	85,3
Veřejný rozpočet	201 163	12,1	27 278	7,5	228 441	11,2
Celkem	1 668 141	100,0	363 272	100,0	2 031 413	100,0

Pramen: SFŽP, VÚV T.G.M.

se 20 % jako rezervní kapacita pro budoucí rozvoj obce.

Podpory realizované ze SFŽP ve složce voda v roce 2004 uvádí Tabulka 7.3.1.

7.4 Finanční podpory z mezinárodních zdrojů

Zahraniční zdroje formou několika fondů umožnily realizaci řady investic vodohospodářského charakteru i v roce 2004.

Pokračovaly práce na rozšíření kanalizačního systému v Ostravě. V rámci programu ISPA, respektive po vstupu ČR do EU Fondu soudržnosti, bylo na tuto akci z uvedených zahraničních fondů poskytnuto 3 119 tis. EUR (téměř 97 mil. Kč), konečnému příjemci pak bylo z Národního fondu na tuto akci refundováno celkem 4 208 tis. EUR. Dále bylo 2 496 tis. EUR (přes 77 mil. Kč) ze zahraničních fondů proinvestováno v Brně na rozsáhlých akcích v rámci kanalizačního systému města. V tomto případě bylo podle podkladů z MF na účet konečného příjemce převedeno celkem 6 057 tis. EUR.

Z fondů PHARE – CBC byla v rámci přeshraniční spolupráce financována řada investičních akcí. Tento fond přispěl na zlepšení hydrologických a ekologických podmínek řek Ohře a Labe ve výši 572 tis. EUR (téměř 18 mil. Kč), v rámci akce Perninský vrch 921 tis. EUR (28,5 mil. Kč) a příspěvek na Chodskou ligu, věnovaný zlepšení čištění odpadních vod, činil 1 233 tis. EUR (38 mil. Kč). Mezi další akce spojené s budováním, rekonstrukcí a intenzifikací čistíren odpadních vod a kanalizačních systémů patří ČOV v Břeclavi s příspěvkem ve výši 434 tis. EUR (přes 13 mil. Kč), ČOV v Hovořanech s příspěvkem ve výši 546 tis. EUR (téměř 17 mil. Kč), kanalizační systém v Litoměřicích s příspěvkem z evropského fondu ve výši 661 tis. EUR (přes 20 mil. Kč), rekonstrukce ČOV v Aši s příspěvkem 1 113 tis. Kč (34,5 mil. Kč) a na ČOV na Pradědu bylo poskytnuto 740 tis. EUR (téměř 23 mil. Kč).

V rámci projektu PHARE – LSIF byla dokončena rekonstrukce kmenových stok v Brně, kde byl v roce 2004 již pouze zúčtován doplatek z fondu ve výši 346 tis. EUR, což odpovídá částce přes 10 mil. Kč. Akce, dosud financované v rámci Programu malých infrastrukturálních projektů, rokem 2004 skončily a bylo uzavřeno jejich financování.

Z půjčky poskytnuté ČR EIB byl financován podprogram 229 113 a program 229 060.

V rámci podprogramu 229 113 byly vynaloženy prostředky EIB ve výši 1 050,683 mil. Kč, zbývající podpory ve výši 17,469 mil. Kč, na úhradu DPH pro ZVHS, byly poskytnuty ze státního rozpočtu.

V rámci programu 229 060 byly vynaloženy prostředky EIB ve výši 269,989 mil. Kč, zbývající podpory ve výši 524,702 mil. Kč byly poskytnuty ze státního rozpočtu a státních finančních aktiv.

V rámci operačního programu „Rozvoj venkova a multifunkční zemědělství“, bylo ve 2. kole v podopatřeních týkajících se vodního hospodářství, tj. 2.1.2. - Obnova potenciálu a zachování zemědělské krajiny a 2.1.3. - Řízení a zajištění funkčnosti zemědělských vodních zdrojů, předloženo 17 žádostí, z nichž je schváleno 12, o celkovém objemu podpor ve výši téměř 55,053 mil. Kč, z toho z prostředků EU ve výši téměř 41,290 mil. Kč a z národních zdrojů ve výši přes 13,763 mil. Kč. Podpory jsou poskytovány ve výši 100 % přijatelných výdajů. Tyto prostředky budou poskytnuty investorům až po ukončení akcí v následujících letech.

Tyto podpory jsou rozděleny na 5 akcí „pořízení a obnova staveb k vodohospodářským melioracím pozemků“, a to ve výši téměř 36,864 mil. Kč, a dále na 7 akcí „obnova a rekonstrukce rybníků a zemědělských vodních nádrží, které neslouží k chovu ryb za účelem podnikání, rekonstrukce jejich bezpečnostních přelivů a výpustných zařízení, včetně příslušenství těchto objektů“, a to ve výši přes 18,189 mil. Kč.

8.

LEGISLATIVNÍ OPATŘENÍ

8.1 Novelizace zákona o vodách a o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu

- Od 23. ledna 2004 je účinná tzv. „euronovela“ zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, provedená zákonem č. 20/2004 Sb.

„Euronovela“ vodního zákona, přijatá dne 11. prosince 2003 včetně jejího významu pro harmonizaci českého práva s právem Evropských společenství byla popsána v loňské Zprávě o stavu vodního hospodářství za rok 2003. Byla zároveň impulsem pro novelizaci a doplnění prováděcích právních předpisů uvedených v kapitole 8.2.

- V roce 2004 došlo též ke dvěma změnám zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů.

V prvním případě bylo zákonem č. 20/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů, doplněno znění § 20 odst. 6 tak, že výjimka ze zpoplatnění srážkových vod se týká i srážkových vod z drah celostátních a regionálních s účinností od 23. ledna 2004. Ve druhém případě byl zákonem č. 167/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů, doplněn v § 6 odst. 11, který se týká povolování k provozování vodovodů a kanalizací pro veřejnou potřebu subjekty z členských států ES nebo jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor s účinností od 1. května 2004.

Povodí Moravy - vodní dílo Znojmo

Povodí Labe - vodní dílo Přelouč

V průběhu celého roku 2004 byl připravován návrh zákona, kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů a další související zákony. Po všech náležitých připomínkových řízeních a jejich vypořádání byl tento návrh předán 29. prosince 2004 do vlády ČR ke schválení.

8.2 Prováděcí předpisy k zákonu o vodách a další související předpisy

■ V roce 2004 probíhala příprava a vydávání prováděcích předpisů podle zmocnění upravených novelou zákona o vodách zákonem č. 20/2004 Sb.

Ve Sbírce zákonů ČR byly během roku 2004 publikovány tyto prováděcí předpisy:

- Vyhláška č. 125/2004 Sb., kterou se stanoví vzor poplatkového hlášení a vzor poplatkového přiznání pro účely výpočtu poplatku za odebrané množství podzemní vody,
- Vyhláška č. 390/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 292/2002 Sb., o oblastech povodí,
- Vyhláška č. 391/2004 Sb., o rozsahu údajů v evidencích stavu povrchových a podzemních vod a o způsobu zpracování, ukládání a předávání těchto údajů do informačních systémů veřejné správy, která zrušila vyhlášku č. 139/2003 Sb.,
- Vyhláška č. 619/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 7/2003 Sb., o vodoprávní evidenci,
- Vyhláška č. 620/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 432/2001 Sb., o dokladech žádosti o rozhodnutí nebo vyjádření a o náležitostech povolení, souhlasů a vyjádření vodoprávního úřadu, ve znění vyhlášky č. 195/2003 Sb.

V průběhu roku 2004 probíhala příprava novely nařízení vlády Nařízení vlády č. 71/2003 Sb., o stanovení povrchových vod vhodných pro život a reprodukci původních druhů ryb a dalších vodních živočichů a o zjišťování a hodnocení stavu jakosti těchto vod, k doplnění programu opatření ke snížení znečištění těchto vod, novely Nařízení vlády č. 103/2003 Sb., o stanovení zranitelných oblastí a o používání a skladování hnojiv a statkových hnojiv, střídání plodin a provádění protierozních opatření, doplněním o akční program vycházející ze zásad správné zemědělské praxe. Dále byla připravena novela vyhlášky č. 140/2003 Sb., o plánování v oblasti vod, zohledňující úpravu zmocnění euronovelou vodního zákona.

■ Nepřímě se oblasti ochrany vod a vodního hospodářství dotýkají rovněž následující právní předpisy vydané v roce 2004:

■ zákon č. 82/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií), ve znění pozdějších předpisů,

■ zákon č. 93/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí),

■ zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství),

■ zákon č. 168/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů,

■ zákon č. 188/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,

■ vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství),

■ zákon č. 218/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a o stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 219/2000 Sb., o majetku ČR a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů,

■ zákon č. 319/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 200/1994 Sb., o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, ve znění pozdějších předpisů,

■ zákon č. 349/2004 Sb., úplné znění zákona č. 353/1999 Sb., o prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami a chemickými přípravky a o změně zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o prevenci závažných havárií), jak vyplývá z pozdějších změn,

■ zákon č. 460/2004 Sb., úplné znění zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, jak vyplývá z pozdějších změn,

■ zákon č. 500/2004 Sb., správní řád,

■ zákon č. 501/2004 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím správního řádu,

■ vyhláška č. 502/2004 Sb., kterou se mění vyhláška MŽP a MZD č. 376/2001 Sb., o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů,

■ vyhláška č. 503/2004 Sb., kterou se mění vyhláška MŽP č. 381/2001 Sb., kterou se stanoví Katalog odpadů, Seznam nebezpečných odpadů a seznamy odpadů a států pro účely vývozu, dovozu a tranzitu odpadů a postup při udělování souhlasu k vývozu, dovozu a tranzitu odpadů (Katalog odpadů),

■ vyhláška č. 504/2004 Sb., kterou se mění vyhláška MŽP č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě,

■ vyhláška č. 572/2004 Sb., kterou se stanoví forma a způsob vedení evidence podkladů nezbytných pro ohlašování do integrovaného registru znečišťování.

■ Pro činnost vodoprávních úřadů, správců vodních toků a uživatelů vody byly v roce 2004 vydány 3 metodické pokyny:

■ Metodický pokyn MZe č. j. 4784/2004-7300 ze dne 1. února 2004 pro předkládání dokladů při nakládání s majetkem státu, tj. pozemky, stavby a jejich příslušenstvím, se kterým je ZVHS příslušná hospodařit.

■ Metodický pokyn MZe č. j. 30157/2004-16300 ze dne 4. srpna 2004 k postupu a podmínkám udělování pověření MZe pro provádění technickobezpečnostního dohledu nad vodními díly a zpracování posudků pro zařazení vodních děl do kategorie z hlediska technickobezpečnostního dohledu.

■ Metodický pokyn MZe č. j. 43656/2004-16000 ze dne 10. prosince 2004, k postupu státních podniků Povodí při poskytování náhrad za omezení užívání nemovitostí v ochranných pásmech vodních zdrojů dle § 30 odst. 9 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

8.3 Prováděcí a vnitřní předpisy k zákonu o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu

Dne 23. března 2004 byla schválena vyhláška č. 146/2004 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů. Novela upravuje ustanovení týkající se vybraných údajů majetkové a provozní evidence

Povodí Labe - Dolní Zálezly

vodovodů a kanalizací, smluvní vztah mezi vlastníkem vodovodu nebo kanalizace a odběratelem, zapsání technických auditorů do seznamu vedeného MZe a zpřesňuje texty umožňující různý výklad.

8.4 Kontrola výkonu státní správy v oblasti vodního hospodářství

Systém kontroly krajů a hlavního města ústředními správními úřady vychází z usnesení vlády ČR č. 554+P ze dne 4. července 2003.

Pro rok 2004 byly Ministerstvem vnitra (dále jen „MV“) na základě usnesení vlády ČR č. 554+P pro kontrolu výkonu státní správy určeny následující krajské úřady (včetně termínu provedené kontroly):

Vlastní výkon kontrolní činnosti na úseku vodního hospodářství byl realizován pracovníky odboru státní správy ve vodním hospodářství a správy povodí MZe na základě pověření vrchního ředitele úseku vodního hospodářství.

Tabulka 8.4.1 Kontrola výkonu státní správy prováděná MZe v roce 2004

Kraj	Termín kontroly
Jihomoravský	26. 10. 2004
Královéhradecký	10. 5. 2004
Olomoucký	25. 3. 2004
Plzeňský	20. 9. 2004
Středočeský	15. 12. 2004
Ústecký	12. 2. 2004

Pramen: MZe

Vzhledem k zákonné kompetenci dané MZe za účelem provedení příslušné kontroly bylo především prověřováno naplňování povinností krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy svěřených jim jednotlivými právními předpisy – zejména vodním zákonem, zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů,

dále pak zákonem č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů.

Na jedné straně tak kontrola směřovala do oblasti vlastního fungování příslušného věcně zaměřeného odboru, do jehož působnosti byla problematika vodního hospodářství zařazena. Na druhé straně byla provedena kontrola u náhodně vybraných spisů, jež byly vydány v rozhodném období, které bylo stanoveno pro termín konání kontroly v roce 2004 na roky 2002 a 2003.

Výkon státní správy na úseku vodního hospodářství prováděný krajskými úřady a Magistrátem hl. m. Prahy byl shledán na velmi dobré úrovni s tím, že byla patrná tendence ve zvyšování kvality procesů i výsledků jednotlivých řízení. V rámci kontrol nebyla zjištěna žádná závažná pochybení, která by vyvolala uložení nápravného opatření. Drobné nedostatky (administrativního) charakteru byly dotčeným pracovníkům vysvětleny a do budoucna vyloučeno jejich opakování. Pozitivně byla ve velké míře oceněna především spolupráce krajských úřadů a Magistrátu hl. m. Prahy s podřízenými vodoprávními úřady. MZe však zúčastněné orgány upozornilo, že tento veskrze kladný přístup správních úřadů je třeba doplnit též kontrolní činností, která nadále zůstává nedílnou součástí metodicky vedeného přístupu k nižším vodoprávním úřadům.

Kromě výše uvedené kontrolní činnosti byl MZe jako ústředním vodoprávním úřadem prováděn též vrchní vodoprávní dozor zakotvený v ustanovení § 111 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů. V jeho rámci bylo provedeno 5 kontrol krajských úřadů a 7 kontrol obecních úřadů obcí s rozšířenou působností. Zejména při výkonu státní správy obecními úřady obcí s rozšířenou působností byly zaznamenány signály o nedostatecích či potenciálních rezervách těchto vodoprávních úřadů s ohledem na platnou právní úpravu. Zjištěné nedostatky proto byly MZe konstatovány s požadavkem na jejich nevyhnutelnou budoucí eliminaci.

Kontrolní akce ze strany MŽP byly orientovány v převážné míře na metodickou pomoc nižším správním úřadům.

9.

PLÁNOVÁNÍ V OBLASTI VODNÍHO HOSPODÁŘSTVÍ

9.1 Plánování v oblasti vod

V roce 2004 již probíhaly přípravné práce na tvorbě plánů oblastí povodí. Zároveň byla ukončena transpozice směrnic Evropských společenství do českého právního řádu. Na konci roku 2003 byla přijata tzv. „Euronovela“ vodního zákona, která vyšla ve Sbírce zákonů pod číslem 20/2004 Sb. V návaznosti na tuto novelu vodního zákona byla připravena novela vyhlášky č. 292/2002 Sb., o oblastech povodí, která vyšla ve Sbírce zákonů pod číslem 390/2004 Sb. MZe ve spolupráci s MŽP a MV připravilo v závěru roku novou vyhlášku č. 142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod, jež platí od 1. 5. 2005. MŽP zahájilo práce na přípravě vyhlášky o vymezení a hodnotícím systému vodních útvarů a o programech pro zjišťování a hodnocení stavu vod (monitorování), přijetí této vyhlášky se předpokládá v druhé polovině roku 2005.

Se vstupem do EU dne 1. 5. 2004 musela též ČR začít plnit závazky vyplývající z členství. V případě plánování v oblasti vod se jedná zejména o stanovení kompetentních úřadů a administrativního uspořádání podle čl. 3 Směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a rady ustavující rámec činností společenství v oblasti vodní politiky (Rámcová směrnice) a provedení charakterizace oblastí povodí podle článku 15 této směrnice. Kompetentními úřady v ČR jsou na národní úrovni (s celostátní působností) MŽP pro proces implementace směrnice a reporting a MZe pro plánování v oblasti vod. Na regionální úrovni jsou kompetentními úřady příslušné krajské úřady a Magistrát hlavního města Prahy. ČR odeslala 22. 6. 2004 Evropské komisi reportingovou zprávu o administrativním uspořádání v ČR.

Na úrovni oblastí povodí byl hlavní náplní činnosti proces tzv. charakterizace oblastí povodí sestávající z analýzy charakteristik oblastí povodí, posouzení dopadů lidské činnos-

Povodí Labe - řeka u Týnce nad Labem

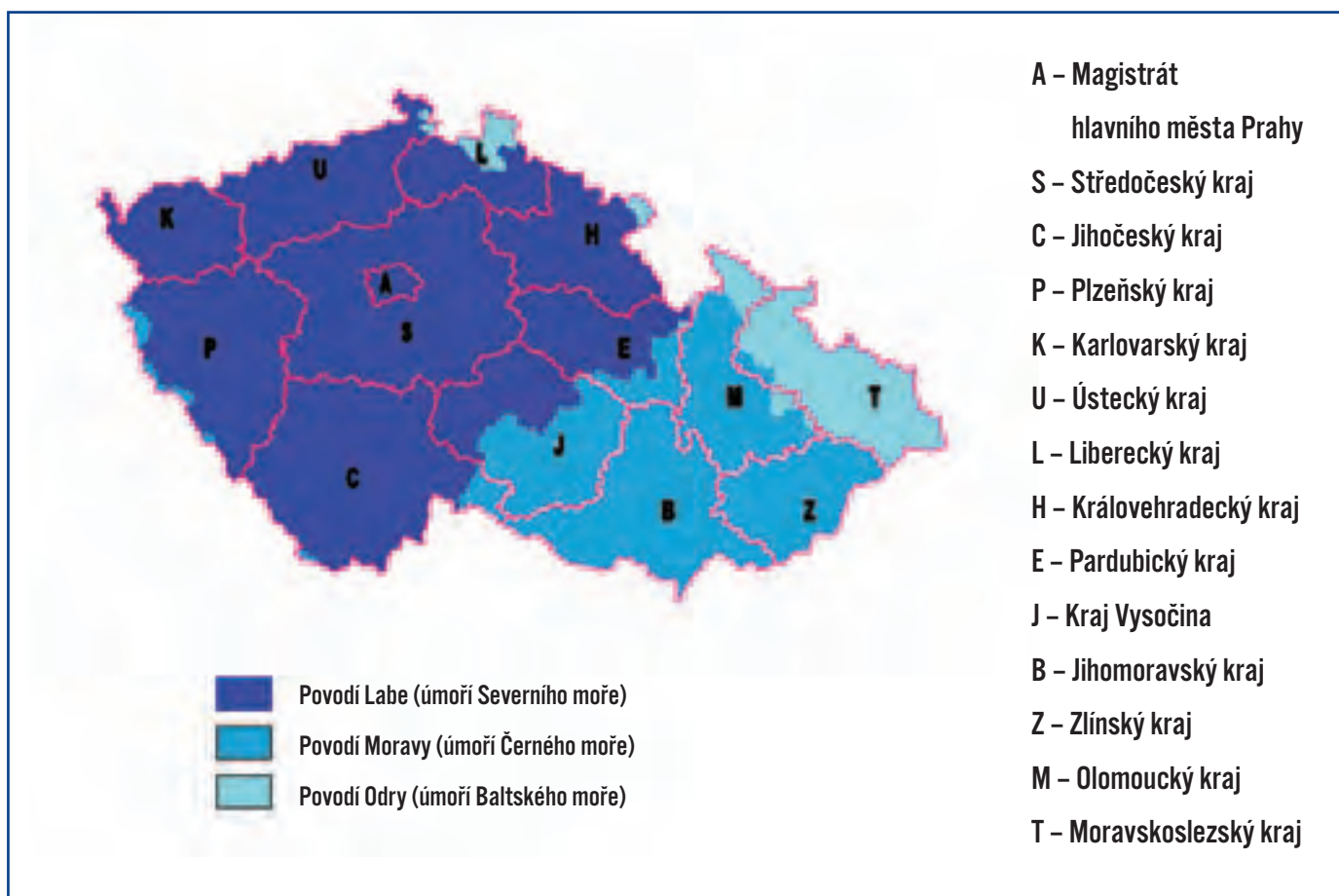
ti na stav povrchových a podzemních vod a ekonomická analýza užívání vod a zpracování registru chráněných území. O výsledcích charakterizace povodí jednotlivé členské státy předaly Evropské komisi do 22. 3. 2005 zprávu. Proces charakterizace oblastí povodí zajišťovali jednotliví správci povodí ve spolupráci s příslušnými krajskými úřady. Pro podporu této činnosti byl vydán společný Metodický návod odboru vodohospodářské politiky MZe a odboru ochrany vod MŽP. Pro sjednocení výstupů o charakterizaci oblastí povodí byla připravena Maketa zprávy 2005 o charakterizaci oblasti povodí. Harmonizaci prováděných činností zajišťovala na národní úrovni Komise pro plánování v oblasti vod při MZe a na úrovni oblastí povodí pak příslušné komise pro plán oblasti povodí.

V červnu 2004 došlo k revizi vymezení vodních útvarů v ČR, která vymezila 1 103 vodních útvarů povrchových vod a 161 útvarů podzemních vod. Z 1 103 útvarů povrchových vod je 1 028 útvarů tekoucích vod (ka-

tegorie řeka) a 75 útvarů stojatých vod (kategorie jezero). Na území ČR se nacházejí 3 vodní útvary vymezené jako umělé vodní útvary. Jedná se o zbytkovou důlní jámu Barbora (kategorie jezero), Novou řeku v jižních Čechách (kategorie řeka) a Heřmanický rybník (kategorie jezero). V rámci posouzení dopadů lidské činnosti na stav vod bylo 628 vodních útvarů povrchových vod předběžně vymezeno jako silně ovlivněné vodní útvary, 600 vodních útvarů povrchových vod a 30 vodních útvarů podzemních vod bylo vymezeno jako rizikové a 460 útvarů povrchových vod jako nejisté z hlediska dosažení environmentálních cílů v roce 2015.

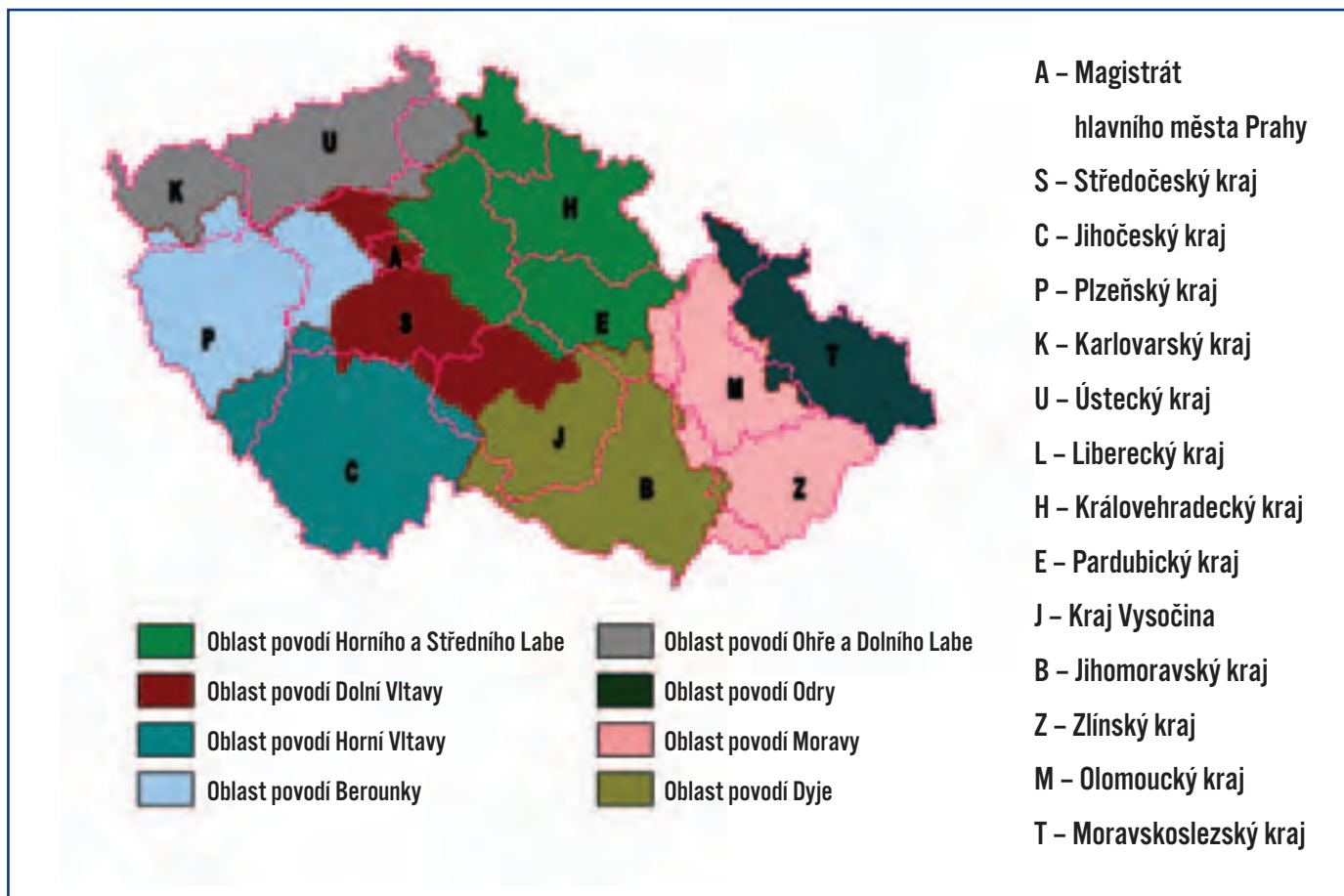
V rámci ekonomické analýzy užívání vod byl zpracován tzv. Základní scénář vývoje v oblasti vod do roku 2015 na národní úrovni a na úrovni jednotlivých oblastí povodí a dále byla provedena úvodní analýza návratnosti nákladů za vodohospodářské služby. Návratnost nákladů na správu povodí a správu vodních toků činí 51,4 %, návrat-

Obr. 9.1.1. Působnost krajských úřadů ve vztahu k hlavním povodím ČR

Pramen: MZe

Obr. 9.1.2 Působnost krajských úřadů ve vztahu k příslušným oblastem povodí

Pramen: MZe

nost nákladů v oblasti vodovodů a kanalizací činí 96,4 %.

Do registru chráněných území byla v souladu s Rámcovou směrnicí zahrnuta místa odběrů pro lidskou potřebu, území vyhrazená jako rekreační vody a vody ke koupání, území citlivá na živiny a území vyhrazená pro ochranu stanovišť a druhů (NATURA 2000). V ČR bylo vymezeno 143 míst určených k odběru pro lidskou potřebu z povrchových vod a 2 035 míst k odběru podzemních vod s kapacitou > 10 m³/den nebo pro 50 a více osob a 122 míst z povrchových vod a 1 017 míst z podzemních vod s kapacitou > 100 m³/den. Dále bylo vymezeno 128 koupacích oblastí a 102 koupališť ve volné přírodě.

Součástí charakterizace oblastí povodí byla též příprava podkladů pro mezinárodní komise na ochranu Labe, Dunaje a Odry. Na základě těchto podkladů, jejichž shromažďování probíhalo souběžně s charakterizací oblastí povodí, byly jednotlivými komisemi připraveny Zprávy o charakterizaci mezinárodních povodí příslušných řek.

Plány oblastí povodí, jež mají být zpracovány a schváleny do 22. prosince 2009, budou muset zahrnout i opatření, jež jsou vyvolána dalšími směrnicemi Evropských společenství v oblasti vod a životního prostředí. Kromě Rámcové směrnice se nezastavily práce ani na transpozici a implementaci Směrnice 78/659/EHS Rady o kvalitě sladkých povrchových vod vyžadujících ochranu nebo zlepšení za účelem podpory života ryb. Rok 2004 proběhl ve znamení přípravy programu snížení znečištění výše zmíněných vod, který je dle § 35 odst. 1 vodního zákona třeba vyhlásit nařízením vlády. V rámci tohoto programu byla navržena opatření, která by měla napomoci plnění hodnot přípustného znečištění vod, které požadované limity nesplňují a udržet kvalitu vody tam, kde v současné době nejsou imisní standardy překročeny. Tzv. „rybí vody“ byly v roce 2004 monitorovány v nezměněném rozsahu oproti předchozím letům. Ve vyhodnoceném dvouletí 2002 - 2003 došlo oproti předchozímu období ke zhoršení stavu. Výsledky lze přičíst nadprůměrně teplým rokem a vlivům povodně 2002.

Rok 2004 byl prvním rokem realizace plánů pro zlepšování jakosti surové vody pro vytípané zdroje povrchové vody. Navržená opatření jsou zaměřena k zajištění kvalitativních požadavků kladených na povrchové vody určené pro veřejné zásobování v souladu se zlepšováním životního prostředí. Zpracování plánů zajistilo MZe u podniků Povodí v součinnosti s příslušnými provozovateli i vlastníky vodovodů, na základě povinnosti vyplývající ze zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vo-

Povodí Labe - řeka Jizera

dovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, jež transponoval Směrnicí 75/440/EHS Rady o požadované jakosti povrchové vody určené pro odběr vody pitné v členských státech.

9.2 Plány rozvoje vodovodů a kanalizací pro území krajů

V roce 2004 MZe jako spoluobjednatel krajských Plánů rozvoje vodovodů a kanalizací (dále jen „PRVKÚK“) kontrolovalo dodržování podmínek zpracování PRVKÚK daných zákonem č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, prováděcí vyhláškou č. 428/2001 Sb. k tomuto zákonu, metodickým pokynem MZe č. j. 10 534/2002-6000, materiály zpracovanými a vydanými MZe a v platných smlouvách o dílo a v jejich dodatcích.

V § 4 odst. 3 zákona č. 274/2001 Sb. je mimo jiné povinnost kraje projednat návrh PRVKÚK před jeho schválením vždy s MZe, případně s MZd a s MŽP, pokud se PRVKÚK dotýká ochranných pásem přírodních léčivých zdrojů, zdrojů přírodních minerálních vod ryzích a přírodních léčebných lázní a lázeňských míst, resp. chráněných území a ochranných pásem v oblasti ochrany životního prostředí.

S ohledem na stav rozpracovanosti jednotlivých návrhů PRVKÚK a konečným termínům projednávání a schvalování zastupitel-

stvy kraje, zpracovalo a vydalo MZe na doporučení krajů dne 5. května 2004 návod pod č. j. 17743/2004-16330 - „Postup projednávání podle zákona o vodovodech a kanalizacích s MZd, s MŽP a s MZe“. Materiál byl vydán k zajištění jednotného postupu ve všech krajích. Rovněž uvedl kdy a za jakých podmínek vydá MZe konečné stanovisko k PRVKÚK. Materiál byl dne 5. května 2004 zaslán dopisem MZe č. j. 18442/2004-16330 všem ředitelům krajských úřadů a vedoucím příslušného odboru krajského úřadu stejně jako všem zhotovitelům PRVKÚK s žádostí o dodržení stanovených postupů projednání návrhu PRVKÚK s těmito ministerstvy.

Koordinační činnost MZe měla za cíl zajistit takovou úroveň a uspořádání zpracování jednotlivých PRVKÚK, aby bylo možné jejich maximální využití při zpracování Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací ČR.

V období od září do konce roku 2004 byly PRVKÚK schváleny zastupitelstvy ve Středočeském, Jihočeském, Libereckém, Královéhradeckém, Pardubickém, Jihomoravském, Zlínském a Moravskoslezském kraji a v kraji Vysočina. V Olomouckém kraji byl PRVKÚK schválen pouze radou kraje a zastupitelstvem kraje byl vzat na vědomí.

V hlavním městě Praze, Plzeňském, Karlovarském a v Ústeckém kraji bude PRVKÚK schvalován zastupitelstvy těchto krajů v prvních měsících roku 2005.

10.1. Mezinárodní spolupráce na hraničních vodách

■ Mezinárodní spolupráce na hraničních vodách s Německem, Rakouskem, Polskem a Slovenskem úspěšně pokračovala i v roce 2004.

Ve dnech 22. – 24. září 2004 se v Českém Krumlově v ČR uskutečnilo **7. zasedání Česko-německé komise pro hraniční vody** (Komise). Ta projednala výsledky 6. zasedání Stálého výboru pro bavorský hraniční úsek, které se konalo ve dnech 3. – 5. května 2004 a 6. zasedání Stálého výboru pro saský hraniční úsek, které se konalo ve dnech 16. – 18. června 2004. Komise se zabývala úkoly spojenými s realizací Rámcové směrnice na hraničních vodách, byla projednána spolupráce se Stálou česko-německou hraniční komisí, problematika seznamu hraničních vod, otázky spojené s pokračováním prací na odstraňování povodňových škod ze srpna 2002 v saském úseku státních hranic.

Na tomto zasedání byla též projednána problematika stabilního havarijního profilu na hraničním vodním toku Labe a byl upřesněn postup při projednávání a stanovení „Zásad pro koordinaci při správních řízeních“ v souladu s článkem 5, odstavcem 1, písmenem g), Smlouvy mezi ČR a Spolkovou republikou Německo o spolupráci na hraničních vodách v oblasti vodního hospodářství ze dne 12. prosince 1995 (dále jen „Smlouva“), „Zásad pro plánování, přípravu a provádění vodohospodářských opatření, pro udržování vodních toků jakož i výstavbu, provoz a udržování vodohospodářských zařízení“, v souladu s článkem 5 odstavcem 1 písmenem a) a b) Smlouvy a „Zásad a úkolů pro přímou spolupráci příslušných orgánů a odborných pracovníků“ v souladu s článkem 5 odstavcem 5 Smlouvy.

12. zasedání Česko-rakouské komise pro hraniční vody (Česko-rakouská komise) se uskuteč-

nilo ve dnech 26. – 29. dubna 2004 v Brně. Česko-rakouská komise na tomto zasedání vyhodnotila činnosti z oblasti úpravy a udržování hraničních vodních toků, mezistátních kolaudací stavebních opatření a vyúčtování prací na hraničních vodních tocích, udržování čistoty hraničních vodních toků, hydrologie, plavebních otázek, hraničních otázek a vodohospodářských studií a plánování, které proběhly na česko-rakouských hraničních vodách v roce 2003.

V rámci 12. zasedání Česko-rakouské komise bylo dohodnuto pracovní setkání expertů české a rakouské strany za účelem analýzy stávajícího stavu a vzájemné koordinace implementace Rámcové směrnice, podle jejíhož čl. 13 jsou sousední státy mezinárodního povodí povinny sestavit odsouhlasený a koordinovaný plán povodí.

Česko-rakouskou komisí byla dále aktualizovaná „Směrnice pro varovnou službu na česko-rakouských hraničních vodách“, která stanovuje základní pravidla varovné služby při povodních a nebezpečí chodu ledů, varovné služby pro přehrady, výměny nutných hydrologických a meteorologických údajů, jakož i varovné služby při mimořádných znečištěních hraničních vod.

4. zasedání Česko-slovenské komise pro hraniční vody (Česko-slovenská komise) se uskutečnilo 10. – 12. února 2004 v Praze a navázalo na práci Česko-slovenské komise z předchozích let.

Česko-slovenská komise na tomto zasedání schválila:

■ „Zásady spolupráce v technických otázkách na česko-slovenských hraničních vodách“,

■ „Směrnici pro provádění vodohospodářských opatření na česko-slovenských hraničních vodách“,

■ „Směrnici pro přípravu vodohospodářských opatření na česko-slovenských hraničních vodách“,

■ „Směrnici pro technickou a finanční kontrolu „Společných prací“ prováděných na česko-slovenských hraničních vodách“,

■ „Směrnici pro hlásku a varovnou službu při mimořádném zhoršení kvality vod česko-slovenských hraničních vodních toků“ a uložila svým expertům předložit ke schválení „Směrnici pro předpovědní, hlásku a varovnou službu na česko-slovenských hraničních vodních tocích“ stanovující základní pravidla varovné služby při povodních, nebezpečí chodu ledů a mimořádných změnách odtokových poměrů, způsobených vypouštěním vody z nádrží.

Mimo výše uvedené Česko-slovenská komise projednala záležitosti týkající se udržování čistoty hraničních vodních toků, hydrologie, plavebních, hraničních otázek a vodohospodářských studií a plánování.

Ve dnech 29. září – 1. října 2004 se uskutečnilo **6. jednání zmocněnců vlád ČR a Polské republiky pro spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách**. Na jednání byly projednány zprávy o činnostech jednotlivých pracovních skupin v oblastech plánování, hydrologie, hydrogeologie, povodňové ochrany, úprav hraničních vodních toků, zásobování vodou, meliorací a ochranou hraničních vod před znečištěním.

Zmocněnci vzali na vědomí „Roční zprávu o stavu jakosti vod v roce 2003“ v devíti trvale sledovaných hraničních profilech. Ze zprávy vyplývá, že se kvalita vody u většiny sledovaných ukazatelů pohybovala mezi I. – III. třídou jakosti. V souvislosti s ochranou hraničních vod před znečištěním byly zmocněnci schváleny „Zásady spolupráce v ochraně vod vybraných hraničních vodních toků“, které nahrazují Prováděcí ujednání z roku 1990.

Z organizačních důvodů v roce 2004 neproběhlo expertní jednání k nové „Dohodě mezi vládou ČR a vládou Polské republiky o spolupráci v oblasti vodního hospodářství na hraničních vodách“. S ohledem na vstup obou republik do EU se zmocněnci dohodli, že obě strany před dalším expertním jednáním, které by se mělo konat na podzim roku 2005, dopracují návrh Dohody zohledňující tuto skutečnost.

10.2 Mezinárodní a regionální spolupráce v povodí evropských řek Labe, Odry a Dunaje a Úmluva o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer

■ **Smluvní stranou Úmluvy o ochraně a využívání hraničních vodních toků a mezinárodních jezer je ČR již od května 2000. V roce 2004 se na přelomu září a října uskutečnilo v Petrohradě jednání pracovní skupiny pro monitoring a hodnocení.**

Jednání bylo spojeno s přípravou dvou základních dokumentů. První z nich se týká hodnocení evropských hraničních vodních útvarů a podávání zpráv a druhý strategie monitoringu a hodnocení hraničních vod a mezinárodních jezer. V prosinci 2004 se uskutečnilo jednání pracovní skupiny pro hospodaření s vodou, které navazovalo na dvoudenní seminář o vodních ekosystémech, jako zdrojích vody, organizovaný rovněž s ohledem na Ramsarskou úmluvu. Na semináři byly přijaty závěry týkající se ochrany ekosystémů jako součásti integrovaného hospodaření s vodními zdroji, jejího legislativního a finančního zajištění a významu spolupráce s veřejností. Jednání pracovní skupiny pro hospodaření s vodou bylo zaměřeno především na implementaci Rámcové směrnice mimo EU.

Ve spolupráci se Světovou zdravotnickou organizací byl vypracován Protokol o vodě a zdraví, který byl podepsán v Londýně v červnu 1999; ČR jej ratifikovala v listopadu 2001 – vstup v platnost se předpokládá v průběhu roku 2005 (90 dní po ratifikaci šestnáctou smluvní stranou). Gestorem za provádění protokolu na národní úrovni je MZd ve spolupráci s MŽP. Jednání pracovní skupiny pro vodu a zdraví se uskutečnilo ve dnech 11. – 12. března 2004 v Budapešti a 9. – 10. prosince 2004 v Ženevě. Jednání byla zaměřena na přípravu vstupu protokolu v platnost a na přípravu prvního zasedání smluvních stran. Byly projednávány otázky právních aspektů, způsob hodnocení plnění cílů protokolu a mobilizace zdrojů.

■ **V roce 2004 pokračovala aktivní účast ČR v mezinárodních komisích pro ochranu povodí Labe, Dunaje a Odry (MKOL, MKOD a MKOO). V MKOO vykonávala ČR již třetím rokem úlohu předsedající smluvní strany.**

Ve dnech 18. – 19. října 2004 se ve Spolkové republice Německo uskutečnilo **17. zasedání Mezinárodní komise pro ochranu Labe** (dále jen „MKOL“), které zhodnotilo práci

MKOL za období od jejího 16. zasedání. Jedním z hlavních bodů jednání bylo zhodnocení stavu prací na přípravě Zprávy 2005 za mezinárodní oblast povodí Labe (Zpráva 2005) podle Rámcové směrnice. V této souvislosti byly projednávány otázky spojené s přípravou 3. konference ministrů životního prostředí zemí ležících v povodí Labe (ČR, Spolková republika Německo, Polsko a Rakousko) konané za účelem schválení Zprávy 2005 a návazného semináře pro širší odbornou veřejnost, s cílem představit a prodiskutovat výsledky analýzy charakteristik povodí a další postup při společné implementaci Rámcové směrnice.

Dále byl po několikaletém vývoji prezentován nový počítačový prognózní model, Poplachový model Labe (ALAMO), který zahrnuje říční úsek v délce 835 kilometrů od horního toku Labe v ČR po Geesthacht nedaleko Hamburku. Byla tak vytvořena možnost vydávat v případě havárie konkrétní předpovědi o rychlosti šíření škodlivých látek v toku. Model ALAMO byl předán státním institucím české a německé strany, které budou zodpovědné za použití tohoto modelu v případě závažného havarijního znečištění vod. Na české straně se jedná o státní podnik Povodí Labe. Model ALAMO provádí výpočty prognóz pro čas dotoku, trvání a koncentraci znečištění. Na základě předpovědi se vydává varování pro občany. Zodpovědné orgány pak provádějí příslušná protipatření s cílem zamezení, příp. minimalizace škod. Model ALAMO se tak stal dalším nástrojem pro podporu Mezinárodního varovného a poplachového plánu Labe, který nabyl účinnosti již v roce 1991. Bližší informace o MKOL jsou na www.ikse-mkol.de.

1. konference ministrů Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje se konala dne 13. prosince 2004 u příležitosti 10. výročí podpisu Úmluvy pro ochranu a únosné využívání Dunaje a vstupu čtyř podunajských států do EU. Ministři schválili „Souhrnnou zprávu za povodí Dunaje“ (Roof Report 2004), která je zpracována v souladu s Rámcovou směrnicí a je součástí reportinových zpráv jednotlivých podunajských zemí pro Evropskou komisi, „Akční program udržitelné ochrany před povodněmi pro povodí Dunaje“ a společnou deklaraci, která vyzdvihuje nutnost další spolupráce zaměřené zejména na koordinovanou implementaci Rámcové směrnice, ochranu vod před znečištěním z bodových i nebodových zdrojů, prevenci havarijního znečištění a ochranu před povodněmi. Zástupci zemí ležících v dílčím povodí Tisy podepsali „Memorandum porozumění o spolupráci v ochraně vod“.

U příležitosti 10. výročí podpisu Úmluvy byl v roce 2004 poprvé ve všech podunajských zemích včetně ČR slaven Den Dunaje,

který je stanoven na den podpisu Úmluvy tj. 29. červen. Součástí oslav byla mezinárodní školní výtvarná soutěž „Mladí tvůrci pro Dunaj“. Vítězové soutěže z jednotlivých zemí byli pozváni do Vídně na ministerskou konferenci, kde byla cena předána hlavnímu vítězi. V ČR se u příležitosti Dne Dunaje kromě toho uskutečnilo setkání pořádané Unii pro řeku Moravu k problematice plavební cesty Dunaj-Odra-Labe. Oslavy Dne Dunaje budou v podunajských zemích pravidelně pokračovat i v dalších letech.

7. zasedání Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje (dále jen „MKOD“) konané ve dnech 13. – 14. prosince 2004 navazovalo na 1. konferenci ministrů MKOD a projednalo výsledky činnosti expertních skupin MKOD, schválilo rozpočet MKOD a klíč k placení příspěvků pro smluvní strany po roce 2006. MKOD byla seznámena s postupem prací na Regionálním projektu GEF, který podporuje aktivity MKOD, zejména při implementaci Rámcové směrnice. Maďarská delegace, která v roce 2005 přebírá předsednictví MKOD představila svého prezidenta.

MKOD navrhla kroky vedoucí k restrukturalizaci sekretariátu a pracovních skupin. Byla schválena konečná podoba Ročenky mezinárodní monitorovací sítě a oznámeny změny ve vedení některých expertních skupin. Bližší informace na stránkách MKOD www.icpdr.org.

7. plenární zasedání Mezinárodní komise pro ochranu Odry před znečištěním (dále jen „MKOO“) se konalo ve dnech 29. – 30. listopadu 2004. Byla projednána činnost jednotlivých pracovních skupin, konkrétně pracovních skupin pro zprávy a ekonomickou analýzu a podskupiny pro geografické informační systémy (GIS), zřízených pro podporu implementace Rámcové směrnice.

Stěžejním tématem zasedání byla otázka prací spojených se „Zprávou 2005 za mezinárodní oblast povodí Odry“, časovým plánem dokončení jednotlivých dílčích kapitol a předání Zprávy 2005 Evropské komisi. Konečná verze Zprávy 2005, která je součástí reportinových zpráv jednotlivých členských zemí EU v povodí je umístěna na internetových stránkách MKOO www.mkoo.pl.

V roce 2004 byly v rámci MKOO dokončeny dokumenty „Akční program ochrany před povodněmi v povodí Odry“, „Hodnocení stavu realizace Programu naléhavých opatření zaměřených na ochranu řeky Odry před znečištěním 1997 – 2002“ a byl předběžně schválen text informační brožury „Koordinované zavádění Rámcové směrnice pro vodní politiku ES v mezinárodní oblasti povodí Odry“. První jmenovaná publikace již byla vydána tiskem a je volně ke stažení na výše uvedených internetových stránkách MKOO. Všechny tyto publikace jsou dalším krokem

ke zlepšování spolupráce a informovanosti laické a odborné veřejnosti o cílech a pracovní náplni MKOO.

10.3 Postup implementace předpisů EU v roce přijetí ČR do Evropské unie

■ **V roce 2004 byl završen přístupový proces a 1. května 2004 se ČR stala řádným členem Evropské unie. ČR se plně zapojila do evropských struktur a podílí se na tvorbě a naplňování environmentálních programů a politik Společenství.**

Požadavky evropské komunitární legislativy v oblasti VODA byly transponovány do české legislativy zejména prostřednictvím zákona č. 254/2001 Sb., o vodách, zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích, zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a jejich prováděcími předpisy. Dokončení transpozice existující legislativy ES, zejména požadavků Rámcové směrnice 2000/60/ES, bylo dosaženo tzv. „Euronovelou“ zákona o vodách č. 20/2004 Sb., která nabyla účinnosti dne 23. 1. 2004. Podrobné požadavky byly postupně promítány do sekundární legislativy, tj. vyhlášek a nařízení vlády podle příslušných zmocnění uvedených zákonů. Z celkového počtu 30 prováděcích předpisů bylo doposud vydáno 27 titulů, z nichž 6 titulů bylo již novelizováno a u dalších dvou se novely v současné době připravují.

Ekologický přístup k vodě, který je základem vodní politiky EU, je rovněž významným prvkem environmentální politiky ČR a je formulován v nové Státní politice životního prostředí do roku 2010. Důraz je položen, ve shodě s Rámcovou směrnicí 2000/60/ES na ochranu vod, souvisejících vodních ekosystémů, na zajištění vodních zdrojů pro pitné, hospodářské a rekreační účely a na zmírňování následků povodní a sucha.

Proces přímých vyjednávání mezi EU a ČR o kapitole 22 Životní prostředí, který zahrnoval i podoblast Kvalita vod, byl uzavřen s tím, že poslední revidovaná Společná pozice EU k této kapitole byla zveřejněna 26. 11. 2002. EU akceptovala v oblasti životního prostředí pro ČR tři přechodná období. V oblasti ochrany vod se jedná o jediné přechodné období potřebné pro implementaci Směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod.

Přechodné období je uděleno do konce roku 2010 pro splnění některých požadavků směrnice, zejména pro výstavbu kanalizačních systémů a čistíren městských odpadních vod v aglomeracích kategorie 2 000 – 10 000 ekvivalentních obyvatel (EO) a na intenzifi-

kaci (odstraňování dusíku a fosforu) čistíren městských odpadních vod nad 10 000 EO v tzv. citlivých oblastech.

Aktualizovaná Strategie financování implementace Směrnice Rady 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod, jejíž součástí je i harmonogram výstavby ČOV a kanalizací byla schválena vládou v prosinci 2003 a zbývající náklady byly upřesněny na 75 mld. Kč v aktuálních cenách.

V souvislosti s implementací Směrnice 91/217/EHS o čištění městských odpadních vod vyhlásila ČR nařízením vlády č. 61/2003 Sb. z hlediska kvality povrchových vod celé území státu jako citlivou oblast.

V červnu 2004 vzala vláda ve svém usnesení č. 612/2004 na vědomí aktualizovanou Strategii financování implementace Směrnice Rady 91/676/EHS o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů, kde zbývající náklady byly upřesněny na 5,35 mld. Kč v aktuálních cenách (redukce o 4,9 % oproti údajům z roku 2003). Zároveň vláda uložila ministrům zemědělství a životního prostředí aktualizovat strategii financování a vyhodnocení plnění požadavků do května 2005.

ČR zahájila ještě v předstupném období programy opatření k implementaci směrnic, jejichž realizace v praxi potrvá určitou dobu po datu přistoupení. U směrnic o nebezpečných látkách měly být příslušné programy opatření zahájeny do data přistoupení a realizovány do konce roku 2009. Odpovídající Program na snížení znečišťování povrchových vod nebezpečnými a zvláště nebezpečnými zavadnými látkami vláda projednala 13. dubna 2004 a usnesením č. 339 uložila příslušným resortům zajistit jeho realizaci. Podle požadavků směrnice o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů a příslušného nařízení vlády č. 103/2003 Sb. byly programy opatření zahájeny 1. ledna 2004 a budou realizovány do konce roku 2007. Pro směrnici o pitné vodě musely být všechny jákové požadavky, které zajišťují, že nedojde k potenciálnímu ohrožení lidského zdraví, splněny do data přistoupení.

Povinnost transpozice komunitární legislativy do českého právního řádu do data vstupu byla dokumentována zpracováním notificačních tabulek, které byly zaslány Evropské komisi koncem r. 2004. V Implementačním plánu pro oblast životního prostředí, který vláda schválila v lednu 2003, jsou pro jednotlivé směrnice shrnuty zbývající úkoly, stanoveny termíny jednotlivých kroků a zodpovědné subjekty. Byla provedena kontrola plnění a aktualizace zbývajících úkolů včetně odhadu nákladů. Součástí je i implementační plán Rámcové směrnice 2000/60/ES, který byl zpracováván a je průběžně aktualizován v rámci činnosti Mezirezortní pracovní sku-

piny pro aproximaci směrnic ES v oblasti vody ve spolupráci resortů MŽP a MZe. Plán obsahuje výčet základních požadavků směrnice s určením podrobných dílčích kroků, termínů a odpovědnosti za jejich plnění. Postupné kroky jsou určeny tak, aby byl v roce 2006 publikován časový plán pro zpracování návrhu prvního plánu povodí k projednání s veřejností, v roce 2009 publikovány plány povodí s příslušnými programy opatření a v roce 2012 byly programy opatření zavedeny tak, že v roce 2015 bude dosaženo požadovaného zlepšení stavu vod. V následných dvou plánovacích cyklech (k rokům 2018 a 2024) mají být vyhodnocena přijatá opatření a dosažený stav v povodí a aktualizovány příslušné plány povodí a programy opatření tak, že v roce 2027 bude cílů směrnice definitivně dosaženo.

V rámci plnění úkolů vyplývajících z tohoto implementačního plánu a přímo z požadavků Rámcové směrnice probíhaly již v roce 2003, především však po celý rok 2004, práce spojené s přípravou tzv. Zprávy 2005 pro Evropskou komisi. Rozsah činností, požadovaných podle článku 5 Rámcové směrnice, vyžadoval intenzivní spolupráci mezi resorty ministerstev životního prostředí a zemědělství, především pak mezi jejich institucemi - VÚV T.G.M., ČHMÚ, podniky Povodí a AOPK.

Souběžně s vypracováním národních zpráv 2004 a 2005 se ČR podílela na přípravě zpráv za mezinárodní oblasti povodí (Labe, Odry, Dunaj) v rámci mezinárodních komisí. Z tohoto pohledu došlo ke koordinaci přístupu i na mezinárodní úrovni v rámci ucelených povodí. Zprávy za celá mezinárodní povodí byly zaslány Evropské komisi jako výsledek mezinárodní spolupráce zúčastněných států.

ČR má rovněž zastoupení v koordinačních orgánech Evropské komise řídících proces implementace Rámcové směrnice (Společná implementační strategie), kde se podílí na práci řídicího výboru tzv. „vodních ředitelů“ a Strategické koordinační skupiny. Odborná sféra pak má zastoupení v návazných pracovních skupinách A „Ekologický stav“, B „Řízení povodí“, C „Chemický monitoring“, D „Reporting“ a E „Prioritní látky“.

ČR se též plně zapojila do prací Evropské komise a Rady na přípravě nové legislativy v oblasti vod. Nově připravované směrnice o ochraně podzemních vod a o koupacích vodách se v současné době projednávají v orgánech Rady a Evropského parlamentu. Návrh nové směrnice o emisích nebezpečných látek se doposud zpracovává v pracovních skupinách Evropské komise a 1. návrh se očekává v 2. pol. roku 2005.

11.

RYBÁŘSTVÍ A RYBNÍKÁŘSTVÍ

11.1 Rybářství a rybníkářství v roce 2004

Rybářství a rybníkářství je jednou z tradičních českých hospodářských činností. Dominantní rybou chovanou v ČR je kapr (87,7 %) doplňovaný zejména býložravými druhy ryb (4,4 %), línem (1 %) a dravými druhy (1 %). Tržní produkce ryb se pohybuje okolo 19 – 20 tis. t ročně. Klasické rybníční hospodaření je doplňováno chovem ryb ve speciálních zařízeních, kde dominuje hlavně pstruh duhový a dále siven americký. Tržní produkce ryb ze speciálních chovných zařízení se pohybuje okolo 700 t/ročně.

Oproti roku 2003 došlo v roce 2004 k mírnému poklesu tržní produkce ryb v ČR o 1,5 % na celkových 19,4 tis. t. I přes tento pokles je celkový potenciál českého rybářství výrazně vyšší a je proto nezbytná orientace na zahraniční trhy, čemuž odpovídá i podíl exportu produkce (48 – 50 %). Vzhledem k zájmu odběratelů se produkce zaměřuje na prodej živých ryb, zejména kapra. Na český trh bylo dodáno cca 40 – 42 % produkce ryb ve formě živých ryb.

Tabulka 11.1.2 Přehled o výlovu tržních ryb v roce 2004 v rámci ČR dle místa výlovu

Výlov	t	%
z rybníků	18 639	96,1
ze speciálních zařízení	674	3,5
z nádrží	71	0,4
Výlov ryb celkem	19 384	100,0

Pramen: Rybářské sdružení ČR

K dalšímu zpracování je využito pouze 8 – 9 % celkové produkce sladkovodních ryb a tyto výrobky se uplatňují jak na českém, tak na zahraničních trzích. Poptávka po zpracovaných rybách je v ČR stabilní, a proto nelze očekávat změny produkčních objemů u nás chovaných ryb. Zpracování ryb je u nás dobře zajištěno v moderních provozovnách splňujících náročná kritéria evropských směrnic i po stránce hygienické a veterinární. Další prodej v tuzemsku produkovaných ryb budou ovlivňovat dovozy lososovitých ryb ve zpracovaném stavu a také objem importovaných zmrazených mořských ryb, jejichž zpracování do finálních výrobků probíhá rov-

Tabulka 11.1.3 Přehled o výlovu tržních ryb v roce 2004 v rámci ČR dle zastoupení druhů

Vlastní výlov ryb (zastoupení druhů)	t	%
kapr	16 996	87,7
lososovité ryby	694	3,6
lín, síhové	213	1,1
býložravé ryby	850	4,4
dravé ryby	194	1,0
ostatní	437	2,2
Celkem	19 384	100,0

Pramen: Rybářské sdružení ČR

něž ve vybraných provozech členů Rybářského sdružení ČR s volnou kapacitou.

Prodej ryb na domácím trhu činil celkem 9,3 tis. t, meziročně došlo ke zvýšení o 2,3 %, což představuje spotřebu na obyvatele ČR za rok 2004 v průměru 0,91 kg. Živých ryb bylo prodáno 8,2 tis. t, ryb zpracovaných na výrobky bylo na domácí trh vyskládáno 1,1 tis. t (vyjádřeno v živé hmotnosti). Export sladkovodních ryb a výrobků z nich činil v roce 2004 celkem 10,0 tis. t. Meziročně se množství exportovaných ryb nepatrně zvýšilo (101 %), neměnil se podíl živých ryb (9,4 tis. t), došlo ke zvýšení exportu výrobků z ryb (0,6 tis. t). V roce 2004 bylo do ČR dovezeno 435 t živých sladkovodních ryb a 387 t výrobků ze sladkovodních ryb.

Rybářstvím a rybníkářstvím se v ČR zabývá na sto větších producentů (právnických a fyzických osob), dále desítky institucí a soukromých chovatelů - vlastníků a uživatelů rybníků. Rozhodující subjekty jsou soustředěny v Rybářském sdružení ČR, které vzniklo v roce 1991 a má sídlo v Českých Budějovicích. V současnosti má 60 členských subjektů (47 právnických a 13 fyzických osob). Produkci tržních ryb se v rámci sdružení vloni zabývalo 41 subjektů, kteří vyprodukovali 16 793 t z 35 859 hektarů. Další 48 subjektů - nečlenů profesního sdružení s chovem a evidencí ryb na úrovni v roce 2004 vyprodukovalo

Tabulka 11.1.1 Vývoj produkce za období 1994 – 2004 v tis. t živé hmotnosti

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Produkce živé hmotnosti	18,7	18,7	18,2	17,6	17,2	18,8	19,5	20,1	19,2	19,7	19,4

Pramen: Rybářské sdružení ČR

1991 t ze 4 177 hektarů rybníků a speciálních zařízení. Kromě toho činí kvalifikovaný odhad extenzivní ložské produkce tržních ryb cca 600 t, z plochy asi 2 000 hektarů rybníků od neidentifikovaných chovatelů.

Produkční rybářství v ČR se v současnosti orientuje na způsob obhospodařování vodních ploch při zohledňování požadavků ochrany přírody a respektování mimoprodukčních funkcí rybníků. Především se jedná o akumulaci a retenci vody v krajině (ochrana před povodněmi), dále jde například o odběr vody pro závlahy, o zásobování průmyslu a obyvatel, o využití vody ke sportovním,

rekreačním, protipožárním a energetickým účelům.

Pod společnou ochrannou známkou „český kapr“ se uskutečňuje každoročně řada různých aktivit zaměřených na konečného spotřebitele a zároveň na osobnosti, které pozitivním způsobem ovlivňují užití sladkovodních ryb především na domácím trhu. Reklama směřující na zákazníky přispěla k mírnému meziročnímu zvýšení tuzemské spotřeby našich ryb. Kapr je v povědomí veřejnosti uznáván jako kvalitní, lahodný a tradiční pokrm, zejména o vánocích. Při konzumaci masa ryb, s ohledem na jeho složení, spojujeme příjem-

né s užitečným. Vedle nasycení a gurmánského zážitku činíme něco dobrého i pro vlastní zdraví. Průměrná spotřeba ryb v zemích EU je na úrovni přesahující 10 kg ročně. Do unie jsme již vstoupili, bylo by žádoucí zařadit se i pokud jde o spotřebu ryb.

Teoreticky nemálo možností z oblasti chovu, zpracování a trhu ryb by mohlo být podpořeno ziskem finančních prostředků z Evropského rybářského fondu (FIFG) a ze státních prostředků ČR (sumárně do 50 % přijatelných nákladů). Praxe však ukazuje, že tyto prostředky jsou velice účelově vázány a jejich získání na účely, které české produkční rybářství potřebuje řešit neaktuálněji, není vůbec jednoduché, někdy téměř nemožné. Fond byl koncipován na podporu především mořského rybářského sektoru a potřeby vnitrozemského produkčního rybářství jsou sice specifické, ale neméně naléhavé.

Povodí Labe - řeka Labe u Žernosek

Povodí Labe - řeka Jizera - Malá skála

Tabulka 11.1.4 Úlovky v revírech Českého rybářského svazu v letech 1992 – 2004

Rok	Revíry mimopstruhové			Revíry pstruhové		
	Úlovek (tis. ks)	Úlovek (t)	Průměr (kg/ha)	Úlovek (tis. ks)	Úlovek (t)	Průměr (kg/ha)
1992	2 241	2 338,0	101,4	318	135,0	38,7
1993	2 169	2 393,5	103,8	277	116,5	33,4
1994	2 466	2 768,5	98,7	312	122,9	35,6
1995	2 405	2 767,0	92,5	323	131,6	38,6
1996	2 045	2 454,0	89,2	309	118,1	25,1
1997	2 063	2 359,5	80,3	315	118,8	36,3
1998	2 310	2 803,0	92,6	334	127,5	40,0
1999	2 498	2 992,3	98,5	337	124,9	39,2
2000	2 554	3 312,6	107,9	318	128,3	40,5
2001	2 546	3 374,5	109,2	332	130,5	39,5
2002	2 518	3 625,0	117,0	304	126,0	38,0
2003	2 446	3 800,0	122,5	286	122,8	38,0
2004	2 207	3 362,0	108,0	266	118,0	36,0

Pramen: Český rybářský svaz

Tabulka 11.1.5 Úlovky v revírech Moravského rybářského svazu v letech 1992 – 2004

Rok	Revíry mimopstruhové			Revíry pstruhové		
	Úlovek (tis. ks)	Úlovek (t)	Průměr (kg/ha)	Úlovek (tis. ks)	Úlovek (t)	Průměr (kg/ha)
1992	728	802,7	116,2	113	57,1	94,1
1993	720	800,2	115,5	87	46,5	85,9
1994	838	1 013,2	150,8	98	54,6	107,7
1995	796	1 003,1	149,0	104	58,2	107,7
1996	706	898,8	134,3	91	53,4	98,2
1997	650	812,5	121,9	99	57,5	104,6
1998	725	958,2	143,1	116	64,7	117,8
1999	767	1 010,5	150,7	107	62,1	113,1
2000	778	1 148,5	168,9	100	61,6	114,6
2001	730	1 105,8	162,6	92	35,5	67,9
2002	768	1 199,8	175,6	86	32,2	62,0
2003	722	1 176,4	172,7	67	27,5	52,7
2004	628	1 021,9	149,6	64	26,9	51,2

Pramen: Moravský rybářský svaz

11.2 Změny stavu rybníčního fondu

Povodně v srpnu 2002 způsobily na rybnících značné škody, jejichž odstraňování probíhalo též v roce 2004. Jedním ze zdrojů financování zlepšování stavu rybníčního fondu byl i v roce 2004 program 229 210 „Obnova, odbahnění a rekonstrukce rybníků a vodních nádrží“, v jehož rámci byly provedeny opravy a údržba o celkovém objemu téměř 521,6 mil. Kč, z toho 448,1 mil. Kč činila dotace ze státního rozpočtu. V rámci podprogramu 229 218 „Odstranění škod na rybnících a vodních nádržích po povodních v srpnu 2002“ byly odstraňovány škody prokazatelně vzniklé při povodni v srpnu 2002. Celkový objem dotací v tomto podprogramu činil 159,15 mil. Kč. Mezi nejvýznamnější akce financované z programu v roce 2004 patřila 3. etapa odstranění povodňových škod na rybníku Rožmberk, odbahnění rybníka Tovaryš, obnova rybníka Kvítkovický a odbahnění rybníka Žišov. MZe shromáždilo celkem 137 žádostí o podporu z programu 229 210, z toho 9 žádostí bylo v podprogramu na odstranění povodňových škod z roku 2002. Disponibilní prostředky a kvalita předložených žádostí umožnily financování celkem 82 akcí, z toho 54 akcí bylo zahájeno již v roce 2003. V rámci akcí zařazených do programu 229 210 bylo vytěženo 834 tis. m³ sedimentů, rekonstruováno nebo nově vybudováno 10 bezpečnostních přelivů či bezpečnostních zařízení, rekonstruováno 6 výpustných zařízení.

12.

VÝZKUM A VÝVOJ VE VODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ

12.1 Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva zemědělství

■ **V roce 2004 byl účelový výzkum a vývoj v oblasti vodního hospodářství financován Ministerstvem zemědělství v rámci výzkumných projektů objemem prostředků převyšujících 18 mil. Kč.**

Celkově byly v roce 2004 vynaloženy účelové finanční prostředky na vodohospo-

dářský výzkum a vývoj v souhrnné výši cca 18 200 tis. Kč. Z toho cca 6 800 tis. Kč bylo vynaloženo na projekty, které byly ukončeny k 31. 12. 2004, dále se jednalo o finanční prostředky na probíhající projekty ve výši cca 7 900 tis. Kč, jejichž řešení bylo zahájeno v roce 2003. Na nově zahajované projekty v roce 2004, bylo uvolněno celkem cca 3 500 tis. Kč.

Přehled o ukončených a řešených jednotlivých projektech výzkumu a vývoje je v souhrnu uveden v Tabulce 12.1.1. Veškeré veřej-

ně přístupné údaje jsou dostupné na internetových stránkách Rady pro výzkum a vývoj (www.vyzkum.cz) a také na stránkách oddělení MZe, Národní agentury pro zemědělský výzkum (www.nazv.cz).

Jednotlivé projekty jsou metodicky a tematicky zaměřeny v rámci „Národního programu výzkumu“, poskytovatel MZe na metody ovlivňování biodiverzity, ekologické funkce půdy a vodní režim krajiny, s přihlédnutím na způsoby jejich zemědělského využití za použití zemědělských technologií, dále na rozvoj

Povodí Labe - řeka Jizera

Tabulka 12.1.1 Projekty řešené v roce 2004 v rámci Výzkumných programů MZe na období let 2000 – 2004 a 2003 – 2007 a zahajované v roce 2004

Název projektu	Koordinátor	Období řešení	Prostředky čerpané v roce 2004 z kapitoly MZe (tis. Kč)
okruh A			
Ochrana, uchování a setrvalé využívání základních přírodních zdrojů v zemědělství a pro rozvoj venkovského prostoru			
Uplatnění systému alternativního managementu ochrany půdy a vody v krajině	VÚMOP	2000 - 2004	3 259
okruh F			
Vodní hospodářství, péče o vodní toky, ochrana před povodněmi			
Verifikace metod odvození hydrologických podkladů pro posuzování bezpečnosti vodních děl za povodní	ČHMÚ	2001 - 2004	520
okruh G			
Vodárenství, stokování a čistírenství			
Optimalizace procesů úpravy pitné vody umožňující separaci oocyst prvoků <i>Cryptosporidium</i> spp.	W&ET Team	2000 - 2004	90
Integrovaný přístup při návrhu rekonstrukcí a modernizací ČOV	VÚV T.G.M.	2000 - 2004	700
Výzkum efektu úpravy vody na její jakost při prodlužujícím se zdržení v rozvodné síti	VÚV T.G.M.	2001 - 2004	700
Rekonstrukce a modernizace úpravěn vod a vodovodů	VÚV T.G.M.	2001 - 2004	580
Minimalizace množství produkovaných čistírenských kalů	VŠCHT	2001 - 2004	950
2.2. Restrukturalizace			
Změny vlastností odvodněných a dlouhodobě zavlažovaných půd s dopady na ochranu půdy a vody	VÚMOP	2003 - 2007	680
Zvyšování protierozní účinnosti pěstovaných plodin	VÚMOP	2003 - 2007	602
3.2. Tradiční systémy a technologie			
Vývoj nových technologií odchovu hospodářsky významných říčních druhů ryb a raků ohrožených degradací přírodního prostředí	JU - VÚRH	2003 - 2007	903
4.3. Racionální hospodaření s vodou			
Racionalizace využívání, údržby a oprav odvodňovacích staveb	VÚMOP	2003 - 2006	1 624
Posouzení nárustu klimatického sucha v zemědělství a zmiřování jeho důsledku závlahami	VÚMOP	2003 - 2007	1 245
Diagnostika, monitoring a revitalizace odvodňovacích systémů na zemědělských půdách z hlediska ochrany jakosti vod	VÚMOP	2003 - 2006	1 715
4.4. Trvale udržitelné obhospodařování lesů			
Vývoj hydrického působení lesů malých horských povodí	VÚLHM	2003 - 2007	932
4.5. Projekty zahájené v roce 2004			
Krajinny plán mikroregionu v návaznosti na řešení krajinných opatření významného vodního toku	VÚMOP	2004 - 2007	672
Ověření vlivu a rozsahu zatrávnění a zornění vybraných lokalit na dusičnanové zatížení povrchových a podzemních vod jako podklad pro opatření v Akčních programech	VÚMOP	2004 - 2007	1 366
Ochrana vod v odvodněných pramenných oblastech	VÚMOP	2004 - 2007	373
Inovace procesu úpravy vody a zabezpečení vysoké kvality pitné vody v distribučních systémech	ČVUT	2004 - 2008	624
Monitoring a vyhodnocení extrémních odtokových poměrů v povodích drobných vodních toků z hlediska prevence a zmiřování povodňových škod	VÚMOP	2004 - 2008	420
Celkem			18 202

Pramen: MZe

Povodí Labe - vodní dílo Předměřice nad Labem

technologií úpravy a čištění vod a racionalizaci hospodaření s vodou v krajině.

V působnosti „Výzkumného programu 2000 – 2004“ jsou projekty orientovány na uplatnění systémů alternativního managementu půdy a vody při respektování zásad ochrany životního prostředí, dále na uplatnění krajinnotvorných prvků v protipovodňové ochraně a predikci účinnosti jejich efektů, na protierozní a protipovodňové opatření v malých zemědělských a lesních povodích. Dále jsou zde také řešeny tématické okruhy jako je analýza povodňových škod a její využití v prevenci, komplexní ochrana území před povodněmi, vývoj metod komplexního posouzení vodohospodářských opatření a stanovení priorit pro udělení státní finanční podpory, vývoj metod a nástrojů řízení a regulace přirozených monopolů ve vodním hospodářství a dále kvantifikace mimoprodukčních funkcí vodního hospodářství. V rámci působnosti resortu jsou řešeny i další okruhy jako je problematika rekonstrukcí, intenzifikací a modernizací úpravěn vod a optimalizace postupu rekonstrukcí a modernizací čistíren odpadních vod.

V rámci „Programu výzkumu MZe 2003 – 2007“ jsou projekty zaměřeny na rozvoj multifikačního charakteru agrárního sektoru a řízení využití přírodních zdrojů a vodních útvarů, problematiku ochrany vod při trvale využitelném rozvoji agrárního sektoru, včetně tvorby, revitalizace vodních útvarů. Dále se projekty zabývají technologiemi úprav a čištění vod, integrací a racionalizací hospodaření, včetně melioračních soustav při hospodaření s vodou v krajině a zmírňováním důsledků hydrologických extrémů, jako jsou povodně a sucha.

Výzkum a vývoj v oblasti ochrany, uchování a využívání základních přírodních zdrojů – půdy a vody v zemědělství a pro rozvoj venkovského prostoru v roce 2004 i nadále zajišťoval Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy Praha (dále jen „VÚMOP“).

12.2 Výzkum a vývoj v působnosti Ministerstva životního prostředí

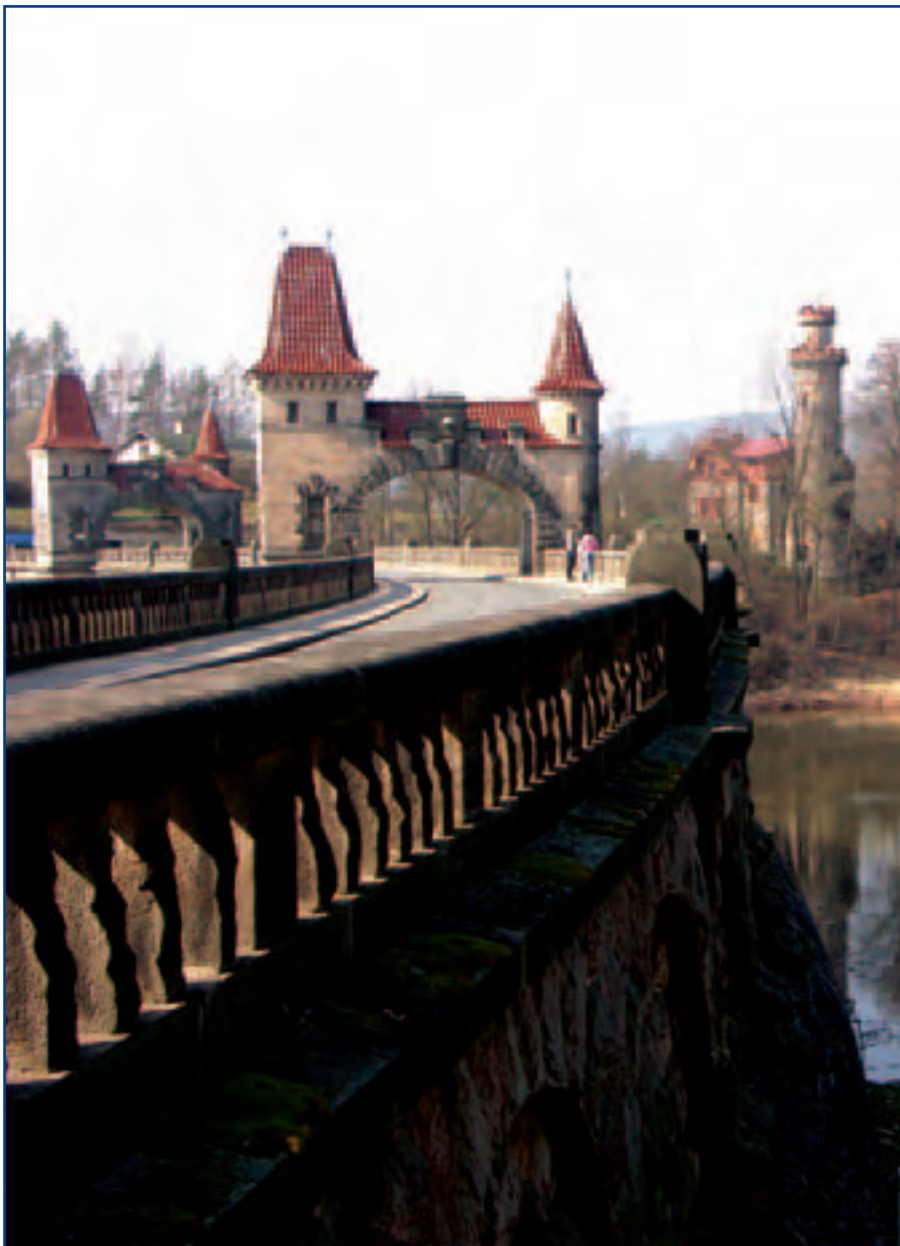
■ V roce 2004 byl v působnosti Ministerstva životního prostředí i nadále hlavním řešitelem úkolů, zabývajících se problémy ochrany vod, Výzkumný ústav vodohospodářský T.G.M., některé úkoly řešil (nebo na jejich řešení významnou měrou spolupracoval) i Český hydrometeorologický ústav.

Ochrana vod je v ČR založena na ochraně povrchových a podzemních vod v ucelených hydrologických povodích a hydrogeologických rajónech. K podpoře této koncepce probíhaly i v roce 2004 v gesci MŽP tři významné projekty – Projekt Labe, Projekt Morava a Projekt Odry, které poskytly podklady pro řešení ochrany vod na území ČR, pro jednání na mezinárodní úrovni a pro vstup ČR do EU.

V gesci MŽP probíhalo v roce 2004 řešení projektů vědy a výzkumu z oblasti ochrany vod (včetně oblastí souvisejících) v rámci programu Rady vlády pro výzkum a vývoj.

V jednom z hlavních oborů „Znečištění a kontrola vody“ se jednalo o následující další projekty VaV (mimo výše zmíněné projekty Labe IV, Morava IV a Odry III):

- PCB/PCT,
- Analýza vlivů fyzicko – geografických charakteristik na tvorbu povodňového odtoku a sestavení publikace o povodni 2002,
- Průzkum nových metod, vývoj a aplikace technologie pro utilizaci vod s vysokým obsahem rozpuštěných látek,
- Zřízení registru chráněných území, včetně mapové dokumentace obsahu registru,
- Možnosti a způsoby využití kalů a sedimentů z ČOV,

Povodí Labe - vodní dílo Les Království

■ Sledování interakcí abiotických složek vodních ekosystémů a rostlin z hlediska jejich kontaminace těžkými kovy,

■ Výzkum a vývoj technologií pro oblast čištění toxických odpadních vod z průmyslové činnosti a ze starých ekologických zátěží s důrazem na odstraňování těžkých kovů.

V hlavním oboru „Vliv životního prostředí na zdraví“ se jednalo o úkol:

■ Návrh metodiky stanovování povodňových rizik a škod v záplavovém území a její ověření v povodí Labe.

V hlavním oboru „Hydrologie a limnologie“ se jednalo o úkoly:

■ Vliv, analýza a možnosti využití ochranné funkce údolních nádrží pro ochranu před povodněmi v povodí Labe,

■ Výzkum vztahu mezi meteorologickými příčinami vývoje silných srážek a hydrologickou odezvou povodí,

■ Srážko – odtokové a korytotvorné procesy v povodí toků.

V hlavním oboru „Geologie a mineralogie“ byl řešen v gesci MŽP úkol:

■ Hydrogeologická rajonizace.

V hlavním oboru „Ochrana krajinných území“ se jednalo o úkoly:

■ Vodohospodářská revitalizace,

■ Výzkum vodních ekosystémů v rámci povodí,

■ Dynamika řek a nivních oblastí v ČR. Posílení retardace odtoku vody v krajině a management procesů transformace živin v povodí.

V roce 2004 bylo účelové financování výzkumu a vývoje MŽP v oblasti vod prováděno z příslušné rozpočtové kapitoly ve výši 70,615 mil. Kč. Kromě toho byla řešena řada dalších výzkumných úkolů v rámci příspěvku zřizovatele (MŽP), směřujících zejména k podpoře implementace relevantních legislativních předpisů EU.

DŮLEŽITÉ KONTAKTY VE VODNÍM HOSPODÁŘSTVÍ

Správci významných vodních toků

Povodí Labe, státní podnik

Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové 3

generální ředitel - Ing. Tomáš Vaněk

ústředna - 495 088 111

dispečink - Ing. Jiří Petr

www.pla.cz

vanek@pla.cz

labe@pla.cz

jpetr@pla.cz

Povodí Moravy, s.p.

Dřevařská 11, 601 75 Brno

generální ředitel - Ing. Ivan Pospíšil

ústředna - 541 637 111

dispečink - Ing. Dagmar Adámková

www.pmo.cz

pospisil@povodi.cz

sekretariat@povodi.cz

adamkova@povodi.cz

Povodí Odry, státní podnik

Varenská 49, 701 26 Ostrava

generální ředitel - Ing. Pavel Schneider

ústředna - 596 657 111

dispečink - Ing. Jiří Pagáč

www.pod.cz

pavel.schneider@pod.cz

info@pod.cz

jiri.pagac@pod.cz

Povodí Ohře, státní podnik

Bezručova 4219, 430 03 Chomutov

generální ředitel - Ing. Václav Pondělíček

ústředna - 474 636 111

dispečink - Ing. Václav Klečka

www.poh.cz

pondelicek@poh.cz

poh@poh.cz

klecka@poh.cz

Povodí Vltavy, státní podnik

Holečkova 8, 150 24 Praha 5

generální ředitel - Ing. František Hladík

ústředna - 221 401 111

dispečink - Ing. Blanka Brožková

www.pvl.cz

hladik@pvl.cz

pvl@pvl.cz

dispecink@pvl.cz

Nejvýznamnější správci drobných vodních toků

Zemědělská vodohospodářská správa

Hlinky 60, 603 00 Brno

generální ředitel - JUDr. Josef Šíma

ústředna - 543 211 726

www.zvhs.cz

sima@zvhs.cz

zvhs@zvhs.cz

Lesy České republiky, státní podnik

Přemyslova 1106, 501 68 Hradec Králové

generální ředitel - Ing. Vladimír Blahuta

ústředna - 495 860 111

www.lesy-cr.cz

blahuta@lesy-cr.cz

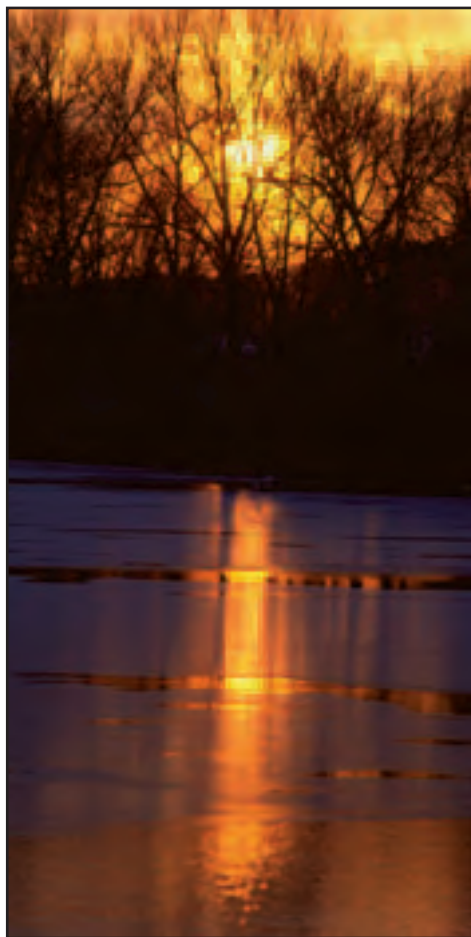
lesy-cr@lesy-cr.cz

VYSVĚTLIVKY ZKRATEK V TEXTU

AGN	European Agreement on Main Inland Waterways of International Importance (Evropská dohoda o vodních cestách mezinárodního významu)	EHK	Evropská hospodářská komise
		EHS	Evropské hospodářské společenství
		EIB	European Investment Bank (Evropská investiční banka)
AOPK	Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky	ERDF	Evropský fond pro regionální rozvoj (European Regional Development Fund)
AOX	adsorbable organic halogens (adsorbovatelné organicky vázané halogeny)	ES	Evropské společenství
		EU	European Union (Evropská unie)
BAT	nejlepší dostupné technologie	EUR	společná měna evropské Ekonomické a měnové unie (euro)
BSK	biochemická spotřeba kyslíku		
BSK ₅	pětidenní biochemická spotřeba kyslíku	FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
		GEF	Global Environmental Facilities (Program pomáhající řešit problémy životního prostředí)
CBC	Cross Border Co-operation (Program přeshraniční spolupráce)		
ČHMÚ	Český hydrometeorologický ústav	HOZ	hlavní odvodňovací zařízení
ČIŽP	Česká inspekce životního prostředí	CHSK	chemická spotřeba kyslíku
ČNR	Česká národní rada	CHSK _{Cr}	chemická spotřeba kyslíku, oxidace dichromanem draselným
ČOV	čistírna odpadních vod		
ČSN	Česká technická norma	ISPA	Instrument for Structural Policies for Pre-Accession (Nástroj strukturálních politik v předvstupním období)
ČSÚ	Český statistický úřad		
ČVUT	České vysoké učení technické		
DDD	1,1,dichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan	JU-VÚRH	Výzkumný ústav rybářský a hydrobiologický ve Vodňanech Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích
DDE	2,2-bis(p-chlorophenyl) 1,1-dichloroethylen	LSIF	Large-Scale Infrastructure Facility (Program velkých infrastrukturálních investic)
DDT	1,1,1-trichloro-2,2-bis(p-chlorophenyl) ethan		
DEHP	di(2-ethylhexyl)ftalát	MD	Ministerstvo dopravy
DHM	dlouhodobý hmotný majetek	MF	Ministerstvo financí
DPH	daň z přidané hodnoty	MKOD	Mezinárodní komise pro ochranu Dunaje
EDTA	kyselina etylendiaminotetraoctová		
EEC	European Economic Community (Evropské hospodářské společenství)	MKOL	Mezinárodní komise pro ochranu Labe

MKOO	Mezinárodní komise pro ochranu Odry	PPP	partnerská spolupráce veřejného a privátního sektoru - Public Private Partnership
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj		
MV	Ministerstvo vnitra	PRŘS	Program revitalizace říčních systémů
MVE	malá vodní elektrárna	PRVKÚK	Plány rozvoje vodovodů a kanalizací krajů
MZd	Ministerstvo zdravotnictví		
MZe	Ministerstvo zemědělství	Q _a	dlouhodobý průměrný průtok
MŽP	Ministerstvo životního prostředí	Q _{ma}	dlouhodobý průměrný měsíční průtok
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad	Q _N	maximální průtok dosažený nebo překročený jednou za N let
NL	nerozpuštěné látky		
N-NH ₄	amoniakální dusík	RAS	rozpuštěné anorganické soli
N-NO ₃	dusičnanový dusík	SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
NTA	kyselina nitrilotrioctová	SFŽP	Státní fond životního prostředí České republiky
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj)	Spolchemie	Spolek pro chemickou a hutní výrobu, akciová společnost
OKEČ	Odvětvová klasifikace ekonomických činností	SR	státní rozpočet
OPI	Operační program Infrastruktura	ÚČOV	ústřední čistírna odpadních vod
OSN	Organizace spojených národů	VaK	vodovody a kanalizace
p.a.	per annum (ročně)	VD	vodní dílo
PAU	polycyklické aromatické uhlovodíky	VŠCHT	Vysoká škola chemicko-technologická v Praze
PCB	polychlorované bifenylly	VÚLHM	Výzkumný ústav lesního hospodářství a myslivosti
P _{celk.}	celkový fosfor	VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy
PCT	polychlorované terfenylly		
PF ČR	Pozemkový fond České republiky	VÚV T.G.M.	Výzkumný ústav vodohospodářský T.G. Masaryka
PHARE	Pologne-Hongrie Actions pour la Reconversion Economique (Fond podpory rozvoje a restrukturalizace ekonomiky - původně pro Polsko a Maďarsko)	W&ET Team	Water & Environmental Technology Team
PPO	protipovodňová opatření	ZVHS	Zemědělská vodohospodářská správa

Zpráva o stavu vodního hospodářství České republiky v roce 2004

Zpracoval

Úsek vodního hospodářství Ministerstva zemědělství ČR

Odpovědní redaktoři

Ing. Alena Medunová

Ing. Václav Pešek

Ing. Daniel Pokorný

Grafická úprava, sazba, litografie, technická realizace

Lesnická práce, s.r.o.
nakladatelství a vydavatelství
Kostelec nad Černými lesy

Produkce

Ing. Oto Lasák

Technická realizace

Alena Pecháčková

Ing. Oto Lasák

Martin Březina

Lucie Lasáková

Autoři fotografií

Archiv s.p. Povodí

Miloslav Kalík - Jablonec nad Nisou

RNDr. Zdeněk Patzelt

archiv Lesnické práce

Osvit a tisk

Janova dílna

Pavel Devera Třebestovice

Neprodejně

ISBN 80-7084-442-6

Přetisk údajů povolen pouze s přesným uvedením zdroje

Vydalo Ministerstvo zemědělství
v nakladatelství a vydavatelství
Lesnická práce, s.r.o.

Praha 2005